

BIBLIOTHECA
SCRIPTORUM MEDII RECENTISQUE AEVORUM
I. FÓGEL ET B. IVÁNYI MODERANTIBUS
REDIGIT L. JUHÁSZ, SZEGED (HUNGARIA)

SAECULA XV—XVI.

CONRADUS CELTIS PROTUCIUS

LIBRI ODARUM QUATTUOR
LIBER EPODON
CARMEN SAECULARE

EDIDIT

FELICITAS PINDTER

MCMXXXVII. — LIPSIAE — B. G. TEUBNER

BIBLIOTHECA
SCRIPTORUM MEDII RECENTISQUE AEVORUM

SAECULA XII—XIII.

P. magister quondam Bele regis Hungarie notarius, *Gesta Hungarorum*, ed. L. Juhász. 1932. — — — — — 5.40

SAECULUM XIII.

De orthographia (incerti auctoris), ed. L. K. Born. (Apparebit.)
Garlandia, Iohannes de, Integumenta fabularum Ovidii, ed. L. K. Born. (Excuduntur.)

SAECULA XIII—XIV.

Dantes Alagherius, Epistolae, edd. H. Nachod—P. Stern. (Apparebunt.)

SAECULA XIV—XV.

Ravenna, Iohannes de, Epistolae, ed. L. Smith (in II tomis). (Excuduntur.)

Salutatus, Coluccius, De saeculo et religione, ed. B. L. Ullman. (Apparebit.)

SAECULUM XV.

Barbarus, Franciscus, Epistolae, ed. P. Gothein. (Apparebunt.)

— Orationes. Una cum orationibus ad eundem habitis, ed. P. Gothein. (Apparebunt.)

Barius, Nicolaus—Kostolan, Georgius Polycarpus de—Hungarus, Simon—Zagabriensis, Georgius Augustinus, Reliquiae, ed. L. Juhász. 1932. — — — — — 1.50

Bonfinis, Antonius de, Rerum Ungaricarum Decades, edd. I. Fögel—B. Iványi—L. Juhász (in IV tomis).

Tomus I. — Decas I. Cum introductione et tribus imaginibus codicum phototypicis. 1936. — — — — — 14.—

Tomus II. — Decas II. 1936. — — — — — 13.—

Tomus III. — Decas III. 1936. — — — — — 13.—

Tomus IV. — Decas IV. et V libri décadis V. relicti et index nominum. (Excuduntur.)

Brandolinus, Aurelius Lippus, Dialogi, ed. P. Angyal. (Apparebunt.)

Callimachus Experiens, Attila. Accedunt opuscula Quintii Aemiliani Cimbriaci ad Attilam pertinentia, ed. T. Kardbs. 1932. — 1.70

Corsinus, Amerigus, Compendium in vitam Cosmi Medicis ad Laurentium Medicem, ed. L. Juhász. 1934. — — — — — 2.—

Cortesius, Alexander, De laudibus bellis Matthiae Corvini Hungariae regis, ed. I. Fögel. 1934. — — — — — 2.—

Facius, Bartholomeus, Invectivae in Laurentium Vallam, ed. R. Valentini. (Apparebunt.)

Ficinus, Marsilius, Epistolae, ed. P. O. Kristeller. (Apparebunt.)

Galeottus Martius, v. Martius Narniensis, Galeottus.

Hungarus, Simon, v. Barius, Nicolaus.

Ianus Pannonius, v. Pannonius, Janus.

Kostolan, Georgius Polycarpus de, v. Barius, Nicolaus.

Vide paginas 3. et 4. involucril

BIBLIOTHECA
SCRIPTORUM MEDII RECENTISQUE AEVORUM
I. FÓGEL ET B. IVÁNYI MODERANTIBUS
REDIGIT L. JUHÁSZ, SZEGED (HUNGARIA)

SAECULA XV—XVI.

CONRADUS CELTIS PROTUCIUS

LIBRI ODARUM QUATTUOR
LIBER EPODON
CARMEN SAECULARE

EDIDIT
FELICITAS PINDTER

MCMXXXVII. — LIPSIAE — B. G. TEUBNER

Tq kot

114 955

EXCUDEBAT LEOPOLDUS BARTOS, SZEGED.

INTRODUCTIO.

I. De vita et scriptis Conradi Celtis Protucii.

a) *Vita.* Celtis Calendis Februariis anni 1459. in pago Wipfeld (prope Heribopolim in Franconia) natus est. Cum puer studium bonarum artium, quorum elementa a propinquuo quodam clero didicit, culturae vitium et negotio pastorali a patre sibi destinato praeposuisse, adulescentulus duodevinti annorum domum patriam fugit et nave in Meno Rhenoque Coloniam Agrippinam profectus est. Postquam in gymnasio aliquamdiu liberalibus artibus et theologiae studuit et in baccalaureatus gradum elevatus est, regiones gentesque Germaniae perirendi et litteras docendi causa peregrinari coepit. Motus deinde fama Rudolfi Agricolae et eius fautoris Ioannis de Dalberg Vormatiensis episcopi Heidelbergam adiit, ubi studiis humanitatis totum se dedit; anno 1485. magister artium promotus est. Annis proximis peregrinus et docens et audiens gymnasia Germanica visitabat spiritu humanitatis iuvenes accendendi cupidus. Cum aestate anni 1486. Lipsiae vitam ageret, Artem versificandi et carminum edidit, cuius dedicatione Fridericum III. electorem Saxoniae sibi fautorem conciliavit, quo adiutore die 18. mensis Aprilis anni 1487. in arce Norimbergensi a Friderico III. imperatore primus inter Germanos poetica lauro coronatus est; imperatori gratias in Proseutico egit. Studia sine cognita Italia fonte renascentium litterarum imperfecta ratus paulo post coronationem Alpes transiit clarissimos philosophos Patavii, Ferrariae, Bononiae, Florentiae, Venetiis, Romae auditum. Per Hungariam rediens Cracoviam petit, ubi per duos annos praesertim studiis mathematico—astronomicis vacavit multosque amicos sibi conciliavit. Deinde per Vratislaviam et Pragam in Germaniam meridionalem reversus exente anno 1491. vel ineunte proximo in gymnasio Ingolstadensi docere coepit, ubi orationem inauguralem habuit eandemque una cum Panegyri ad duces Bavariae et eodem anno (1492.) Epitoma in utramque Ciceronis rhetorica lectionibus edidit. Primum familiaritate doctorum virorum usus docendique munere satis contentus Academiam Platonicam ad bonas litteras curandas, uti Florentiae et Romae cognoverat, condere volebat, ex quo consilio postea Sodalitates litterariae ortae sunt, sed mox variis aerumnis affectus et spe iusti dignique stipendii deceptus, invidia denique quorundam collegarum poeticae non faventium impeditus et oppidum et lecturam odiosam putans variis peregrinationibus lectiones interrumpebat. Quamquam his annis praeter alteram editionem Artis versificandi et Carmen ad sanctum Sebaldum nihil edidit, tamen omni studio ad varia opera incubuit, praesertim ad Amores et Odas, in quibus Ovidium et Horatium secutus vitam, amores, amicos, peregrinationes ac studia poetico ornata descripsit. Nec prius tutum portum vagus poeta nactus est, quam cum anno 1497. a Maximiliano I. imperatore Romanorum in universitatem Viennensem vocatus esset, quae tunc studiis humanitatis florentissima fuit. Hic maximo cum honore iuvenes docuit et litteras coluit. Plurima opera incepta Viennae ad finem perduxit et partim typis excudenda curavit, scriptores antiquos in studiosorum usum, item Germanos edidit, collegio poetarum et mathematicorum ab imperatore anno 1501. condito praepositus inter alias disciplinas musicam, cuius amator semper erat, summa diligentia colendo scaenicos ludos composuit, quos harmoniis et saltationibus cum discipulis publice egit. Haec et alia culta studia immatura morte Celtis abrupta sunt. Pridie Nonis Februariis a. 1508. Viennae in bursa S. Annae mortuus et luctu doctae Germaniae in coemeterio S. Stephani sepultus est.

b) *Scripta.* Ars versificandi et carminum (1486.). Editio duarum tragoeiarum (sc. Herculis furentis et Coenae Thyestis) Senecae (1487.). Proseuticum ad Fridericum III. pro laurea Apollinari (1487.). Epitoma in utramque Ciceronis rhetorica cum arte memorativa nova et modo epistolandi utilissimo (1492.). Oratio in gymnasio in Ingelstadio publice recitata una cum panegyri ad duces Bavariae et aliis carminibus (1492.).¹⁾ Editio altera Artis versificandi et carminum (c. 1494.). Carmen Sapphicum ad Sanctum Sebaldum (1495.). Editio operis Apulei De mundo (1497.). Epigrammata titulo Oeconomiae collecta (1499/1500.). Editio Propositionum cardinalis Nicolai Cusae De li non aliud et Carmen saeculare (1500.). Septenaria sodalitas litteraria Germaniae et Minorae carmina Ausonii (1500.). Editio Germaniae Taciti. Germania Generalis (1500.). Ludus Diana (1501.). Opera Hrotsvitiae a Celte Ratisponae inventa et primum edita (1501.). Carmen ad Charitatem Pirckheimer (1502.). Quattuor libri Amorum ²⁾ una cum aliis operibus (sc. Germania Generali, De

¹⁾ Nova editio ab Iohanne Rupprich curata in hac Bibliotheca, Lipsiae 1932.

²⁾ Novam editionem Amorum et Germaniae Generalis curavimus in hac Bibliotheca, 1934.

origine, *situ*, moribus et institutis Norimbergae libello,³⁾ Vita S. Sebaldi, Ludo Dianae) partim inediti, partim iam editi (1502). Rhapsodia (1505). Melopoeia Petri Tritonii Celte auctore editae (1507). Ligurinus a Cete inventus et a Sodalitate litteraria Augustana editus (1507.). Libri Odarum quatuor (1513). Libri Epigrammatum quinque (1881.). Germania illustrata ad finem non perducta. Epistolae (1934).

De Conrado Celte v. profusius: *E. Klüpfel*, De vita et scriptis Conradi Celtis Protucii tt. I-II. (ed. J. C. Ruet & C. Zell) Friburgi Brisgoviae 1827. *I. Aschbach*, Roswitha und Conrad Celtes, II. Aufl. Wien 1868. — Die früheren Wanderjahre des Conrad Celtes, Wien 1869. — Geschichte der Wiener Universität. t. II. Wien 1877. *C. Hartfelder*, Konrad Celtes und der Heidelberger Humanistenkreis (Histor. Zeitschr., t. 47, Neue Folge t. II.) 1882. — Der Humanist Celtes als Lehrer (Jahrh. f. Philologie und Pädagogik, t. II., a. 29) 1883. — Konrad Celtes und Sixtus Tucher (Zeitschr. f. vgl. Litgesch. Neue Folge III.) 1890. *Fr. Bezzold*, Konrad Celtes, der deutsche Erzhumanist (Histor. Zeitschr. t. 49) 1893. (Iterum ed. in Aus Mittelalter und Renaissance. München 1918.) *B. Hartmann*, Konrad Celts in Nürnberg (Mitt. d. Vereins f. Geschichte d. Stadt Nürnberg, t. VIII.) 1889. *Th. Geiger*, Conrad Celts in seinen Beziehungen zur Geographie, (Münchener Geogr. Studien, t. II.) 1896. *Fr. Moth*, Conradus Celtis Protucus (Danice), Kolding 1898. *G. Bauch*, Die Anfänge des Humanismus in Ingolstadt (Histor. Bibl., 13) München 1901. — Die Rezeption des Humanismus in Wien, Breslau 1903. *G. Manacorda*, Celtis' Gedichte in ihren Beziehungen zum Klassizismus und italienischen Humanismus (Studien z. vgl. Litg. t V.) 1905. *A. Werminghoff*, Conrad Celts und sein Buch über Nürnberg, Freiburg i. Br. 1921. *G. Ellinger*, Italien und der deutsche Humanismus in der neulateinischen Lyrik, t. I. Berlin 1929. *P. Joachimsen*, Der Humanismus und die Entwicklung des deutschen Geistes (Deutsche Vierteljahrsschrift f. Literaturwissenschaft u. Geistesgesch. t. VIII.) 1930. *Jo. Kupprich*, Der Briefwechsel des Konrad Celts (Introductio) München 1934. — Konrad Celtes und der Nürnberger Ratsherr Hieronymus Haller (Mitt. d. Vereins f. Gesch. d. Stadt Nürnberg) 1935. — Deutsche Literatur; Reihe Humanismus und Renaissance, t. II. (Introductio). Leipzig 1935.

II. De codicibus et editionibus.

N - Norimberga (Stadtbibliothek), Cod. Cent. V. Ms. App. 3, saec. XV-XVI., chart., in fol. ang. - Codex Celtis, ut ex armis et inscriptione eius (Con. Celtis Pro. poete sum) videmus, erat; a famulis eius scriptus et multis notis marginalibus manu Celtis correctus est. Codex 111 folia⁴⁾ continet, quorum 11 vacant; fol. 1r tit.: In hoc libro continentur opera Conradi Celtis in poetica. 1v-2v vacant; 3r-4r Index odarum⁵⁾; 4v-5r Index elegiarum; 5r Index epodon; 5v-9v Index epigrammatum; 10r-11v vacant; 12r-22v liber I. odarum; 23r-33r liber II. odarum; 33v-38v liber III. odarum mancus (post 14, 5 aliquot folia desunt); 39r-40v liber IV. mancus odarum (4, 5-9, tit.); 41r-49r vacant; 49v-75v quattuor libri amorum cum carminibus amicorum ad Celtem; 76r-v vacant; 77r-81r liber epodon; 81r-v carmen saeculare; 82r-111r quinque libri epigrammatum. - Codicem ipse Celtis postremis vitae annis Viennae describendum curavit, ut e nota marginali fol. 81v videmus⁶⁾; testamento enim opera inedita Conrado Peutinger et Ioanni Reyman de Eringen impressori ad imprimendum Augustam Vindelicorum mittenda constituit⁷⁾. Codicem senatus Norimbergensis a doctore Sebastiano Hornmold a. 1633. duobus senatus consultis emit⁸⁾. - Fundamento editionis nostrae plerumque hunc codicem posuimus, cuius textum a poeta ipso indubitate approbatum habemus; correctiones editionis postumae a. 1513. editiae (o), quam nonnumquam sequi cogebamur, a Celte an ab amicis editoribus factae sint, incertum est. Lectiones variantes carminum intra annos 1500. et 1508. editorum omisso codice N plerumque secutae sumus⁹⁾; editionem anni 1513. (o) tunc plane sequebamur, cum carmina codici manco N desunt et intra annos 1500. et 1508. non edita sunt.

G - Norimberga (Germanisches National-Museum), Merkelsche Sammlung, Ms. 1122, fol. 72r—v¹⁰). — Nonnullas strophas ex variis odis electas ad imagines Apollinis, Musarum, septem sapientum alioruusque in domo Sebaldi Clamosi Norimbergae pictas continent: I. 5, 117—124; 8, 65—68; 11, 21—28, 73—80; 20, 53—60; 23, 21—24; II. 22, 45—48; 25, 33—40; III. 4, 9—28, 41—44.

³⁾ Tunc primum in lucem prodit.
⁴⁾ Duae foliorum codicis numerationes sunt, quarum inferior est antiquior; nos superiore, quae folia vacua quoque complectitur, utebanur; ambae numerationes tunc inscriptae sunt, cum iam folia amissa erant.

5) Index carminis 24. lib. I. deest; carmen 2. lib. IV., cuius textus desideratur, in Indice notatur: ad Fusemannum, et verbum initiale: Fusemannae; index carminis 5. lib. IV., cuius textus desideratur, deest; post indicem carminis 8. (in editione nostra 9.) indices reliquorum carminum desunt.

⁶⁾ V. Annotationes Criticas ad Clausulam scriptas post Carmen Saeculare.

⁷⁾ Cf. Rupprich, *Der Briefwechsel des Konrad Celtis*, München 1934, p. 606.

⁶⁾ Cf. E. Mummendorff in *Mitteilungen des Vereins für Geschichte der Stadt Nürnberg*, VIII. (1889), p. 251. sq. ⁷⁾ Cf. *editiones c, s, a, r.*

¹⁰⁾ Typis excusa a Theophilo Sincero in Bibliotheca historico-critica, Norimbergae 1736. p. 349. sqq. et iterum a Iohanne Rupprich, Berlwechsel, p. 148. sqq.

M - Monacum (Universitätsbibliothek). Cod. Ms. 782, No 17., saec XV.
Codex Celtis manu scriptus continet carm. 11. lib. II. ¹¹⁾

S - Monacum (Bayerische Staatsbibliothek). Clm. 447., saec XV-XVI.
chart. - In fol. 266r—267v carm. 2. lib. II. legitur. Quod ad textum attinet,
codex affinitatem cum editione e habet.

U - Upsala (Biblioteca Universitatis), Cod. Upsal. Hist. 8., fol. 46., saec.
XV. - Codex manu Ioannis Wimpfelingi descriplus carm. 1. lib III. ¹²⁾ continet.

H — V. A. Heck librarius Viennae codicem a. 1935. cuidam ignoto ven-
didit; 6 foll. perg. partim purpureo colore picta sunt; saec. XVI. ineunte a
famulo Celtis descriptum carmen continet, quod Celtis Hieronymo Haller sena-
tori Norimbergensi a. 1504. ex his versibus compilavit: I 8, 65—72; 20, 9—
17, 45—60; 29, 41—48; II. 2, 85—92; 11, 2—4, 9—12, 17—20, 25—32. ¹³⁾

R - Monacum (Bayerische Staatsbibliothek). Inc. c. a. 688., 4-o. In
hoc incunabulo (Kalendarium et Almanach Ioannis Regiomontani a. 1489. im-
pressum) inveniuntur inter nonnullas annotationes marginales fratris Simonis
Ridler O. S. B. (in coenobio SS. Ulrici et Afrae Augustae Vindelicorum, cuius
liber erat) versus 25—28. carm. 11. lib. I. (una cum dedicatione et anno), quos
Celtis Simoni Ridler dedicavit, dum a. 1507. Augustae Vindelicorum moratus est.

1 - Ars versificandi et carminum (Lipsiae apud Conradum Kachelofen)
A. 1486. ¹⁴⁾ Fol. 24r carm. 5. lib. IV. continet. - Cuius editio altera: Ars versi-
ficandi et carminum Conradi Celtis Protucii poete laureati (Lipsiae apud Mar-
tinum Landsberg) circa annum 1494. ¹⁵⁾ carm. 5. lib. IV. in fol. Cvijr reperitur.

p - Conradi Celtis prosecutum ad divum Fridericum tertium pro laurea
Appolinari(sic). Impressum in Nurmberg per F. Kreusner. A. 1487. ¹⁶⁾ Fol. 3r :
carm. 1. lib. I., fol. 4r: carm. 2. lib. I., fol. 5r: epod. 1.

e - Epitoma in utramque Ciceronis rhetorica cum arte memorativa
nova et modo epistolandi utilissimo. Ingolstadiæ, 1492. ¹⁷⁾ Fol. ciiijr—ciiijr :
carm. 19. lib. I.; fol. cijjr—v: carm. 20. lib. I.; fol. cvjr: carm. 21. lib. I.; fol.
ciiijv—ciiijv : carm. 2. lib. II.; fol. ciiijr—v : carm. 3. lib. IV. ¹⁸⁾

b - Conradi Celtis Panegyris ad duces Bavarie. Augustae Vindelicorum
apud Erhardum Ratdolt, a. 1492. ¹⁹⁾ fol. 9v—11r: carm. 11. lib. I. et 11r—v :
carm. 8. lib. II. ²⁰⁾

m - Prima editio carminis ad sanctum Sebaldum (carm. 10. lib. III.)
apud Ioannem Bergmann Basileae 1495. solo folio impressa. ²¹⁾ - Nos exem-
plari Monacensi (Bayerische Staatsbibliothek, Rar. 287.) utebamur, quod libro
Chronicae mundi Hartmanni Schedel (in fine) agglutinatum invenitur.

v - Conradi Celtis Economia, id est de his, que requiruntur ad honestam
supellecitem philosophi patris familias. Viennae apud Ioannem de Winterburg,
c. anno 1499. vel 1500. ²²⁾ In fol. 3v et sqq. carm. 6. lib. III. reperitur.

c - Propositiones domini cardinalis Nicolai Cuse De li non aliud. Con-
radi Celtis Carmen Saeculare. Viennae apud Ioannem de Winterburg, a. 1500.
Fol. 3v—4v: Carmen Saeculare.

s - In hoc libello continentur: Septenaria sodalitas litteraria Germanie,
Ausonii sententia septem sapientum septenis versibus explicate, eiusdem Au-
sonii ad Drepanum de ludo septem sapientum, epistola sancti Hieronymi ad
magnum oratorem urbis de legendis et audiendis poetis. Impressum Vienne
ductu Conradi Celtis anno M. Quingentesimo seculari ²³⁾. Fol. 1v—2r : Epod.
14. - In exemplari Monacensi (Bayerische Staatsbibliothek, A. Lat. b 706/4.
4-o) manu coaeva emendationes et Graeca verba scripta invenimus.

a - Conradi Celtis Protucii primi inter Germanos imperatoriis manibus
poete laureati quatuor libri Amorum secundum quatuor latera Germanie feli-

¹¹⁾ Prelo mandatus est a Carolo Hartfelder in Zeitschrift für vergleichende Literaturge-
schichte, Neue Folge, III (1890), p. 344 sqq. et a Rupprich, Briefwechsel, No 86.

¹²⁾ Hugo Holstein in Zeitschrift für vergleichende Literaturgeschichte. Neue Folge IV.,
(1891), p. 243 et p. 461sq. codicem disseruit et lectiones variantes notavit.

¹³⁾ Rupprich in Mitteil. des Vereins f. Geschichte d. Stadt Nürnberg, 1935. p. 71 sqq. co-
dicem descriptis et carmen edidit.

¹⁴⁾ Gesamtkatalog der Wiegendrucke (GKW) 6460. ¹⁵⁾ GKW 6461. ¹⁶⁾ GKW 6467.

¹⁷⁾ GKW 6463. ¹⁸⁾ Duæ editiones huius operis saec. XVI. editæ carmina omittunt.

¹⁹⁾ GKW 6466. ²⁰⁾ Nova editio totius libelli in hac Bibliotheca [Conradus Celtis Pro-
tucius: Oratio . . . ed. Io. Rupprich]; duo carmina in App. I. 3. et 4.

²¹⁾ GKW 6404. - Phototypice editum apud Fr. Martin Haberditzl, Einblattdrucke, Wien,

s. a. Taf. XCV. ²²⁾ GKW 6465. ²³⁾ GKW 6470.

citer incipiunt. In fine : Absoluta sunt haec C. C. opera in Vienna domicilio Max. Augusti Caesa. Anno MD. novi seculi II. kalen. Febru., impressa autem Norimbergae eiusdem anni Nonis Aprilibus. Sub privilegio sodalitatis Celticae nuper a senatu imperiali impetrato, ut nullus haec in decem annis in imperii urbibus imprimat. In hoc libro praeter libros Amorum alia quoque opera Celtis continentur ; in foll. pviiv—qir carm. 10. lib. III. iterum post editionem m editum est.

r - In hoc libello continentur : Divo Maximiliano Augusto Chunradi Celtis *ραψῳδία*, laudes et Victoria de Boemannis per septem electores et regem, Phoebum, Mercurium et Bachum et novem Musas personatas publico spectaculo Vienne acta. Anno M. D. IIII. Divo Maximiliano sodalitatis litterariae collegii poetarum Viennae in delectu publico per classes decantatae et recitatae laudes pro erectione eiusdem collegii. In fine : Finiunt panegyrici decantati divo Max. August. per soda. littera. Danubianam censoribus Chunra. Peutinger. Ioann. Foeniseca, Sebast. Sperantio. Impressi autem Auguste Vnde. per magistrum Ioann. Otmara sub privilegio reg., ne quis in decem annis illa imprimat in urbibus imperii et re. maiest. terris. Anno. M. D. V.-Fol. AVv—AVlv: carm. 27. lib. I.

t - Melopoiae sive harmoniae tetricenticae super XXII genera carminum heroicorum, elegiacorum, lyricorum et ecclesiasticorum hymnorum per Petrum Tritonium et alios doctos sodalitatis litterariae nostrae musicos secundum naturas et tempora syllabarum et pedum compositae et regulate ductu Chunradi Celtis foeliciter impresse. Augustae Vindelicorum apud Erharduni Oeglin anno 1507. - Infra titulum (fol. 1r) vv. 45—48 carm. 29. lib. I. impressi sunt.

o - Conradi Celtis Protucii primi in Germania poetae coronati libri Odarum quatuor cum Epodo et saeculari carmine diligenter et accurate im-
praessi, et hoc primum typo in studiosorum emolumentum editi. - In fine : Argentorati ex officina Schüreriana ductu Leonhardi et Lucae Alantsee fratrum ann. M. D. XIII. mense Maio regnante imperatore Caes. Maximiliano P(io) F(elici) Aug. - Liber continet : fol. a2r—v epistolam loachimi Vadiani ad Matthiam Schürerium chalcographum, Viennae decimo Kal. Martias anno MDXIII.²⁴⁾; fol. a3r—a7r carmina Ioannis Camertis, Nicolai Gerbellii Phorcensis, Theodorici Ulsenii Frisiae, Giberti Barbettae Mirandulani, Philippi Gundelii Boii, loachimi Vadiani, Murrhonis Iunioris ²⁵⁾; fol. a7v—a8v epistola dedicatoria Thomae Velociani ad Christophorum de Rauber Laibacensis et Secovianae ecclesiarum antistitem, Viennae XIII. Kalen. Martias anno MDXIII.²⁶⁾; fol. a8v disticha Thomae Velociani ²⁷⁾ et Errata in libros Odarum; fol. br—b3v Conradi Celtis per sodalitatem litterariam Rhenanam vita ²⁸⁾; fol. b4r—b6r Odarum Index; fol. b6v imago scribentis poetae ligno incisa cum armis suis, deorum dearumque figuris et fonte Musarum; fol. Ar—Niiiv Quattuor libri Odarum; fol. Niiir—Oiiiv Epodon liber; fol. Ovr—Oviv Carmen Saeculare; fol. Oviir Thomae Velociani epistola ad Volgangum abbatem ²⁹⁾, disticha Thomae Velociani in busta Celtica ³⁰⁾; fol. Oviiv inscriptio epitaphii Celtis; fol. Oviiv—Oviir Cuspinianus Celti ultimum vale ³¹⁾; fol. Oviir Ioannis Camertis disticha ³²⁾.

h - Complurium eruditorum vatum carmina ad magnificum virum d. Blasium Hoelcelium sacri Caesaris Maximiliani consiliarium, Moecenatem eorum precipuum. Augustae Vindelicorum in celeberrimo principum conventu impressa M. D. XVIII. - In hoc opusculo collectore Petro Bonomo episcopo Tergestino edito inter quosdam alios versus Celtis carm. 10. lib. IV. impressum est.

d - Delitiae poetarum Germanorum huius superiorisque aevi illustrium collectore A. F. G. G. - Impressit Francofurti Nicolaus Hoffmannus sumptibus Iacobi Fischeri anno 1612. - In secunda parte huius collectionis inveniuntur inter alia Conradi Celtis carmina e lib. I. Odarum carm. 2. (p. 250—252), carm. 9. (p. 252 et sq.), carm. 16. (p. 253), carm. 29. (p. 254 et sq.); e lib. II. carm. 5. (p. 255—257), carm. 10. (p. 257 et sq.), carm. 12. (p. 258—260), carm. 29. (p. 260 et sq.); e lib. III. carm. 1. (p. 261—264), carm. 5. (p. 264—267); Carmen Saeculare (p. 267—269). Carmina ex editione o edita sunt.

²⁴⁾ Iterum edita a Rupprich, Briefwechsel, No. 342. ²⁵⁾ Ibidem, No. 343—350.

²⁶⁾ Ibidem, No. 351. ²⁷⁾ Ibidem, No. 352. ²⁸⁾ Ibidem, No. 339. ²⁹⁾ Ibidem, No. 353.

³⁰⁾ Ibidem, No. 354. ³¹⁾ Ibidem, No. 357. ³²⁾ Ibidem, No. 355. I. et II.

CONRADUS CELTIS PROTUCIUS

LIBRI ODARUM QUATTUOR

LIBER I.

1. Ad Fridericum Caesarem pro laurea prosecutice.

Caesar magnificis laudibus inclitus,
Rex regum et dominus, maxime principum!
Si quis prisca tuis tempora saeculis
Vel conferre velit regna prioribus,
5 Non te, crede, queunt vincere gloria.
Te vivo redeunt aurea saecula
Et pax atque fides canaque sanctitas
Et vitae integritas atque benignitas.
Germanis populis te duce maximus
Laudis surgit honos, dum fugit horrida
Morum barbaries, foedaque saecula
Commutata nitent per vaga sidera.
Saltamus, canimus nec male pingimus
Et chordas resonas pollice tangimus.
15 Nil nobis peregre est difficile aut modo
Rimantes variis artibus abditam
Naturae seriem, Dorica et Itala
Miscentes pariter non sine gloria.
Te vivo Latiis gloria litteris
20 Antiquumque decus iam reddit artibus,
In lucem veniunt cum modo singula,
Quae Grai et Latii condiderant viri
Et qui Niliaco littore sederant
Quique Euphratis habent conflua flumina.
Hinc caelum omne patet terraque cognita est
Et, quid quadrifidis continet angulis,
In lucem veniunt arte Alemanica,
Quae pressis docuit scribere litteris.
Te vivo lyricos iam canimus modos
30 Et laudata viris plectra prioribus
Concinnis fidibus pollice tangimus.
Qua virtutis honos et meritum decus
Cultum perpetuis temporibus manet,
Et semper viridi fronde repullulat.
35 Hoc Grai studio nomen ad aethera
Fuderunt Italos inde sequacibus.
Et nos nunc facili tenuia barbito,
Illorum celeres dum sequimur pedes,

Caelo sub rigido carmina spargimus.
 40 Dum vires dabis ac ingenium mihi
 Atque inculta probes si mea carmina
 Ornans laurigeris tempora frondibus,
 Me gustasse putem nectar Olympicum.

2. *Ad Caesarem, dum filium imperio sufficeret,
 symboletice in iucunditatem veris.*

Phoebe Riphaeos aditure montes,
 Afferens noctem brevioris umbrae,
 Lenta sub caelo rigido reformans
 Gramina pratis,

5 Taurus aestivo propior coluro
 Nascitur tecum referens tepores,
 Pleiades sentit pluvias resolvi
 Lampade Phoebi.

Hinc capit vultum rigidus novatum
 10 Mundus et Plaustrum sinuans utrumque
 Anguis algorem positurus alto
 Sole calescit.

Terra profuso tepido liquore
 Parturit laetos vegetata flores
 15 Cum suis stellis radiata splendens
 Caespite vivo.

Non minax vastum Boreas per aequor
 Obvius saevit violentus Austro
 Sorte luctando timida moventes
 20 Proelia ponto,

Exiens sedes modo sed beatas
 Spirat in terris Zephyrus tepenti
 Suscitans flatu taciti sepulta
 Semina mundi.

25 Sentiunt gratas animata flamas,
 Foedus asciscunt subolis creandae,
 Quo per aeternum stabilitur aevum
 Mobilis orbis.

Induunt primas elementa formas
 30 Ignis et tellus et amarus humor
 Et modo splendet propiore Phoebo
 Purior aether.

Caesarem nostrum cupiunt movere,
 Qui renascentis caput extat orbis,
 35 Consulat nostris Latiisque rebus
 Iam prope lapsis.

Pace Saturnus legitur quietos
 Primus in terris populos tulisse,
 Aureum sub quo fuerat per orbem
 40   Principe saeclum.

Iuppiter regni patrii potitus
 Non patris ritu moderavit orbem,
 Hos supra caelum tulerat vetustas
 Laude decoros.

45 Nostra te iunget superis sed aetas
 Regiae clarum subolis parentem,
 Maximo nomen cui gesta linquent
 Aemiliano.

Bella moturos potuit Gigantes
 50 Iuppiter summo prohibere caelo
 Fulminans hostem Siculo sepultum
 Vertice flammis :

Sic tuus regni capiens habenas
 Filius crudum reprimat tyrannum,
 55 Qui lares nostros petit et penates
 Cuncta profanans.

Repetat Graiam sapiens ruinam
 Conterens hostem nimio furentem,
 Alta pax terras habeat sub omni.
 60   Sidere caeli,

Quae vel algenti riguit sub axe
 Vel per Eos calefacta frenos
 Quosque Sol fessus repetit vel Auster
 Imbrifer urget.

65 Caesar, aeterno memorandus aevo,
 Necte frondosi mihi serta lauri
 Delphico signo rigidum decorans
 Carmine vatem.

3. Ad Hasilinam Eudeunam erotice.

Quid me sidereo lumine verberas
 Configens gravibus pectora spiculis ?
 Dum spondes tacitis gaudia nutibus
 Incessu veniens blandior omnibus,
 5   Hasa, puellis,

Quas vel Sarmatico margine vidimus
 Vel quas Rhenus habet flumine nobili
 Aut quas Danubius pontibus invidens
 Vel quae Codoneo barbara colligit
 10   Littore glaesum.

Tu flamas tremuli pectoris exuis,
 Dum laetis fueris blanda favoribus,
 Turbatumque levas candida spiritum
 Expellens faciem fulgida tetricam.
 15 Maestitiamque.

Te plectrum nitidi poscit Apollinis,
 Ut cures fidibus suave sonantibus
 Iniecisse modos et super aethera
 Traduxisse velis ingenii faces
 20 Parcius urgens.

Et concessa canent te mea carmina,
 Qualis diva tuis gressibus emicas
 Et quali facie candidior nive
 Miscens purpureis ora coloribus
 Fronte serena.

Nostris carminibus facta celebrior
 Nunc vives etiam cognita posteris,
 Si non dura meis obstiteris, dea,
 Votis igne levans membra calentia
 30 Non requieto.

4. *Ad Ianum Canusium paraenetice.*

Cretus sub oris, Iane, rigentibus,
 Quas urget altus circulus arcticus
 Et cana Sulonum premuntur
 Culmina Sarmaticis pruinis,

5 Crassis loqueliis nunc inimicior
 Reponis alto carmina spiritu
 Clarus legens et doctus, olim
 Quae Latiis celebrata Musis.

Pergas beato pectoris impetu
 10 Referre clari lumina Delii
 Et quae gelatum stant ad axem.
 Sidera in occiduo rotatu.

Pergas, volucris cornua Cynthiae
 Fraterna perdat cur vaga lumina
 15 Et concavo orbe mox resumpto
 Stat solido radiosa vultu.

Pergas, quid atro deliteat globo,
 Terrena faex sit seu species maris.
 Vel multitudo submigrantum,
 20 Endymion vel amatus astro.

Pergas patentis dicere climata
 Terrae globoso stantis in aere

Ac omnium legem plagarum
Cum populis regionibusque.

25 Pergas dierum cernere tempora,
Quae causa rumpat foedera noctium,
Ut nunc propinquo, nunc remoto
Cynthius exoriatur astro.

Pergas furentis candidus aequoris
30 Curvos recessus dicere et insulas
Et subsidentes turbulentia
Marmora cur revomanū arenas.

Pergas venustis pectora moribus
Ornare linquens castra libidinis
35 Foedae voluptatis recensens
Tempora displicitura tandem.

5. Ad Andream Pegasum de fato et felicitate.

Cui dedit nomen volucer caballus
Pegasus fontis liquidi repertor,
Turba quo vatum bibit ore dulces
Carminis haustus,

5 Quemque vos, doctae, colitis, sorores,
Ora dum castis veneranda lymphis
Mergitis laetis modulis sub undis
Plectra moventes,

Huic; precor, divae, resonate carmen
10 Et suae laudis meritum canentes
Dicite, ut virtus sibi sint et alti
Pectore sensus.

Nobilis magnis proavis creatus
Sarmatum regis meritis favorem,
15 Qui domus clarae titulos beavit
Stemmata multo.

Natus Arctoo celeber sub axe,
Vistulae longos ubi terra flexus
Excipit latis rubicunda spargens
20 Gramina pratis.

Perfluus puris ibi campus undis
Fontis aeterni scaturit liquore,
Diceris fossum pede, cuius ille
Nomina gestat.

25 Parvulus primis ibi lusit annis,
Post patris ductu studium secutus
Dulce Musarum properans ad alta
Castra Minervae.

Sic, ubi doctis adolevit annis
 30 Fortior firmis validisque membris,
 Orbis ignoti voluit videre et
     Cernere cultus
 Et citus poscit Venetos superbos
 Cautus addiscens ibi mercis artes,
 35 In quibus multas locupletet oras
     Aequus in omnes.
 Adriae vastas penetravit undas
 Te petens Romam caput orbis olim,
 Inde Cumanae thalamum Sibyllae
 40 Parthenopenque.
 Hic, ubi classem Boreas per altum
 Evocat curvas Ligurum per oras,
 Prospero cursu venit et gelatas
     Transvolat Alpes.
 45 Inde Germanos adiit potentes,
 Hic, ubi pulchras rapitur per urbes
 Rhenus et salsa salsas ubi trinus ore
     Spumat in undas.
 Patrias tandem rediens sub oras
 50 Pertulit multos variosque casus
 Sortis agnoscens utriusque vultus
     Pectore forti.
 Hinc mihi fati memorat potentis
 Lubricos nexus variosque casus
 55 Et cuiquam certam statuisse legem
     Numina dicit,
 Quam vel astrorum superumque rector
 Et parens mundi voluit latere,
 Pectus humanum sua ne futura
 60 Noscere posset.
 Iret in praeeeps animus futurae
 Praescius sortis, bona ni retentet
 Spes movens vultus subito priores
     Posse reverti,
 65 Et timor laetis nisi rebus esset,
     Quis ferat torvi faciem tyranni ?
     Laeta sic celso residens Olymbo
         Miscuit atris.
 Solus is nostras sapiens gubernat
 70 Temporum causas, dedit et negavit,
     Nostra quae caecis nequeant videre
         Corda tenebris.

Ille vel fatum statuit superbum,
 Ut daret cunctis sua certa rebus
 Dona, quae clausis veniant fenestris
 Tempore fixo.

Nuper excelsam tumidus per aulam
 Astitit regi socius tremendus
 Et tulit tristem subito ruinam
⁸⁰ Praecipitatus.

Quique sub tecto genitus misello
 Et patris durum fodientis arvum
 Filius, celsos rapiens honores
 Sorte levatur.

Alter Eoos statuit per Indos
 Mercibus multis avidus beari,
 Naufragus tandem Borea furente
 Concidit undis.

Ille spe ductus subolis creandae
 Duxit uxorem, ut voluit, pudicam,
 Sed sibi dulcemi genius negavit
 Surgere prolem.

Laetus hic multo grege filiorum,
 Sed gemit laesum tacitus pudorem
 Coniugis gestans aliena falsi
 Nomina patris.

Caelibem exosus fuit ille vitam,
 Cogitur sacras famulari ad aras
 Et gerit nudi capit is coronam
¹⁰⁰ Vertice rasus.

Ille privatam sibi forte vitam
 Legerat curas odiens edaces,
 Cogitur fasces dominus verendus
 Ferre per orbem.

105 Alter in tectis residens avitis
 Patrio condi statuit sepulchro,
 Exul obscuris sepelitur oris
 Sorte tremenda.

Nubilem servant tumidi puellam
¹¹⁰ Et procos claros fugiunt parentes,
 Illa fatali thalamo relicta
 Foedera iungit.

Illius cervix gladio revulsa est,
 Hunc rogus vivum trepidus cremavit,
¹¹⁵ Illius corpus crucibus pependit,
 Hunc rota torsit.

- Sic vago ludit temulenta passu
 Sors movens curas animos prementes
 Spesque nunc laetas, iterum timores
 120 Turgida versat.
 Quae nisi solus sapiens fugavit,
 Ille contempsit triviale murmur
 Et sui pollens animi vigore
 Perstigit aequus.
 125 Sit mihi victus tenuis sub arta
 Veste, qua corpus socium tegatur,
 Et domus saltem Boream coercens
 Caespite parvo.
 Carus ac aequus veniat sodalis,
 130 Cui loquar laetis tacitisque verbis,
 Is meae cursum seriemque vitae
 Carpat et ornet.
 Et procul ludum trepidum relinquens
 Audiam reges proceresque dura
 135 Sorte luctantes dubioque numquam
 Pectore laetos.
 Ast ego caeli videam beatus
 Lucidos ignes, maris atque terrae
 Et sciam venti, nebulae nivisque
 140 Reddere causas.
 Teque cunctorum inveniam parentem,
 Quo duce immensus stabilitur orbis
 Quoque confusum capient volente
 Omnia vultum.
 145 Ille diffusus volitat per orbem
 Spiritus cunctas animando partes,
 Quem nisi purae poterint videre et
 Prendere mentes.
 Nube post tergum volitans reicta
 150 Pendulo puncto variis nocivum
 Rideam curis homines petentes
 Turpiter aurum.
 Lauriger curas tetricas fugabo
 Temperans chordas citharamque Phoebi,
 155 Dum mihi Musae faveant, sub omni
 Tempore laetus.
 Ruperint maestae mihi dum sorores
 Fila, nolentem superabo mortem,
 Dum canet nostras gelidus Camenas
 160 Rhenus et Albis,

Vistula et longo sinuatus orbe
 Ister et late Eridanus superbus,
 Arrogans Thybris, Tagus et Britanno
 Proxima tellus.

¹⁶⁵ Illa devota cecinit Camena
 Celtis, Andrea tibi notus alta
 Mente, quem semper, facias, fideli
 Pectore serves.

Inter Eeos fueras sodales
¹⁷⁰ Carior semper, tua multa virtus
 Me tibi vinxit ruitura nullo
 Temporis aevo.

6. Ad Hasilinam erotice.

Quid saevas regeris tuas
 Flamas, Hasa, meos cur face torridos
 Artus concutiens moves?
 Non aptus referor miles in arduum

⁵ Bellum, non animo potens
 Ardentes tepido pellere languidus
 Ignis, quos nimis applicas.
 Sit dixisse satis, quae tua formula,

Qualis cum niveus color
¹⁰ Confusus rubuit sanguine muricis
 Aut qui candidulas solet
 Commiscere color purpureas rosas.

Talis femineus decor
 Ornat sidereis tempora vultibus.
¹⁵ Esto carminibus, rogo,
 Iam non dura meis factaque mitior
 Et te Sarmata fortior
 Frenis flectere equos Pannoque nobilis
 Et Rhenus gelidus tua
²⁰ Blando percipient nomina barbito.

7. Ad Philippum Callimachum.

Iam nostras tibi mittimus, Philippe,
 Nugas horridulas et impolitas
 Et quae nec Latii pares Camenis
 Nec quae de mediis fluant Achivis,
⁵ Sed quales mihi frigido sub axe
 Dictarunt calamo rudi sorores.
 Hanc curam tibi linquimus minores,
 Qui princeps Latias movere chordas,

Reges et proceres referre doctus
 10 Et lusus melior canens procaces.
 Hinc te non facile eximet vetustas,
 Sed te posteritas amans revolvet,
 Dum Plaustro glacialis Ursa torpet
 Et servant solitas vel astra leges.
 15 Germano satis est mihi poetae,
 Si me Rhenus amet legatque Menus,
 Menus vitiferis opacus agris,
 Olim nobilibus viris decorus,
 Graio sanguine quos ferunt creatos,
 20 Quis nemo melior librare telum
 Et spumantis equi dedisse gyrum.
 Qui Graios, Italos, Scythes, Hiberos
 Atque Asiae populos inhospitales
 Euxini validis tulere in armis.
 25 Haec est patria Celtici poetae,
 Quam nunc occupat imperita turba,
 Quae gestat capitis rudes corollas
 Et tantum Veneris dicata sacris
 Talos cum Bromio magis colentes,
 30 Quam quae sacra canit Sophia libris.
 Forsan ista tamen tibi placebunt,
 Aequaevis mihi consodalis olim.

8. Ad Ursum medicum et astronomum de situ Cracoviae.

Urse doctorum specimen virorum,
 Hic, ubi servat rigidus Bootes
 Plausta, quae numquam subeunt tepentes
 Aequoris undas,
 5 Quaque per vastas Boreas procellas
 Sistit Arctoas glacialis undas
 Et tegit late niveo gelatos
 Vellere campos,
 Seu iuvat blandis fidibus molestas
 10 Anxiae mentis relevare curas.
 Cynthius laetis tibi docta ludit
 Carmina plectris,
 Seu tibi rerum placuit latentes
 Mente sublimi reperire causas,
 15 Mox tibi Graiae veniunt Minervae
 Pectus et ora
 Et super nubes volucer levatus
 Candidos caelos specularis, altos
 Siderum cursus, Hecates labores
 20 Mente revolvens.

Temperas succos tumidis medentes.
Corporum morbis, relevas calores
Et facis pulchram Machaonis arte-
Corpore pacem.

25 Noxius languor duce te fugatur
Linquit et taetras sanies medullas,
Dum suum nutrit genitalis humor
Rite calorem.

Regia nobis venerandus urbe es,
30 Quam duae cingunt aliae potentem
Quamque diducto secat inquietus
Vistula flexu.

Te colunt cives generosi et alta
Regis Arctoi veneratur aula,
35 Dum suae tractas alimenta vitae
Pectore docto.

Fac, tibi prisci redeat vigoris
Pectus et curis vacuum severis
Vendica carpens tacito fluentis
40 Gaudia vitae.

Cernis, ut soles properant citati,
Ceu fluit lychno tremulum caduco
Lumen et succo pereunte flamma
Deserit ora;

45 Nec vides, quorsum moribunda pergit,
Quae prius caecas repulit tenebras,
An petat caelum subito per altum
Aere lapsa

Sive confusum subitura acervum,
50 Quo latent rerum species sepultaer,
Donec attritu silicis renata
Semina quaeras.

Sic fugit corpus tenuis gravatum
Spiritus subter Phlegetontis undas
55 Tertiae sortis truculenta abhorrens
Ora tyranni,

Quem stupet circum pavidus trifaucem.
Cerberum et tortis Furias colubris,
Dum rogit maesta scelus expiari
60 Aeacus urna;

Aut volat purum nitidus sub axem,
Ut bibat nectar liquidum deorum,
Hic, ubi candet niveo colore
Lacteus orbis.

65 Mitte fallacem dubiis vagari
 Passibus sortem; fueris beatus,
 Si potes cunctis animum quietum
     Addere rebus.
 Scripserat certas moderator orbis
 70 Omnibus leges statuens ferendas,
     Quas tulit solus sapiens sine ullo
         Pectoris aestu.
 Nec stetit semper piceis gravatum
 Nubibus caelum, Zephyrus minacem
     Expulit tandem Boream reducens
         Sidera laeta.
 Tunc micat pulchro radiosus orbe
 Phoebus attollens nitido calentem
     Lampadem curru tenebris fugatis
 80   Gratior extans.
 Sit tibi splendor patrii decoris
 Et decens victus nihil arrogabis,
     Cum tibi pleno veniet futuro
         Copia cornu.
 85 Sit tibi castus sociae toralis
 Lectus et curas relevet voraces,
     Dum tuo pendet gemebunda amore
         Pectora circum.
 Hac tibi proles generosa surgat,
 90 Quae patri claros numeret nepotes,
     Utque te maestae rapient sorores,
         Lumina claudat.

9. Ad Salemnum Delium erotice in iucunditatem veris.

Deli, purpurea quem face Cynthius
 Irroravit amans matris ab ubere
 Et cui mite dedit sidere Iuppiter
     Felici ingenium clarum et amabile:
 5 Deli Sarmaticis facte sodalibus
     Et plusquam patrio sanguine carior,
     Nostris perpetuis dignus honoribus,
     Dum currunt solitis sidera legibus,
         Inter Sarmaticos dum iuvenes micas,
 10 Doctrina et placidis splendide moribus,
     Qualis Phoebus agit lucifluam rotam
     Et pallet facibus stella minoribus,
         Parnasi venias tendere collibus
     Phoebi cum fidibus plectra sonantibus

- ¹⁵ Mergemusque sacris ora liquoribus,
Qua garrit vitreis Vistula fontibus.
Titanis venias cernere lampadam
Atque astra in tacitis candida noctibus,
Et cur imbrifero ventus anhelitu
²⁰ Miscet saxifragis aequora fluctibus.
Terrarum, venias, ut populos canas,
Subiectos videant quos rigidi poli
Et quos Eurus equis mane rubentibus
Afflat vel Zephyrus sole tepentibus.
²⁵ Cantantes sociis gressibus ibimus,
Qua trino Charites ore videbimus
Iunctas, implicitis quae modo brachiis
Saltant cum Satyris, capripedum genus,
Qui gestant capitum vincula pinea
³⁰ Calcantes pedibus lilia splendidis,
Dum pulsat citharam Phoebus eburneum
Et Musae placidis constrepitant choris,
Quos inter medius corniger Euhius
Miscet sollicitis pocula cymbiis
³⁵ Hortaturque, suam laetitiam ferant
Inspirans tacitas ad Veneris faces.
Current mobilibus tempora saeculis
Et cras in cinerem forsan abibimus,
Mulcemos teneris pectora amoribus
⁴⁰ Cantantes vacuo carmina spiritu.

10. De nocte et osculo Hasilinae erotice.

- Illa quam fueram beatus hora
Inter basia et osculationes
Contrectans teneras Hasae papillas
Et me nunc gremio inferens venusto,
⁵ Nunc stringens teneris suum lacertis
Pectus languidolo gemens amore,
Quod me reciproco fovebat aestu
Cogens deinde suos meare in artus,
Dum nostros animos per ora mixtos
¹⁰ Cum vinclis adamantinis ligavit
Diva ex caeruleo creata ponto.
O nox perpetuis decora stellis,
Quae divum facies levas coruscas
Et fessis requiem refers salubrem!
¹⁵ Nunc stes Herculeo velut sub ortu
Aut qualis Suetiis soles sub oris,
Dum Phoebus pluvium revisit austrum,

— Nullam per spatium bimestre lucem
 Fundit perpetuas ferens tenebras —
 20 Sic fervens satiabitur voluptas!

*11. Ad Sigismundum Fusilium Vratislaviensem
 de his, quae futurus philosophus scire debeat.*

Fusili, binis mihi notus annis,
 Dum peragranti mihi Sarmatarum
 Terra lustratur gelido propinqua
 Frigida caelo,

.5 Qua duas torpet polus inter Ursas
 Arcticus pigro revolutus orbe
 Gnosiae secum radiosa volvens
 Serta puellae,

Candidos inter fueras amicos,
 .10 Cui dedit sidus patrium decoros
 Pectoris mores et honesta sanctae
 Pignora mentis.

Primus exosus fueras veternum
 Exuens scabras nitidus loquelas,
 .15 Barbaras voces et avita crassae
 Murmura linguae.

Iamque Romano erudiendus ore
 Induis pulchrum decus expetendo,
 Quae probant docti ingenuo calentes
 .20 Pectoris igne.

Sperne mendacis rabiosa vulgi
 Murmura indoctam fugiens catervam
 Et datum paucis poteris beatus
 Noscere verum.

.25 Magnus exemplo tibi sit Molossus,
 Quem premunt vasto fremitu catelli,
 Ille sed serpit tacitus minorum
 Murmura ridens.

Perge tres sacras modo nosse linguas,
 .30 Quae tibi magnum tribuent honorem,
 Cum Palestina Latiamque claro
 Cecrope scriptam.

Perge confusum chaos intueri,
 Quo scatent pulchris elementa formis
 .35 Sorte discordi et redditura versant
 Semina mundi.

Perge consurgens animo volucri
 Singulis rebus reperire causas,

Flabra ventorum refer et furentis
 40 Aequoris aestus.

Perge, cur terrae quatiente motu
 Concidant urbes trepidentque montes,
 Ignium cur diluvioque aquarum
 Regna laborent.

45 Perge, cur caecae generent cavernae
 Sulphura et pulchris scateant metallis,
 Curque languentum reparent calentes
 Corpora thermae.

Perge, cur tanto crepitet fragore
 50 Nubibus caeli iaculatus ignis,
 Imbris et lentae nivis et gelatae
 Grandinis iras.

Perge convexo fugitiva caelo
 Astra mirari, geminum cubile
 55 Solis inquirens alioque gentes
 Orbe sepultas.

Perge diverso expatiata motu
 Sidera et Phoebi referens labores,
 Lurido vultu sibi cum fugavit
 60 Cynthia currus.

Perge diffusos populos per orbem
 Dicere et linguas hominumque mores,
 Quo situ caeli teneant volantem
 Aere terram.

65 Perge priscorum relegens virorum
 Gesta Tarpeio celebrata colle,
 Quicquid et claris Macedum triumphis
 Graecia gessit.

Perge Fortunae instabilis favorem
 70 Spernere et duros tolerare casus
 Et tibi cuncti fugient beato
 Tempore soles.

Perge virtutis generosus artum
 Et perangustum superare callem
 75 Illa securam tibi sola donat
 Ducere vitam;

Sola caelesti faciet beatum
 Sede promittens placidos honores
 Nec sinit taetras Stygii timere
 80 Carceris umbras.

12. De garrulo Vindelico.

Forte Cracovinam veniebas nuper in urbem,
     Garrule Vindelice,
 Terque quaterque meas intrabas luridus aedes
     Sicca rigans labia.
 5 Immerito grates patrio mihi more rependis
     Turpis et improbus
     Vaniloquus Stygia foedans mea nomina lingua
         Murmura falsa serens,
     Scilicet ut patrium transcendam stemmate nidum
 10   Nobilitate recens,
     Cui neque grandis erat census nec in urbibus altis
         Notus uterque parens.
     At mihi Caesarea frondescant tempora lauro
         Magnaque fama levet.
 15 Talis erat Latiis vates, qui primus, in oris,
         Arma virumque canit
     Quique magis tenuis fuit olim Arpinas in agro
         Nobilis eloquio.
     Atque alii multi, quorum modo tempora nostra
 20   Nomina clara stupent,
     Parva quibus virtus patrimonia nobilis auxit
         Amplaque dona dedit.
     Talis ero, superi faveant modo, labra coerces,
         Garrule Vindelice,
     Nam post fata manet maior me gloria currens.
         Docta per ora virum.

13. De corrivali sacerdote.

Olim Sarmaticis receptus oris
     Et potans male Vistulam rigentem
     Carpathumque videns rigente tergo
         Hic blandis fruor ignibus beatus.
 5 Quales omniproci fuisse scribunt
     Amores Iovis improbive Martis,
     Hac me perpetua calere flamma
         Inconsultus et inscius putabam.
     Indignam mihi sed dedit repulsam,
 10 Qui sacram capit is gerit corollam,
     Consecratque sibi meos amores,
     Dum caecis colitur Venus latebris
     Praesentesque suis sacris favorem
         Testantur Veneres Cupidinesque.
 15 Dum Phoebus roseum retexit orbem
     Vel pronus Libycas premit columnas
     Aut nox incubuit vocans amantes,
         Non linquit sacer hic meos amorés,

Quem sanctus tenet hunc beatitatis
 20 Sacrorum vel amor pudendulorum.

14. Ad Hasilinam erotice et hodoeporice.

Romuli quondam revocatus urbe
 Mox Apennini iuga nubilos
 Scando, dein Rhenum fluvium Padumque ad
 Terga reliqui.

5 Hinc sinum vastum citus Adrianum
 Lintribus curvis adeo, Istriorum
 Urbs ubi tollit Venetas per undas
 Inclita turres.

Hinc ubi campis Athesis receptus
 10 Praepeti cursu rapior per Alpes
 Uvidum Rhenum repetens gelato
 Fonte cadentem,

Post caput magni veniens ad Istri,
 Silva Bacenis vaga ubi patescit
 15 Saltibus multa insinuans reductos
 Arbore colles.

Solus ignotas pedibus citatis
 Hinc peto terras, ubi flavus Albis
 Atque ubi lentoſ regerit Silesus
 20 Vortice cursus,

Vistulam recto pede deinde poscens,
 Sarmatis latos ubi terra campos
 Pandit et celsis ubi Croca tectis
 Regia surgit.

25 Hic suis flammis Hasilina fulgens
 Coepit ardenter laqueare mentem
 Lusibus blandis relevans gravata
 Membra labore.

O ter ac ultra fueram beatus,
 30 Fata quem tali statuere amore
 Serpere incertae redditura numquam
 Tempora vitae!

Non ego magni Iovis et deorum
 Sorte mutarem imperiosus ignes,
 35 Tam decens vultus nitet et venusto
 Corpore cultus.

Splendidus divo micat ore fulgor,
 Candet infuso facies rubore,
 Fronte lucentes oculi coruscant
 40 Sidera bina.

- Cynthiae qualem coeunte cornu
 Cernimus vultum, vaga dum repellit
 Orbe iam toto rutilante picti
 Lumina mundi,
- 45 Qualis aut Phoebus reparat fugatum
 Nube per sudum iubar et stupentes
 Excitat pulsis tenebris renato
 Lumine terras,
 Talis effusa Hasilina pergit
- 50 Candidam fulvis faciem capillis
 Efferens toto niveo colore
 Corpore fulgens.
- Haud ego tales Charites sub arvis
 Montium divas nemorumque nymphas
- 55 Credo nec tales vitreo latentes
 Fonte Camenae,
 Albicat mollis velut anserina
 Pluma vel cygni tegimen canori,
 Se deam passu veniens superbo
- 60 Prodit et ore.
- Mitior tandem venias, precamur,
 Consere amplexus, tacito medullas
 Igne marcentes relevato, venis
 Exime flamas
- 65 Et meus iunctis fugiet labellis
 Spiritus vita meliore captus
 In tuo pendens resupinus ore
 Morte beata.
- Hausit ut fessis alimenta membris,
 70 Repetet prisco reditus artus,
 Invicem blando tua dum retorques
 Oscula morsu.
- Hoc feres tanti pretium favoris,
 Virgo, si nostros relevas dolores,
 75 Sarmatas inter tua clara numquam
 Nomina perdes.
- Te canent Rhenum et Necarum bibentes,
 Ister et cornu Rhodanus recurvo,
 Codanus claro et Tamasis Britanno
- 80 Littore notus.

15. Ad Hasilinam apotropice.

Non tot loquaces influit alites
 Ventus sereno tempore floridus,
 Quot nostra depilat puella
 Blanditiis iuvenes senesque,
 5 Tot, tot procellis non Codanus sevit,
 Ferox sonoris quando aquilonibus
 Luctatur eurus succinumque
 Littore colligitur Pruteno,
 Quot verba fundit pronus ad osculum
 10 Amator illi, cum gemebundulus
 Pallescit et fervens libido
 Intumuif liquidis medullis.
 Sed illa doctis cauta sub artibus
 Recensem alto pectore, an aureis
 15 Nummis abundet quis, voracem
 Expleat insatiata mentem.
 Tunc blanda vultu et corpore fulgida
 Colludit ornans tempora floribus
 Et mox sub altis coniugali
 20 Noctibus hunc satiat cubili.
 Hac ludat ergo, qui mihi largior
 Atque imbre rorans dives Acrisio,
 Vel forte nostris se locabit
 Carminibus, quibus illa dicta est.

16. Ad Sepulum dissidemonem.

Miraris nullis templis mea labra moveri
 Murmure dentilrago,
 Est ratio, taciti quia cernunt pectoris ora
 Numina magna poli.
 5 Miraris, videas raris me tempila deorum
 Passibus obterere,
 Est deus in nobis ; non est, quod numina pictis
 Aedibus intuear.
 Miraris campos liquidos Phoebumque calentem
 10 Me cupidum expetere,
 Hic mihi magna Iovis subit omnipotentis imago
 Templaque summa dei.
 Silva placet Musis, urbs est inimica poetis
 Et malesana cohors.
 15 I nunc et stolidis deride numina verbis
 Nostra, procax Sepule !

17. Ad Albertum Brutum astronomum.

Brute, caelestum relegis beatus
 Siderum cursus volitantis orbis
 Intuens doctis oculis renata
 Lumina cuncta.

5 Noscis Arcturum, pater, et cavendas
 Pleiades nautis Hyadasque tristes
 Nec suos condit tibi clarus ore
 Perseus ignes;

Nota, quae duro religata saxo est
 10 Et decus Phoebi Stygiique monstri
 Victor et Cephei radiosa coniunx
 Cassiopeia ;

Inde quadrigis volitans superbis
 Et Iovis nutrix et amata Baccho
 15 Serta non doctum fugiunt nec ulla
 Furta deorum ;

Corvus et Crater, quibus implicatur
 Lubricus Serpens, tibi notus ales
 Fulminis, candens Olor et remotis
 20 Ignibus Argo :

Cetus, Orion, Procyon sub Hydra,
 Chiron et Pistrix fluvius calensque
 Sirius, Piscis, Lepus et corusca
 Luce Canopus.

25 Noscis, ut vasti per inane caeli
 Unde crinitus rutilet cometes
 Curque subductus fugiat decoro
 Lumine Phoebus.

Noscis aestivos spatiostiores
 30 Circulos Phoebi; tibi nota causa est,
 Cur vel hiberni breviore currant
 Limite soles.

Noscis obliqui, pater, alta caeli
 Signa, quae rerum variant figuras
 35 Et suis donis geneses levato
 Sidere servant :

Aries et Taurus Geminique, Cancer
 Et Leo, Virgo, Libra Scopiusque,
 Tela cum Capro, liquido et natantes
 40 Flumine Pisces.

Omnis in caelo tibi notus ordo est,
 Quam vagi currant rapidis retorti

Circulis septem minimis rotantes
 Orbibus orbes,
 45 Quis ferunt causis animata terrae
 Orbitis certis sua fata ferre,
 Omne venturum quibus ora produnt
 Candida vatum.
 Quam fuit preeceps hominum furentum
 50 Cura, quae divis proprios labores
 Tollit; et quisquis deus esse poscit
 Non bene sanus.
 Tu vide cautis oculis latentis
 Ordinem fati, fuge suspicari,
 55 Quo deos ludas mea vel futura
 Tempora fallas.
 Hinc mihi nostram, caveas, puellam
 Vultibus caeli facias protervam
 Te nisi carum fugiens monente
 60 Vendere cunnum.

*18. Ad Andream Pegasum;
 hortatur ad peregrinationem transmarinam.*

Quem concha nostri cantet Apollinis,
 Quaeris, poetae non minimum decus,
 Et Pegaseae quem sorores
 Nos subeant celebrare plectris.
 5 Non nostra magnis principibus vacat
 Camena, trita sed graditur via
 Et te iubet carum sodalem
 Pindaricis fidibus reponi.
 Nos aequa stringunt astra favoribus,
 10 Quae nostra iungunt pectora mutua,
 Seu Libra nobis aut benigno
 Erigone fuit orta vultu
 Sive igne fulgens Iuppiter aureo
 Vel sidus artans foedera amantium
 15 Aut igneus Phoebus, vagantes
 Qui medius volat inter orbes.
 Non te maligni lumina Cronii
 Nec Martis urens stella nocentius
 Aspexit aut vafer doloso
 20 Mercurius gradiens galero.
 Sive aestuosi torrida circuli
 Me zona aduret non tolerabilis

Aut pigra mundo congelato
 Sidera Sauromatum videbunt,
 25 Virtutis altae semper ero memor
 Et Pegasei nominis incliti,
 Cui frontis inconfusa fraude
 Stat probitasque fidesque tota.
 Quando alta salsi scandimus aequoris
 30 Longo videntes ordine Cycladas
 Et insulam Saturnianam,
 Inde Rhodon Cypriamque terram,
 Hinc regna regis, quem Mareotica
 Tellus honorat, quando videbimus,
 35 Et monstra Nili fabulosis
 Sicanis memorata chartis,
 Hinc thure odoro quo sit Arabs suo
 Et terra rubro littore nobilis
 Et Iudeorum gens vetusta
 40 Saetigeris inimica porcis,
 Phoebi calentem cernere verticem
 Iuvabit, umbras corporibus negans
 Quando levatus stat sub axe
 Ignivomo radiatus ore,
 45 Aestum feremus sideris ardui
 Et nulla vitae crede pericula,
 Dum cura sit Phœbo sacris de
 Vatibus atque animis benignis.

19. In Crispum Clogomuram poetarum aemulum.

Interpres Iovis et beatitatis,
 Clamosus superumque praedicator,
 Indoctae moderator et catervae,
 Dum celsa tumidus boas cathedra
 5 Et solus sapiens tibi videris,
 Stultorum venerabilis magister,
 Quid tantum immeritum premis poetam
 Et sacras laceras dicax Camenas?
 Ut vulgi tibi compares favorem
 10 Et Phœbi tibi concites sagittas.
 An nescis, cithara canende nostra,
 Nos urbes fugere et frequentitatem
 Insani populi magis cavere,
 Quam vel Sithonias grues pruinias
 15 Vel mollis Libycos Sabellus aestus?
 Nos fontes vitrei iuvantque colles

Et rtpae gelidae astrepentis undae
 Umbrosaeque coma tremente silvae
 Et campos cupio aerosiores,
 20 Quo templum Iovis et beatitatem
 Et quo principe stet renatus orbis,
 Purgatis animis magis videmus,
 Quam tu, qui populi veheris aura
 Et vitam sequeris beatiorem,
 25 Ut ventrem tibi farcias voracem,
 Ut vestes tibi fulgeant nitentes,
 Ut grandes tibi compares cucullos
 Et nummos tibi compares perennes,
 Ut pluma iaceas piger tepenti,
 30 Ut scortis valeas libidinosis
 Largus munificis adesse donis,
 O sanctus Iovis inferi sacerdos.

20. Ad Georgium Morinum in laudes eloquentiae.

Morine aeternis celebrande Musis,
 Sarmatum clarum decus et coruscum
 Sidus, algentes ubi torquet Ursas
 Zona nivalis

5 Quaque, dum Cancro rutilo levatur,
 Phoebus aestivas remoratur horas
 Circulum vincens paribus secantem
 Lancibus orbem.

Integrae mentis studio colendus
 10 Civibus nobis neque negligendus,
 Cui bonum rarum probitas fidesque
 Prisca refulget,

Saepius lautis epulis honorans
 Convocas doctam, generose, turbam
 15 Instruens largis tua liberalis
 Munera mensis,

Comis et doctis salibus facetus
 Gesta priscorum memoras virorum
 Militis Grai et Latii Quiritis
 20 Arma recensens.

Publicos tractas sapiens labores
 Et graves fasces, quibus inquietus
 Consulis rebus sociale servans
 Foedus in urbe.

25 Impetum vulgi moderare doctus
 Ore facundo, riguus per alta

Quale cum torrens ruit explicatis
     Imbris auctus,
 Qua ferunt coetus hominum vagantum
 30 Arte coniunctos nemorosa quondam
     Antra sub vastis specubus ferino
         More colentes,
 Sordidus victus quibus et rigebat
     Tristis aspectus nec amanda rebus
 35 Urbicis virtus sociis regebat
         Mentibus urbes.
 Nec dedit quisquam superis honores
     Aedibus sacrisadolens tepentes
     Turibus flamas cecidit nec illas
 40   Taurus ad aras.
 Ast modo pulchris veneranda honestas
     Moribus splendet superumque cura
     Plurimis servat metuenda cultis
         Numina templis.
 45 Seu tibi tristem vagabunda sortem
     Sors feret blandum vel amica vultum,
     Utraque erectus videas protervi
         Numinis ora.
 Est brevis vitae fugientis ordo,
 50 Cernimus qualem tenui vaporem
     Halitu tolli roseo levatum
         Sole cadentem.
 Crastino forsan moriere sole
     Nec sacer nummus poterit morari
 55 Fata, quin parvo tumulo obruare
         Pulvis et umbra.
 Ergo iam laetas facias adesse
     Temporum causas tibi submovendo
     Mordicas curas volucris capessens
 60   Gaudia vitae.
 Seu tibi clarae subolis recursat
     Cura praemonstrans patrios honores
     Spemque nunc inter metus altus errat
         Pectora torquens,
 65 Has graves curas superis relinquas,
     Qui dabunt nostris meliora votis
     Fata, quae certis venient superni
         Legibus orbis.
 Has graves curas studiis levato
 70 Candidus rerum repetendo causas,

Siderum cursus et amoena clari
 Lumina Phoebi.
 Has graves curas fidibus canoris
 Pelle divinas relegens Camenas,
⁷⁵ Quas sacer vatum calor expolito
 Carmine promit.
 Has graves curas dederis sepultis
 Inferum turbis, ubi dirus ore
 Pluto pallentes animas coeret
⁸⁰ Carcere caeco,
 Quo semel quisquam fuerit receptus,
 Ferrei vectes reducem negabunt
 Legibus diris tumidi prementes
 Claustra tyranni.

21. De cena Miricae.

Cum tua Pannonio fuerat, Mirica, Lyaeo
 Cena parata mihi
 Tractaque Parrhasiae languent ubi plausta puellae
 Raraque stella micat,
⁵ Miraris, pedibus surgam male fultus et uncto
 Lentus eam capite.
 Civibus et cunctis narratur ineptia nostra
 Iam male nota mihi.
 Sarmaticos volui potando discere mores,
¹⁰ Sed mea fata negant.
 Sed revoca hesterni non servans pocula Bacchi
 Verbaque docta parum
 Et tua Socraticis rediens convivia verbis
 Sobrius accumulem,
¹⁵ At, semel astrifero Phoebus revolutus in orbe est,
 Irrevocandus eo.
 Si tua panduntur fictae tantum ostia fronti,
 Semper ego haec fugiam.

22. Ad maritum Hasilinae insensatum.

Es caecus patulos habens ocellos
 Oedipo mihi comparandus, olim
 Qui nixus baculo tremente natam
 Ad vota Antigonem secutus ibat.
⁵ Es prima male masculatus aura,
 Nocturna genesi renatus undis,
 Vel Taurus tibi Scorpiusve surgit.
 Es surdus gemina sub aure factus;
 Dignum Narycio dares sodalem.
¹⁰ Nec nares rapiunt vagos odores,

Ut quondam Icariae canis puellae
 Vel silvis comites vagae Diana.
 Heu, sensus tibi consenescit omnis,
 Ceu quondam riguit parens loquaci
¹⁵ Contemnens superos superba nido,
 Rivaes tua cum tot uxor ardet,
 Quot Vervex violas dedit nitentes,
 Quot sidus culices Leonis infert,
 Quot fructus opulenta Libra donat,
²⁰ Quot ramos Caper algidus renudat.
 Sed semper latus ambiunt puellae,
 Qui nostris nitidis sacris dicati
 Deberent speculum referre morum.

23. Ad Statilium Simonidem medicum et philosophum.

Bis per obliquum roseam reduxit
 Lampadem Phoebus rubicundus orbem,
 Bis fuit claris hebetatus astris
 Portitor Helles,

⁵ Dum vago Celtis pede sum receptus
 Sarmatum campis, ubi rarus altis
 Moenibus murus facies nec ullis
 Urbibus extat.

Hic mihi doctus, Statili, sodalis
¹⁰ Moribus lectus paribus, nigrantes
 Seu mihi noctes placuisse soles
 Ducere Baccho.

Sorte felices bonus extimasti,
 Qui brevis vitae poterint labores
¹⁵ Ferre cum caris sociis trahentes
 Tempora laeta.

Saepe Fortunae memoras bifrontis
 Perfidum ludum sapientis esse
 Spernere et tristem faciem severis
²⁰ Demere rebus.

Invidet curis deus ipse nostris,
 Nosse qui cunctos voluit beatos,
 Ferre quod fatum statuere divi
 Quemque per orbem.

²⁵ Saepe, quae doctis lateant Camenis,
 Volvis abstrusas repetendo causas
 Et tibi terso veniunt ab ore
 Singula verba.

Debiles artus reparas peritus
³⁰ Et salutares tribuis medelas,

Dum fatiscentes tenuat medullas
 Tabidus humor.
 Pone rugosos tumidosque nares,
 Ambitum caecum; manifestus ora
 35 Proferas doctum nitido serenans
 Lumine pectus.
 Perge, quo virtus tua te vocabit,
 Candidus linquens simulata verba et,
 Si tenax recti fueris, beato
 40 Pectore regnes.

24. De Drasone cantore.

Draso Cracovina fuerat notissimus urbe
 Scurravagis pedibus.
 Hic bene cantavit, calamos et organa movit,
 Barbiton et citharam,
 5 Sed tulerat vetuli iuvenis mala taedia cunni
 Cana premens femora.

25. De Basylla convivante.

Incomposta sedet Basylla mensis
 Inflexo ore loquens parum decenter,
 Cum mammae sibi pendulas coaptat
 Et foedis digitis cibum reprensat,
 5 Quos aut podice merserat vel ano
 Et si quid proprius patescit illis.
 Nec nares sibi mucidos retergit,
 Sed turpi sonitu excitat screatum,
 Quo phlegma uvidulum suum resorbet,
 10 Quo lances mihi conspuit patentes,
 Quo scrofis poterit movere orexim.
 Convivis tamen haec putat placere,
 Credam, quos laqueo trahit sequaci
 Et sensus quibus obstupescit omnis.
 15 Sed suspensa mea est tabella templo
 Me evasisse loquens Charybdis aestum.

26. De risu eiusdem.

Cum pandit tumidas Basylla buccas
 Et dentes sibi buxeos relaxat
 Livosa facie trahente rugas,
 Ut frontem iocus urbicus pererret,
 5 Mox guttur male percito palato
 Indocio rude personat cachinno,
 Hinc folles premit artiore vento
 Argutoque volens placere risu
 Ceratis labiis per ora vocem
 10 Fundit, ceu strepitat maritus ovi.

*27. Ad generosum dominum Bohuslaum de Hassenstein
de situ Pragae et sectis et haeresibus in Bohemia.*

Bosle, Boemorum decus et ruentis
Unicum lumen patriae resurgens,
Fama quem clarum beat et per omnem
Provehet orbem.

5 Uberi gleba tua Praga cincta est,
Quam rapax scindit fluvius per Albim
Exuens nomen sociis petentes
Fluctibus aequor.

Visa non urbs est meliore caelo,
10 Explicat septem spatiosa colles
Ambitu murorum imitata magnae
Moenia Romae.

Cerneret tantas veteris ruinas
Gloriae regum, furor ut tyrannum
15 Impulit Sizkam metuenda frangens
Templa deorum.

Tempore ex illo rabies reposta
Insidet crudis animis nepotum
Urbsque per multos agitata motus
20 Corruit alta.

Publicis curis male praesidetur,
Imperat passim vario furore
Vulgus, haud virtus rudium nec ulla
Splendet honestas.

25 Legibus nullis superi coluntur,
Ille Romanos sequitur, sed alter
Approbant Graios, colit hic profani
Sabbata verpi.

Hic deos nullo residere caelo
30 Dicit et nostras animas caducas,
Ceu fugit densus tenuatus alta
Halitus aura.

Ille gentiles hereses secutus
Et novos ritus ceremoniarum
35 Approbat leges vetitas Britanno
Biclephe scriptas.

Bosle, tu tantos fugiens tumultus
Temporum causas sapiens secutus
Impetum vulgi fugis et furentem
40 Deseris urbem,

Quem regit passim petulans voluptas,
Otium et miscens animos cupido

- Aeris et multas faciens ruinas
Perfidus error.
 45 Ductiles rivos sequeris beatus
Garrulis ripis tua tecta condens,
Qua leves undae veniunt loquaci
Murmure ad aures.
 Consonant voces volucrum propinquis
 50 Insulis densam gelidis per umbram,
Quas facit ripa triplici refusa
Fluminis unda.
 Caespites felix virides pererrans
Bacchicos colles et aprica lustrans,
 55 Quoad tibi dulcem generat soporem
Unda susurrans.
 Roscidas herbas premis atque olentes
Graminum flores, ubi purus aer
Corporis vires creat et tepentes
 60 Suscitat artus.
 Possides pulchrum, generose, collem,
Quem recens Phoebus videt et recedens
Et tuam caelo medio levatus
Aspicit arcem.
 65 Fervidi Phoebi caput expavescens
Frigidas felix casulas subintras,
Quas dolus nullus subit aut scelesti
Pectoris astus.
 Piscibus fraudes vario labore
 70 Ponis et caelo liquido natantem
Alitem fallis, tua cum reluctans
Retia sentit,
 Nec tuos vitat leporina casses
Praeda nec dorcas volucerque cervus;
 75 Implicas, quicquid colit alta densae
Devia silvae.
 His ubi fessus studiis soluta
Mente de rerum, generose, causis
Disseris terras, maria insulasque
 80 Pectore cernens,
 Doctus astrorum numeros reservas,
Quae meent cursu, memoras, licenti,
Quaeque sublimem rutilent per orbem
Sidera, noscis,
 85 Quae volant nullis remoranda frenis
Atque nostrorum statuunt laborum

Ordinem certum stabili rotando
 Singula fuso.
 Doctus herbarum mihi saepe vires
 90 Nobilis gemmas memoras metalla et,
 Doctus es succis relevare taetro
 Corpora morbo.
 Quotque stent caelum facies per altum,
 Tot refers terrae species in orbe
 95 Totque virtutes superum refusas
 Dicis in herbas.
 Alter ad vulgi instabilis favorem
 Spiret et fasces ferat inquietus,
 Ut ruat tandem graviore mole
 100 Praecipitandus.
 Alter ad regum vigilet superbas
 Splendidus mensas, colat hic per omnes
 Aleam noctes furiatque multo
 Potus Iaccho.
 105 Ille nummorum studio ligatus
 Instruat fraudes, alias voracem
 Expletat ventrem, ferat impudentes
 Alter amores.
 Ille morbosos adeat grabatos
 110 Contrahens nares sibi nauseantes,
 Corporum sordes et oleta tractans
 Semper egenus.
 Ille verbosus numerosa legum
 Rubra percurrat repetens adempti
 115 Limites agri tumidoque victus
 Palleat ore.
 Alter obscuro veniat cucullo
 Fronte se facta simulans deorum
 Arbitrum crudis animo rapaci
 120 Varior ursis.
 Mente tranquilla tibi vita serpat
 Pectoris curas fugiens inanes
 Et colat Musas citharamque Phoebi
 Pectus honestum.

28. De sacerdote mulierioso et Basylla.

Iurabat mulieriosus olim
 Testatusque deos deasque cunctos
 Numquam putidulam suam Basyllam

- Sacratis oculis videre velle,
 5 Non vultum sibi lividum placere
 Viscosas totiens bibens polentas
 Et centum quater inquinatus offis,
 Non crines sibi sordidos placere
 Cornicis mage veste nigriores
 10 Nec fauces sibi rancidas placere
 Halantes quasi putidam mephitim,
 Non clunes sibi defluas placere
 Et ventrem neque succulentiorum
 Nec cunnun hispida labra comprimentem
 15 Salinis specubus profundorem
 Et portis Tyris patentiorum,
 Quem mille exterebraverant Priapi
 Et mille exterebrent salaciore.
 Haec sacro ut fuerat soluta amore,
 20 Mox struxit meretricios colores
 Suspirans gemebundulo dolore,
 Discurrens pede dissolutiore
 Et fictis lacrimis epistolisque
 Aversos revocat sacros amores.
 25 Hic verum ratus est fuisse amorem,
 Semper putidulam tenet Basyllam.

29. Ad Phoebum et Musam suam energetice.

- Quid graves mentis mihi fers labores,
 Musa, tam caecas repetendo causas?
 Fine quo tandem fluidi fatiscant
 Semina mundi,
 5 Fine quo tandem radiosa caeli
 Astra decurrant varios agentes
 Circulis orbes, vaga vel quiescat
 Orbita Phoebi,
 Cuius adventu reparatur orbis
 10 Innovans vultus hiemis vetustos,
 Ceu cubans pullos globulis latentes
 Excitat ales.
 Phoebe, qui fatum sociis gubernas
 Orbibus divum medius vagantum
 15 Quique divino stimulas furore
 Pectora vatum,
 Te precor, nostrae dator alme mentis,
 Clarus inspires, tepidum relinquens
 Spiritus corpus numerum an beatus
 20 Sideris addat,

An sub infernas rapiatur undas
 Amne Lethaeo positurus altos
 Pectoris sensus iterum rotandus
 Tempore certo

25 Vel quasi extincta fugiat favilla
 Et velut terrae sinibus levatus
 Stat vapor densus tenuique tandem
 Perditur aura.

Sed quid altarum, malesana, rerum
 30 Quaerimus causas hominem latentes ?
 Inter apricos viridesque colles
 Dic mihi carmen,
 Quod canat carae titulos puellae
 Et leves nymphas celeresque Faunos,

35 Quo mihi somnos placidos movebit
 Garrulus humor.

Nascimur vita moriente prima
 Luce, quo tandem numerum impleamus
 Orbis obliqui redeatque rursus

40 Alter in ortus.

Occidunt soles redeuntque nullo
 Fine praefixo rapiente mundo ;
 Nos ubi Charon semel amne vexit,
 Nemo redibit.

45 Carminum dulces resonemus odas,
 Concinant laeti pueri tenores
 Et graves fauces cithara sonante
 Temperet alter.

Poculis Bacchi madeamus omnes
 50 Candidi, vultu veniat nitenti,
 Quae novis nuper tetigit sagittis,
 Elsula, pectus.

I, puer, pennis fugiens Amoris
 Ocio blandam et sibi dic salutem
 55 Nec redi, nostris nisi sit futura his
 Elsula tectis.

Non sinas, fulvos religet capillos
 Nec Coas vestes digitis nec aurum
 Obliget, nudam speciosiorem
 60 Iudico formam.

LIBER II.

1. Ad Hasilinam erotice et epithymice.

Quis me Sarmaticis restituet plagis
 Vestitisque levi gramine collibus
     Aut quis reddet amicum
     Me pratis viridantibus?

5   Qua pulcher gelidis Vistula fontibus
  Erumpit tenui flumine pervius
     Carpathumque relinquens
     Urbem Sarmaticam secat,

Qua cunctas superat candida feminas
 10 Nostris carminibus candidior micans,
     Nostros Hasa calores
     Aevo perpetuo tenens.

Seu crudos iterum Sauromatas petam
 Vel curva aestiferi bracchia Carcini
 15   Aut septemplicis oris
     Nilum fontibus abditis

Vel crisplos Arabas foedaque sabbata
 Seu Gangen auriferum sole sub Indico
     Vel quas ultima tellus
 20   Metas Herculis aspicit,

Sive adversa polo regna nigrantia,
 Hiberna Aegoceros quae premit ungula,
     Me contingat adire,
     Nemo solvet amoribus.

25 Non me Thessalico carmine femina
 Nec Phoebea manus nec rigidi sénis
     Chironis valet herba
     Tantis solvere nexibus.

Quando de patria prosiliens domo
 30 Expectata venis, ut mihi carior
     Cunctis, Hasa, puellis
     Solves pollicitam fidem,

Te noster genitor, te genitrix manet
 Et fraterna cohors mixta nepotibus.
 35   Tu matura venito;
     Verus nescit amor moras.

*2. Ad sodalitatem litterariam Ungarorum
de situ Budae et monstis, quae praecesserant
mortem divi Mathiae Pannoniae regis, penthice.*

Ultimo nobis celebrandi amici
Pannones claris studiis faventes
Quique sub caelo meliore nati
Sole propinquo

⁵ Auream terram colitis beati,
Quam rigat pulcher Savus et sonanti
Defluens cursu Dravus et remoti
Nominis Ister.

Alluit mitem citus ille collem
¹⁰ Pluvios austros boream et videntem,
Qui gerit pulchram resupinus urbem
Regis et arcem.

Mathiae magni monumenta regis
Vidimus priscis ibi multa saeclis
¹⁵ Aequa, seu Martis studium sequere aut
Palladis artes.

Solus hic vastas tumidi procellas
Armaque Eoi potuit tyranni
Ferre, dum late dederat ruinas
²⁰ Perfidus hostis.

Dum premit victor refugas catervas
Et truces enses animi ferocis
Sternit et saevam rabiem cruentis
Stragibus arcit.

²⁵ Sacpius mecum repetistis alta
Mente, quae rerum fuerint latentes
Inferum causae superumque quis sit
Lucidus ordo,

Unde sublatum mare fluctuosis
³⁰ Turgeat ventis, nebulosus aer
Unde vel vultus triplices colorebat
Nubibus Iris,

Igneus Phoebi globus unde tanto
Impetu currat rapido rotatus
³⁵ Turbine et lentam roseis reducit
Solibus umbram

Et modo celsas properans ad Ursas
Parturit flores, iterum rotatus
Orbe declivi pluvium recurrit
⁴⁰ Pronus in austrum.

Saepius mecum rigido sub axe
 Frigus Arctoum pepulisti altis
 Noctibus, blando mea dum calebant
     Tempora Baccho,
 45 Qui modo vultus posuit serenos
     Arma fraternis animis perosus
     Et gemit raris habitata maestus
     Arva colonis.
     Martios longos queritur furores
 50 Et truces enses galeae micantis,
     Stridulos arcus et abacta lento
     Spicula cornu.
     Non habet secum Satyros procaces
     Nec leves Faunos calamis sonantes
 55 Maeret et nullis comitata pratis
     Gratia nymphis.
     Quam gravem cladem superi scientes
     Noscere humanum voluere pectus,
     Dum fuit magnis patefacta monstris
 60 Ira deorum;
     Visus ardenti rubicundus igne
     Crinibus sparsis rutilus cometes
     Et stetit Mavors facie minaci
     Herculis astro
 65 Phoebus et tantos fugiens tumultus
     Maestus abscondit rosei micantem
     Verticis vultum, soror ut decora
     Lumina texit,
     Quin et infausto genitrix labore
 70 Tristis immanem peperit draconem,
     Ille funesto furiale sparsit
     Ore venenum.
     Hinc graves mundo venient ruinae et
     Bella per multas satianda caedes,
 75 Quas parit fulvum stolidis petitum
     Regibus aurum.
     Quale nobiscum deus ipse fatum
     Tentat aut qualem superis dedere
     Legibus sortem, teneamus aequam et
 80 Tempore mentem
     Et brevis nobis abeunt beati
     Temporis soles, statuatur altis
     Cymbiis Bacchus, fugiant necantes
     Pectora curae.

85 Increpet nervos citharae canoros
 Mobilis pollex, veniat solutis
 Crinibus curas relevans edaces
 Mollior aetas.

Cum data est nobis brevis hora vitae
 90 Et cito rugae properent seniles,
 Vixerat felix, sua qui fugavit
 Tristia laetis.

*3. Ad Benedictum Tychtelium
 medicum et philosophum Viennensem.*

Vienna latis moenibus imperans,
 Quae Friderici patria Caesaris,
 Me suscipit, dum Sarmatarum
 Pannoniaeque plaga reliqui,
 5 Suis adhaerens semper ineptiis
 Et terminorum vana vocabulis,
 Dum bella verbosus sophista
 Per Socraten gerit et Chimaeram.

Asinum volantem tollit ad aethera,
 10 Non esse et esse involvit et arduam
 Sophismatum narrationem
 Barbarico tonat apparatu.

Baculum propinquo sistit in angulo,
 Quo nixus olim forte Diogenes,
 15 Cinaedus ut turpis plateis
 Exitium canibus minatus.

Doctos amicos hic ubi quaerito
 Favore et omni cum studio paro,
 Tu solus inventus Camenas,
 20 Tychtelius, celebrans vetustas.

Tu Graeca nostris aedibus excipis
 Clarisque natis discere praecipis
 Et docta quicquid scripta vatum
 Blandiloquis recitant libellis.

25 Mi saepe Bacchi pocula dividis
 Domumque nostram muneribus tuis
 Saepissime ornas liberalis
 Verbaque sunt tua iuncta factis,

Non verba spargis vanus in aera
 30 Promissa fallens cum fide lubrica,
 Qui mos solet nunc esse tritus
 Austriacis mihi notus oris.

Hoc virus infert hospes Italicus,
 Nostris sub oris qui modo cognitus

35   Et nostra fictis blandimentis
Pectora simpliciora fallit.

Sed te beata prole beaverat
Deusque casta coniuge copulat
Et stant decenti tecta cultu
40   Divitiis cumulata honestis.

4. Ad vetulum poetastrum et rapofagum.

Bis denos, memorant, tibi per annos
Germanus iuvenis poeta dixit
Orator vehemens volens vocari;
Nullos versiculos tamen reponis
5 Nullis carmina dedicans amicis
Nec verba intrepidus soluta scribis.
An tantam tibi gratiam tuorum
Librorum, vetulus poeta, servas,
Ceu quondam Solymi dei minister
10 Arcanum voluit latere sacrum?
Sed te iam pudeat coli poetam
Vel saltem mihi versibus responde!
Sed nullis mihi versibus respondes.
Iam dicam: vetulus poeta non est
15 Dignus rapofagum docere vulgus!

5. Ad Venerem et ad Elsulam Noricam.

O diva salsis edita fluctibus
Ferventiorum mater amantium
Suspiriis cogens nocentes
Nos iterum renovare flamas,
5   Quid nostra versas, o dea, pectora
Rursus novando pristina vulnera
Blando deo dans inquietis
Mollem animum cruciare curis?
O quam beato nuper ab horridis
10 Celtis redibam sidere Sarmatis,
Dum liberum pectus querelis,
Barbara quas Hasilina fecit!
Sed nunc sub oris Elsula Noricis,
Qua Regus Istro se sociat vago,
15 Maiore telo nostra fixit
Pectora luminibus venustis.
Quale antecedit sidere Cynthium
Sub axe verno florifer Hesperus
Aut quale stat vultus Diana,
20   Dum solido reparatur orbe,

Talis sub oris Elsula Noricis
 Inter pueras fulget amabiles,
 Dum lacteo vultu solutis
 Candida progreditur capillis.

25 Per alta caeli et fulgida sidera
 Et Martis astrum et per fera spicula
 Quae bina fert saevus Cupido
 Perque deam cupidis faventem.

Nulla est futuro tempore carior,
 30 Integriorem cui dabo spiritum,
 Et iam cavebo, nulla nostris
 Femina stet peregrina curis.

O quanta noctis tu mihi gaudia
 Pridem dedisti, dum tua bracchia
 35 Amplexibus nostris locabas
 Mollibus excipiens lacertis!

Non sic vetustis vis hederacia
 Muris adhaeret, sic neque consitis
 Sese implicat palis renatis
 40 Caudicibus generosa vitis.

O quanta nostris tunc mora in oribus,
 Fervens voluptas quando sub intimis
 Nervis calebat, concitato et
 Corpora sunt resoluta motu!

45 Hinc parva nostris pauca laboribus
 Quiesque utrisque est sumpta tepentibus,
 Dum rursus instaurat Cupido
 Proelia fervidiora lecto.

Hinc verba blando murmure tollimus,
 50 Dulci susurro et tempora fallimus,
 Dum lutea Aurora videmus
 Ignifluum remeare Phoebum.

O tempus omnes laetitas secans
 Et lux renascens invida amantibus,
 55 Cur separari nostra cogis
 Oscula cum gravibus querelis?

Si nox amanti addicitur altera,
 Stet longa, quaeso, ut Sauromatis solet,
 60 Dum frigido sub Capricorno
 Nulla dies oritur Suedo.

Sed iam sub orto sidere cedimus,
 Valeto blandum dans prius osculum
 Et munus hoc parvum perennis,
 Elsula, suscias amoris!

*6. Ad Germanos diversas artes inferentes,
se autem tantum in patriam Musas velle inferre.*

Sint alii, medicina quibus sit cura perennis,
Et doceant praecepta fideles.
Sint, qui iura ferant et pulchris legibus urbes,
Reges cum ducibusque gubernent,
Inter quos fueras primus, Heimburge Georgi,
Cognato mihi sanguine iunctus.
Sint, qui sacra deum doceant populumque ferocem
Per patriam nostram erudientes.
Sint alii variis referentes cultibus artes,
¹⁰ Quae corpus decorent animumque,
Unica cura mihi Latias inferre Camenas
Et Grais fidibus resonantes,
Quo si non placeam vivus, post fata tamen me
Non defunctus honor manet aevo.

7. Ad Elsulam.

Elsula, cur silenti
Nocte, dum stant agminibus sidera congregatis
Et quies alta rebus,
Ad tuos postes tacitis luminibus sacerdos
Te vocat et canora
Barbito mollem et tremulo gutture dans querelam
Succinit, ut furentes
Incitet flamas fidibus saucia corda pulsans ?
Tuque voluta pallis
¹⁰ Exilis stratis tepidis incubitans fenestris,
Dulcia plectraque hauris.
Ast ego ut te carminibus Latiis vocavi,
Altius ipsa dormis.
Quam grave est me per patriam fieri poetam
¹⁵ Carmina sola dantem !

*8. Ad divam dei genitricem
pro concordia principum Germaniae.*

Diva, quae magni genitrix tonantis,
Impera pacem populo furenti,
Ne ruat nostris vitiis gravatus
Teutonus orbis.
⁵ Aestuat caeco trepidum tumultu
Vulgus antiquas reparans ruinas,
Machinas belli statuens refectis
Moenibus urbis.
Quis ferus Teucer fuerat petendus,
¹⁰ Barbari reges, Latium superbum et

- Quisque Germani foret amplianda
Gloria regni.
- Caedibus nostris placet impiare
Dexteras iunctas geniali amore,
15 Mutuum tandem ut stolidis reponant
Proelia damnum.
- Hic caput condit galea mīcante,
Hic quatit fustem furiens minacem,
Hic fremit stricto gladio, hic feroci
20 Cingitur ense.
- Excitat lentes alias favillas
Plumbeos torquens globulos in auras,
Quis crepat vasto sonitu resultans
Fumidus aether.
- 25 Stat pecus maestis tremulum sub arvis
Arrigens aures crepitu trementes,
Caespites notos metuens abactis
Linquere tauris.
- Praeferunt vultus pedites minaces
30 Martios orbes celeres rotantes,
Dum canunt rauco stimulando pectus
Tympana pulsu.
- Fervidus spumat sonipes sub armis
Et vocat gestu ad fera bella Martem,
35 Dum ferit vasto fremitu cavatam
Ungula terram.
- Stant piae matres rabidum perosae
Fletibus Martem ligulis furentem.
Hic premens Suevos alioque tendens
40 Perdere Boios.
- Diva, tu votis miserum vocaris,
Solve funestum, veneranda, bellum
Nosque gentili socians amore
Foedera iunge !
- 45 Viteos Rheni tueare colles
Et Palatinas rege, virgo, sedes,
Noricos agros et amoena culta
Fluminis Istri.
- Sic tuis sacris celebremus hymnis
50 Supplices laudes redolente ture
In tuis templis ferientque summum
Carmina caelum.

9. Ad Graccum Pierium in mores aulicos penthice.

Non ultimorum, Gracce, sodalium
 Loco canendus, qui mihi candidus
 Semper mearum praeco rerum
 Caesaream fueras per aulam.

5 Hinc nostra crudis carmina versibus
 Volunt futuris dicere saeculis
 Te vatibus doctis amicum
 Pierio genitum sub antro
 Et monte sacro, qui resonat choro
 10 Musarum et alto carmine Pythii,
 Virtutibus multis decoro
 Iuppiter ut tibi fulsit ortu.

Tibi aula nostri cognita Caesaris
 Et barbarorum pectora principum
 15 Et Noricorum gens ad Istrum
 Doctiloquas odiens Camenas,
 Ignava quaestum degenerem sequens
 Plenumque rauco cum strepitu forum
 Ventrique amica et comparandis
 Divitiis furiosa caecis.

Nemo hic per altum sidera cardinem
 Miratur aut quae vita beatior
 Paranda sit curtum per aevum
 Quidve ferat speciosa virtus,

Sed mente turgens ambitio fuit
 Humorque taeter, qui premit invidos,
 Et spes pererrans turbulentis
 Pectora non bene firma curis,

Quae regis aulam et Caesaris obsident,
 30 Velut cruentus Tartara Cerberus
 Et monstra, quae portis Averni
 Terrificis resident figuris!

Haec inter unus tu nitidus micas
 Vultu serenans pectora lucido,
 35 Ridendo curas et caducae
 Tempora non redditura vitae.

Sic, sic beato pectore vixeris,
 Vulgi persosus dum bona despicias
 Mortalibus concessa paucis
 40 Atque animis nisi nota diis.

*10. De denariis planetarum et orbium
ad aetates et numerum annorum hominum.*

Cum denis decies volutus annus
Solari tibi computatur orbe,
Iam quisque officium suum peregit,
Quos docti genesi ferunt praeesse
⁵ Et vitae cuiquam ordinem parare.
Primos Luna regens decem per annos
Humores vegetabiles ministrat,
Ut fecunda parens foveat calorem.
Post denos puer inde natus annos
¹⁰ Surgit Mercurius tibi magister
Verba ac ingenium regens et artes.
Bis deno ut iuvenis beatus anno est,
Iam lasciva Venus premit sagittis
Ferventesque rapit Cupido mentes.
¹⁵ Tricenus tibi cum peractus annus,
Iam Phoebus faciet virum sagacem
Et mens iam radiis micat coruscis.
Sed quinquennia cum decem notabis,
Iam Martis furor urget ad nocentes
²⁰ Irarum stimulos opumque quaestus.
Sex deno tibi Iuppiter sub anno
Pectus consilio replebit alto;
Tunc surgit venerabilis senectus.
Cum deni tibi septies voluti,
²⁵ Saturnus gelidus trucem minatur
Falcem, qua metit omne, quod sub orbe est.
Octavus tibi quid denarius fert,
Ex stellis tibi computabis altis,
Quae fixae radiant sereno in orbe.

11. Ad Sextum Tucherium iurisperitum paraenetice.

Sixte Germanis celebrande Musis,
Noricum clara generatus urbe,
Quae suam totum tulerat per orbem
Inclita famam,
⁵ Nulla Germano melior sub axe
Publicas novit moderare curas,
Barbaros reges stolidumque docta
Flectere vulgum.
Caesaris nostri fuit illa sedes
¹⁰ Semper et regi Latio petita,
Ille Germanum quotiens coegit
Ordine coetum.

Hac meum Caesar Fridericus olim
 Verticem cinxit celebranda in urbe
¹⁵ Delphico signo rigidi decorans
 Tempora vatis.

Urbe tu tanta suboles crearis
 Stirpe priscorum, generose, patrum,
 Ex quibus tanti veneranda constant
²⁰ Membra senatus.

Docta Romanis regis ora verbis
 Et tenes priscum nitidus leporem,
 Duriter nullam tua blanda fundunt
 Pectora vocem.

Te sibi magnum Latiae patronum
 Senserant Musae, tua cum peregit
 Cura, quod Boum patria canuntur
 Carmina Phoebi.

Ergo iam nostris celebrate libris,
³⁰ Te legent cuncti populi per orbem
 Et tua in nullo reticetur aevo
 Candida virtus.

Linque civiles, generose, causas,
 Quae tibi nullam tribuent quietem,
³⁵ Praemium iustis alius reisque
 Crimina scribat.

Est velut vento quatiente pontum
 Africo contra Borea furente
 Civici iuris studium fatigans
⁴⁰ Pectora rixis.

Sit satis doctum tumidas per undas
 Monstra vidiisse et scopulos latentes
 Et suum semper varie regentem
 Protea vultum.

⁴⁵ Tu modo nostras venias Camenas
 Noscere et rerum studio beandus
 Disce, quid celsi radiosa possint
 Sidera mundi,

Quae suis mixtis radiis per orbem
⁵⁰ Temperant rerum species ligatas,
 Corpori iungunt animos et acto
 Tempore solvunt.

Non secus pulchra velut hora lege
 Per suum certum revoluta pondus
⁵⁵ It rotis iunctis resonatque vivo
 Malleus ictu,

Sic suis sphæris animus ligatus
 Corpori infundit varios vigores
 Cordis impulsu retrahitque motum
 60 Stamine lapso.

Quid iuvat tanto strepitu procaces
 Insequi causas animum prementes ?
 Sola pax mentis tibi dat beatam
 Ducere vitam.

12. Ad Bernardum Valkircum prospocietice.

Bernarde priscis orte parentibus,
 Qua culta inundat prata rapax Licus
 Ex Alpium radice fusus
 Danubii sociatur undis.

5 Praeter fluentes arx tua nobilis
 Servans vetusti saxa characteris
 Prospectat et campos patentes
 Hercyniae loca vasta silvae.

Te solus inter, candide, nobiles
 10 Musis amicus semper adhaeseras,
 Ut prisca gestares beatus
 Stemmatu nobilitate vera.

Rara haec sub oris gloria Teutonis
 Prisco creatos sanguine nobiles
 15 Musarum et optandae sophiae
 Ingenuas habuisse curas.

Effrenis obstat mentibus impetus
 Et blanda Bacchum quae sequitur Venus,
 Aut barbari mores, gelato
 20 Frigida quae dedit Ursa caelo,

Aut ense fulgens Perseus igneo,
 Qui tanta nostris bella movet plagis,
 Aut, nuda quae pendet catenis,
 Andromede, religata saxis,

25 Vel nostra spectat turbidus Hercules
 Aut regna versat, nulla quibus quies,
 Aut fulgidis Auriga frenis,
 Cepheus Arctophylaxe tristis.

Te nulla traxit prava sodalitas
 30 Aut noctis error, quem Venus imperat,
 Dum plateae Baccho furentes
 Barbarico reboant tumultu.

Non ludus atrae te trahit aleae
 Nec vina fraudant sobria pectora,

35 Sed fine recto stas modestus
     Oraque sunt pudibunda poto.
 Inter bibendum sollicitus rogas,
     Quae forma terrae causaque fontium
     Et quae maris natura multo
 40   Concipiens sua monstra fetu;
 Hinc doctus alto pectore sidera
     Inquiris et quot sint vaga semina
     Et quicquid in terris regresso
     Gignitur omnimovente Phoebo,
 45 Quid Plato scribat pectore caelico
     Et Stoicorum secta severior,
     Rogas et, hortis cur beatam
     Pythagorae dedit herba cenam.
 Felix futurus, si modo liqueris
 50 Intemperatam mente libidinem,
     Quae nostra consumens peresis
     Corpora comminuit medullis.
 Te nostra poscit Musa dicacula,
     Phoebus columnas dum premit Herculis,
     Te conferas nostras in aedes
     Socraticas habiturus escas.
 Cancri sub axem iam vaga lumina
     Phoebus reduxit cum Cane fervido,
     Hinc frigidum nos hauriamus
 60   Tempore liberiore Bacchum.

13. Ad Ianum Tolophum symbuletice.

Quando Romuleis collibus invidens
     Dilectam repetes, Tolophe, patriam?
     Qua se tollit in altum
     Celsus Pinifer aethera,
 5 Qui Nabum vitreis fontibus egerit
     Et Vilsum socio flumine concipit,
     Qui magnum sociati
     Patrem Danubium petunt,
 Urbs antiqua tenet qua sua moenia,
 10 Cui Regus tribuit iam nova nomina,
     Quae te laeta patrono
     Gaudet, Tolophe, candido.
 Hic tecum, memini, carmina lusimus,
     Quae blando Thyoneus et Venus impetu
 15   Suggessere poetae
     Graio scribere spiritu,

Quae tu mox niveo pangere barbito
 Sueras, ut citharae verba dabas tuae,
     Interpresque vetustas
 20 Solvis, candide, fabulas.
 Quid te Roma vorax tempore detinet
 Tanto? quid studiis te vagus abstrahis,
     Ut quae expectat utrumque.
     Prosit gloria posteris?

14. Ad Andream Stiborium in iucunditatem vitae consiliaque dei inquirenda non esse symbuletice.

Musa Germanum stimulans poetam
 Imperat Phoebi cithara, Stibori,
 Sapphicos doctae celebres puellae
     Pangere versus,
 5 Quae vagos amnes potuit morari
 Et lupos iunxit placidos bidenti
 Movit et celsas citharam sequentes
     Montibus ornos,
 Dum canit plectro modulans eburno
 10 Omnium rerum stabilem parentem,
 Quo stat aeterni sociale vinclum
     Principe mundi,
 Ignium caeli facies coruscae,
 Orbium moles et amarus humor
 15 Aequoris, parvo et stabilita puncto
     Pendula tellus,
 Quam velut matrem lacrimando circum
 Impetunt magnis animata curis,
 Haec foveat cunctos subitoque furvum
 20 Mergit ad Orcum.
 Tu modo felix fueris sub orbe
 Aestuans nullo pavidus timore
 Et nihil sperans, medius sed inter
     Tristia ridens;
 25 Nec tuum vincat vagabunda pectus
 Sors bonos semper fugiens et artis
 Implicans rebus, sua dans inertis
     Munera vulgo.
 Sorte contentus fueris sub omni
 30 Mente pensando superum favorem,
 Qui suo nostram vario gubernant
     Numine vitam.

Quae sit occulti metuenda fati
 Vis regens certa ratione mundum
 35 Quisve sit sortis temulentus ordo,
     Solvat Apollo;
 Quove tam discors moveatur orbis,
 Non ego tutam cruciabo mentem,
 Dum supra vulgum mea sublevavit
 40   Pectora Phoebus,
 Sed leves Musas strepitumque fontis
 Pegasi curabo et amata Phoebo
 Plectra pulsabo removendo tales
     Pectore curas.
 45 Ferte Rhenanum, pueri, Lyaeum
 Abditum concha, celeres, quadrima,
 Qui solet miti tetricam liquore
     Solvere frontem.
 Hanc mihi dulci placidam susurro
 50 Leniat noctem mea flamma fulgens,
 Me sinu blando refovens beatum
     Det mihi somnum.
 Obruat fessos socio labore
 Roscidus Phoebus videatque amantes
 55 Oris alternum placido sopore
     Carpere flatum,
 Dumque stat primis radiis coruscus
 Mutuum cernens animis amorem,
 Tam cito nostris doleat reductam
 60   Lampada terris.
 Haec tibi nostri monumenta amoris
 Lusimus cruda regione Boum,
 Barbari cives ubi nulla curant
     Carmina Phoebi.

15. Ad Ianum Coclitem de situ Pataviae.

Urbs Patavina, Cocles, modo te tenet insita colli,
 Qui tria flumina conflua iungit.
 Nam celer austrinis descendit ab Alpibus Aenüs
     Ilsus et a borea niger exit,
 5 Danubii medius quos accipit alveus amnes
     Crescit et impetuosior undis.
 Imminet his fluviis, ceu Chersonesus in aequor,
     Urbs sua moenia colle reducens,
 Te qua nunc pulchris oblectas, lane, puellis
 10   Sacrae censibus aedis abundans.

His, rogo, ne sacros pergas exponere nummos,
Quippe pios debentur in usus.

16. In vetulum poetastrum et antiquum rapofagum.

Cum vultus tibi grandinosus omnis
Et Morpheus genis relucet atris,
Cum nares tibi polypus vorarit
Et solem tua vix pupilla cernat,
⁵ Cum corpus vetula tremat podagra
Atque intercute turgeat liquore,
Cum lecto iaceas miser perenni
Et pes iam proprium negarit usum,
Vindex praeteritae quod omne culpae est,
¹⁰ Dum quondam madidae comes popinae,
Scortorum fueras vagus magister,
Faex, infamia dedecusque vatum,
Quicumque ingenuas colunt Camenas,
Solam, miror, adhuc habes salacem
¹⁵ Lingam, pestiferam, rudem, procacem,
Stultam, vaniloquam, vagam, dicacem,
Vesanam, truculentam et impudentem,
Quae tantum meritos viros lacessit
Allatrans veluti canis catena
²⁰ Cunctis praetereuntibus molestus,
Sed iam barbara comprimantur ora,
Vel Celten cithara audies relicta
Arcum tendere cum suis sagittis
Et Phoebi iaculis ferire linguam
²⁵ Mordacem, stolidam, licentiosam.

*17. Ad Cumanum Athesinum iurisperitum.
ut secum diem natalem celebret.*

Phoebe, Cumano modulans sub antro
Inter aeternas medius Camenas,
Vatibus princeps sociare doctis
Carmina nervis,
⁵ Solve Germani, deus, ora vatis,
Ut canam nostris fidibus faventem
Quique Phoebeae celebranda gestat
Nomina Cumae
Natus, excelsas ubi scindit Alpes
¹⁰ Aenus et saxis rapidus sonoris
Impiger celum ferit insolenti
Murmure caelum.
Hinc amat doctas sapiens sorores,
Quae colunt ripas fluvii strepentes,

- 15 Consitos colles et aprica cultae
Gramina terrae;
Dulce sophiae studium secutus
Et bonas artes Latio petitas,
Canonum nexus nitidoque scriptas
20 Consule leges.
Aequus in causis fueris patronus,
Si nihil speres metuesque rectus,
Nec favor caecus poterit severum
Flectere pectus,
25 Non amor caraet tremulae parentis
Et minans mortem iaculo Gelonus
Flexerit mentem stabili sequentem
Pectore rectum
Nec pecus dirum Siculi tyranni
30 Nec ferus carcer, metuenda inquis
Mors, neque ex alto ruat omne quamquam
Cardine caelum.
Si brevis vitae memor esse velles,
Exues curas animum prementes,
35 Quos tibi praesens dabit aut futurum
Tempus honores.
Rebus humanis sua fata scripsit,
Cuncta quo spirant animata terrae,
Lucidum caeli decus et coruscae
40 Sidera noctis.
Abstulit cunctos rapietque in aevum
Invidum tempus, cadet omne clarum,
Quod videt Phoebum, genitumque quicquid
Tendit ad Orcum.
45 Concidit Graiae decus omne linguae
Et ruent olim Latiae Camenae,
Dum novos vultus capiet renascens
Mobilis orbis.
Et tuum parvo coleretur aevo
50 Nomen, aeternis nisi consecratus
Iam Iores Musis, adeo obruuntur
Omnia fatis.
Ergo viventes capiamus artae
Gaudium vitae pateras sacrantes
55 Liberi patris, sequitur cadentes
Nulla voluptas.
Cras, ubi clarus roseum reduxit
Cynthus vultum, celebrabo prisco

More natalem Genioque nostro
 60   Sacrificabo.

Tu veni nostris studiis amicus
 Lesbiae pulsans citharam puellae;
 Huic ego lauri nitidus corona
 Carmina iungam.

65 Elsula effusis aderit capillis,
 Quae meum fecit liquidum calore
 Pectus et blandis tetigit sagittis
 Mollia corda.

Haec sedens nostris speciosa mensis
 70 Non tibi inflammet iecur ulcerosum,
 Sed suo tantum moveat superbo
 Gaudia vultu.

Nam Venus nullis sociis amica est
 Nec parem sortem potuere regna
 75 Ferre, si Graiae memorant Camenae
 Carmine verum.

Pone vesanos animi furores
 Et tibi servum patiare nummum,
 Quoque mens intra statuit, loquentur
 80   Consona labra.

18. De Vindelico garrulo notho.

Rhetor et orator, magno et cum stemmate vates,
 Vindelice, esse cupis

Et septenarum tibi fingis clara sororum
 Nomina cum titulis

5 Et vagus in toto discurris garrulus orbe
 Lubrica verba serens.

Nuper Sarmaticis, memini, te vidimus oris
 Et bene cultus eras,

Gallia sed nudum recipit, sic Pannonis ora
 10   Hercyniumque nemus,

Sed, postquam nostras intrasti garrulus oras,
 Nudus eras pedibus.

Te quondam magna iactabas stirpe creatum
 Et genus esse Iovis.

15 Credam, legitimis genitrix si bracchia cunis
 Cruraque composuit.

19. *Ad Lambergum Frisingensem.*

Orte de Carnis generose terris,
Illyris qua se Venetusque noscit
Et suas pandit sinuosa pulchras
Styria valles,

⁵ Nobilis claris studiis dicaris
Expetens doctas nitidus Camenas,
Iuris ediscens utriusque nexus
Ore decorus.

Hinc tibi laudes celebres parasti
¹⁰ Caesaris magnam veniens sub aulam,
Saepe Germanis ducibus disertus
Proximus astans.

Inde venturae metuens senectae
Eligis vitam sapiens quietam,
¹⁵ Lubricas regum et generosus aulas
Deseruisti,

Quas regit vulgi strepitus procacis,
Ambitus caecus, favor et potentis
Mobilis semper rabidaeque mentis
²⁰ Invida pestis.

Impiger ripis Isarus canoris
Influens magnum violentus Istrum
Arduo cernit tua tecta pulchra et
Condita colle,

²⁵ Qua sedens visum spatiis remotis
Pascis, excelsas ubi linquit Alpes
Salsa cum pulchra sua clarus urbe
Nomina iungens.

Et modo doctis loqueris libellis,
³⁰ Qui tuas ornant vario nitore
Inclitas aedes; premis inde cultis
Gramina in hortis.

Si potes, blandi stimulos amoris
Vince, qui turpem tribuunt senectam
³⁵ Et tuos claros maculant honores
Crimine foedo.

Regis exemplum comitantur omnes
Et putant iustos titulos minores,
Celsa maiestas sibi quod putabit
⁴⁰ Turpe licere.

Nemo tam sanctus potuit sub orbe
Vivere, ut nullis fuerit notatus

Sordibus, condit tamen inquinata
 Pectora prudens,
 45 Ne sit in turba vitium sequentum
 Publicum monstrum vel in ore vulgi
 Fabula infamis, sua dum profani
 Crimina purgant.
 Vixeris semper animo beatus,
 50 Si tuam mentem sapiens gubernas,
 Liberum nullo domino relinques
 Vincere pectus.
 Haec tuus Celtis tibi personabat,
 Dum choros inter medius sororum
 55 Cantat et Phoebi fidibus per Istrum
 Carmina spargit.

20. De garrulo Frisio.

Nuper forte meas dicax in aedes
 Divertit Frisiis creatus oris,
 Cui rostrum genitrix ciconianum
 Parva garrulius rota molaris
 5 Ad cunabula finxerat inanis.
 Ut longam mihi dixerat salutem
 Et iussus recubare deinde mecum,
 Tot parvam sibi fluxerant per horam
 Verba a mobilibus coorta labris,
 10 Quot fluctus Frisos premunt bubulos
 Cauro vel Borea movente caelum
 Aut quot gramina floridis sub arvis
 Surgunt, dum rediit sol austrianus
 Et terrae Zephyrus sinum resolvit;
 15 Hic nostras voluit dicax Camenas
 Audire et flagitans nimis procaci
 Ore, ut scrinia detegam vetusta
 Et carmen cithara canam sonora.
 O dignus mediis sedere picis
 20 Vel ranis habitare cum canoris,
 Dum sol Sidonia calet iuvanca,
 Aut pratis resonantibus cicadis,
 Dum Phobus medio calens Olympo
 Rorem deciduis abhausit herbis.
 25 Cumano tamen est habenda nostro
 Semper gratia, qui suo lepore
 Convivam lapidavit insolentem.

21. *De solario per Noricum astrologum invento.*

Qui cupis Phoebum roseum vagantem
 Nosse, quo signo gradibusve currat
 Horaque semper quota sit diei
 Climate nostro,

5 Quanta vel nobis data sit diurnae
 Portio lucis, sive stet sub alto
 Circulo Phoebus gelidumve perget
 Visere Caprum,

Umbra gnomonis globulo pererrans
 10 Indicat Phoebi varios labores,
 Annuos Lunae et celeres meatus
 Tempore noctis.

Quod vel Eois oriatur undis,
 Perspicis, signum dominusve quis sit
 15 Singulis horis, modo, si moraris,
 Singula cernis.

Nemo Germano memoratus orbe
 Tale perfecit nec in arte maior
 Graecus aut Memphis, Siculus vel alto
 20 Tigride natus,

Sed fuit nostris genitus sub oris,
 Ister undantes ubi volvit undas
 Et procul Rhenum fugiens Eoum
 Fertur in eurum.

22. *Ad Georgium Cygnum theologum
 se contra iurisperitos ob artes liberales non
 discendas opponentem.*

Cygne, candentes celeber per alas
 Anseres inter medius refulgens,
 Sibilis magnis tua qui petebant
 Nomina clara,

5 Bartholus, Baldus, Salicetus abbas,
 Porcus et magno strepitu vocandus
 Iuris accursus Butrio, Ramundus,
 Linus et Aso;

Nec tuam mentem poterant movere,
 10 Quum tenax iusti fueris Serena
 Fronte defendens iuvenes ad artes
 Pergere septem;
 Iuris ambages fugis et refertas
 Fraudibus nugas, laqueos et artes,
 15 Nodulum in scirpo tua iusta nusquam
 Pectora querunt.

Cum vides claris oculis nefanda,
 Ausus es contra tua ferre tela
 Et sequens recti nitidus tenorem
 20 Spernis iniqua.
 Non secus, magnum velut unda saxum
 Concutit vasto feriens tumultu,
 Illud aeterno sedet et relisas
     Despicit undas,
 25 Qualis aut magnus steterat Molossus
     Mordicos inter medius catellos
     Asperans rictus solidoque cunctis
         Dente minatus,
     Talis in tanta fueras caterva,
 30 Cygnus iniustis totiens petitus
     Spiculis, sancto quotiens senatu
         Cato solutus.
     Mente divina relegis libellos,
     Qui docent sacro superos honore
 35 Prosequi et magno dominum sedentem
         Noscere caelo,
     Qui polo nostros animos locabit,
     Si suas sanctas imitando leges
     Spernimus fortes peritura falsi
 40 Gaudia mundi.
     Praecipis sacro monitu quietum
     Rebus adversis animum tenere
     Nec bonis vastos, tumidis nec altos
         Tollere vultus.
 45 Versat incertum dea caeca ludum
     Et rotam vultu dubio gubernat,
     Quam suo fultus sapiens vigore
         Spernit et odit.
     Solus is fortis, teres et rotundus
 50 Et globi servat solidam figuram,
     Alta quam caeli radiis coruscis
         Sidera servant.
     Angulos vitat latebrasque caecas
     Negligens spinas salebrasque densas
 55 Et suam vitam cupit approbare
         Numina caeli.
     Celtis ad Meni generatus undas
     Hoc tibi carmen rude dedicavit,
     Dum fidem expertus fuerat virorum
 60 Rapofagorum.

23. *Ad Sebaldum Clamosum in avaros.*

Clamose nostris carminibus favens
 Et liberalis saepe remunerans,
     Iam pauca per nostras rigentes
         Suspicias, celebrande, Musas,
 5 Forsan dolorem quae tibi mulcent
     Tristique tollent mente teredines,
         Dum nuper a falsis amicis
             Perfidiam querebare factam.
 Nummos avarus si tibi sustulit
 10 Bonisque cunctis insidias dedit,
     Velut cruentus latro densis
         Nil meritos spoliat latebris,
 Sinas, repostas ille pecunias
 Pictasque in auro tollat imagines,
 15 Tuam tamen virtute partam
     Non poterit spoliare famam.
 Urbs Noricorum te celeberrima
     Clara et vetusta progenie creat,
         Quae Caesarum regumque et aulas
 20 Cum nitidis sequebatur armis.
 Secutus annis hos iuvenilibus
     Sub Friderico Caesare militas;
         Nosris capillis ille sacram
             Presserat Aoniam coronam.
 25 Sed nunc quieto pectore praeditus
     Vivis paternis redditibus bonus
         Et cogitas virtute sanctam
             Posteritatis habere curam.
 Tibi litterarum praecipuum decus
 30 In orbe cordi est linquere posteris,
     Aeternius sub sole nostro
         Quo poterit nihil esse facto.
 Est Roma testis totaque Graecia,
     Magnis ruinis quae modo diruta,
 35 Per litteras quae sola vivit
         Perpetuas habitura laudes.
 Hoc tu secutus pectore nobili
     Libros reformas et stimulas viros
         Musarum alumnos, ut futuris
 40 Ferre velint monumenta saeclis.
 Tu templa curas et veteres suo
     Situ pereras tergis imagines,

Cultor sacrorum pertinaxque
Iustitiae venerator almae.

45 Prudens avarum despicias virum,
Qui quaestuosis volvitur artibus,
Nam fraudibus talis dolisque
Pectora fert sua plena vafris.

Deos precatur murmure dentium,
50 Cunctis sed intus numinibus vacat,
Dum mente volvit, quo scelestam
Ingenio locupletet arcam.

Non ille famam vel superos timet,
Virtutis altae aut praemia pensitat,
55 Sed devorat nummos Averno
Insatiabilior profundo.

Dum parva tractat, iustus et integer
Cupit videri, at nullus iniquior,
Dum magna spectat, praeda numquam
60 Ingluviem satians patentem.

Caris amicis numine praestitam
Fidem resignat pactaque deserens,
Verbis serenus, sed rapacis
Pectus habens truculentus ursi.

65 Qui colligendis divitiis studet,
Curis gravatur semper et angitur
Et pectus affligit molestis
Et tacitis macerat querelis.

Hic maestus inter fercula suspicit,
70 Quot quisque compleat guttura frustulis,
Cumque admoveat quis pocla labris,
Luminibus numerat severis.

Hic clara cunctis nomina saeculis
Herede caro linquere concipit
75 Sperans sibi nummorum acervis
Perpetuum stabilire famam;

Sed cogitatus illius obruunt
Decreta divum, parta laboribus
Cum dissipat scortator heres,
80 Qui subitis bona dat ruinis.

Congesta tandem quid sibi profuit
Pecuniarum congeries movens
Curas edaces et querelas
Spemque, metum simul et dolores ?

85 Beatus ille est, qui mediocribus
Bonis abundat nec strepitum fori

Curat suam laudando sortem
Nec miseros gravat aut molestat.
Dormit quietis ille penatibus
90 Nec longa noctis tempora dividit,
Cui nullus adstat mente vindex
Verberibus tacitis flagellans.
Mentes deorum cum melius sciant,
Quae cuique prosint vel nocitura sint,
95 Sic digna iustis ac iniquis
Temporibus tribuunt statutis.
Sed parce, Clio, fata nocentium
Severiori scribere carmine,
Repone Bacchum, molliores
100 Ludere qui solet ad Camenas.

24. Ad Elsulam amabile.

Musis Teutonicis Elsula nobilis,
Cur nostros alia facta superbior
Aspernaris amores
Congressus solitos negans ?
5 Nam clausus latebris emoritur tuis,
Obiectat furias is mihi noxias
Dignos mente dolores
Iambi carmine concitans,
Dum figit labiis basia floreis
10 Delibans lovici pocula nectaris
Et praelata pruinis
Stringens pectora candidis.
Liquisset gelidas ante ferus rotas
Saevis Arctophylax frigoribus rigens
15 Et porrectus ad axem
Anguis non mare visitans,
Quam qui nuper amor non violabilis
Et vinclis solidus plus adamantinis
Nullam ferre repulsam
20 Aevo perpetuo ratus,
Sed nunc mobilior frondibus aesculi
Et par Euboici fluctibus aequoris
Aut qui saepe regresso
Fertur sidere Maiades.
25 Quod mixtus lacrimis iam queritur furor
Nostri vix cohibens pectoris impetum,
Quin me fata perempto
Mergant sub Stygios lacus.

Felici peragunt tempora spiritu,
 In quis fervet amor pectore mutuo
     Et par forma genusque
     Atque aetas opibus fluens.
 Forma gaudet amor, divitiis favet
     Et luxu petulans atque licentia,
 35   Aeternoque manebit
     Succi plenus amantior.
 Sit quamvis opibus me ille potentior
     Et multis numeret stemmata fascibus
         Pulcher lactea colla
 40   Flavis operiens comis,
     Impar ille meis muneribus tamen,
     Devoto tribui quae tibi pectore,
         Dum non blanda puellis
         Cantat carmina Noricis.
 45 At nos per lyricos te rapimus modos
     Pulsantes niveo carmina barbito
         Et lasciva protervis
         Miscemus pariter iocis,
     Dum das difficii gaudia iurgio
 50 Inflammisque magis me fugiens ferox
         Atque invita labellis
         Figens basia floreis,
     Quae laeta ad citharam posteritas canet
     Nostris perpetuis nominibus favens,
 55   Dum nos gloria ducet
     Ambos summa superstites.

25. Ad Hieronymum de Croaria iurisperitum.

Est tibi frontis facies apertae
     Et fides priscis celebrata saeclis,
     Publicis virtus tua generosa
         Cognita rebus.
 5 Noricis nemo cecinisset agris
     Lucidum Phoebum et nitidas sorores,
     Nemo Germani modulata nosset
         Carmina vatis.
     Mens erat nuper trucibus relictis
 10 Sarmatis Rhenum patrium videre,
     Gallicas urbes et ab orbe secti
         Regna Britanni,
     Sed tuis votis vigil expetisti,
     Ut leves Musas rigidum per Istrum

15 Iam canant nostri iuvenes canora
Plectra moventes.

Hinc tibi assurgunt merito Camenae
Et tuum nomen pueri senesque
Praedicent Musis Latiis amicum
20 Tempore longo.

Seu tibi uxoris subeat pudicae
Vel tuae prolis generosa cura,
Tu modo laetus dederis quietae
Tempora sorti.

25 Cogites aequa tolerare mente,
Quod tibi certis superi dedere
Legibus fati rapidae regentes
Tempora vitae.

Quod putas, solum tibi sit molestum
30 Et tuam mentem facit inquietam,
Sed solet claris animosa virtus
Vincere rebus.

Quem premunt nullis sua fata curis
Et cui semper micuit serenum,
35 Gaudeat fausto radio benigni
Sideris ortus.

Rarior corvo niveo sed ille est
Et fuit nullo generatus aevo,
Ipsa dum nullam radiosa servant
40 Sidera pacem.

Effluit cursu fugiens citato
Mobilis vitae vagabundus error
Statque praesentis brevis usus horae
Semper in arto.

45 Ergo, felices habiture soles,
Explica frontem nitidus serenam
Et calens Baccho studioque rerum
Tristia solve.

Hinc decus casti sociale lecti
50 Excitet mentem studio sopitam,
Dum tibi blando dederit susurro
Basia lecto.

26. Ad Ingolstudenses, cur eos reliquerit.

Autumno rapas dum colligis et nisi caules
Plenaque lactiferis fora vaccis,
Hinc mihi rapofagus iam recto diceris ore
Noto nomine cosmographorum.

5 Cum male cocta tuum repleat cervisia ventrem
     Humor aquis vicinus et undis,
 Cum nullus Bacchus crescat tibi montibus altis
     Nec colles prope moenia surgant,
 Nullus ad umbrosas fluvius dum murmuret undas
 10 Praeter Danubiana fluenta,
     Idcirco placidi repeto nunc littora Rheni,
     Bacchi quae pia munera sudant,
 Ingenii vires qui fert et pectoris artes,
     Laetitiam et potoribus auget.

27. Ad Georgium Lapidanum Suevum.

O decus nostrae patriae, priores
 Referens vultus senioris aevi,
 Quando virtutis generosa cura
     Mentibus haesit

5 Et fides cunctis veneranda rebus
     Floruit magno speciosa cultu,
     Frontibus claris steterat serena
     Nobilitasque.

Si tuos priscos numeras parentes,
 10 Nemo Germanis melior sub oris
     Dicet antiquis proavis sub armis
     Sanguine claros.

Est tibi vultus placidus vetusti
     Sanguinis testis, generosa profers
 15 Ora, quae sanctam veneranda mentem
     Pectore claudunt.

Regias aulas, generose, noscis,
     Quae tibi multos tribuere honores,
     Pacis et belli fueras diserto ab
 20 Arbiter ore.

Noscis hinc nostrae loca cuncta terrae
     Et maris tractus nemorumque saltus,
     Sarmatas, Gallos, Dacios, Britannos
     Pannoniosque.

25 Noscis et mores Itali superbi
     Quidve Germanus meditetur armis,
     Dum movet longa galeatus hasta
     Horrida bella.

Nemo Germanis hodie est sub oris,
 30 Qui foret tantus Latii leporis
     Cultor et doctis placida benignus
     Mente patronus.

Nobilitatis tibi vera frons est,
 Qui tenax iusti es et amator aequi
 35 Vatibus doctis tua liberalis
 Munera donans.

Si potes, mentem teneas quietam
 Singulis rebus; generosa virtus
 Arduum callem petit et sub alta
 40 Sidera fertur.

28. De flamma excitata per corylum.

Quod ligno lateat sepultus ignis
 Nec tantum silicis citetur ictu,
 Attribu coryli fidem videbis.

29. Ad Gretulam amore languidam erotice.

Quid maesto lacrimas, Gretula, spiritu,
 Decessisse tuum Stiborium gemens?
 Quo non doctiore alter
 Fraudes nectere amantium.

5 Cur rorant lacrimis lumina fervidis?
 Nec diffusa tibi stat coma verticis
 Infirmisque reflexum
 · Sustentas manibus caput.

Talem Penelopen carmina tristibus
 10 Confectam memorant Graia doloribus,
 Dum per lustra maritus
 Erraret duo callidus.

Obliquo volitans Delia circulo
 Nondum signa novem circuit aurea,
 15 Dum deserta puella
 Constanti fueras viro,
 Quem nunc dulcis habet patria nobilem
 Et laeti comites et soror et parens,
 Qua se Vilsus in Istrum
 20 Pulchro proripit alveo.

Quod tempus numeras longius annuo
 Cursu flammigeri languida Cynthii
 Aut qui tardior orbe
 Falcatus titubat senex.

25 At tu, qui stabilem corde geris fidem,
 Praepes mox reduces flecte; precor, pedes
 Et depone sinistram,
 Qua nos insimulas, fidem.

Intactam repetes corpore bucculam
 30 Et fidum rudibus pectus amoribus

Nec te praeda relinquet
 Nostris invida cassibus,
 Cum me blanda movens Ursula nutibus
 Clavis corda suis strinxit aeneis;
 35 Iam non altra puella
 Torrebit calidum iecur.

*30. De tumba divae Valpurgis in Aichstodio
 et sepulcrali saxo perpetuo liquore manante.*

Aureatensis decus omne terrae,
 Virgo, qua pulchra rigat arva valle
 Almonus cuncta exsuperans sapor
 Flumina pisce,
 5 Da tuas, virgo, celebrare laudes
 Et tuam castiam memorare tumbam,
 Cui parem totum poterit videre
 Nemo per orbem.
 Nam tuo sancto scaturit sepulcro
 10 Unda de duro generata saxo
 Ex tuo sancto fluido liquore
 Pectore manans.
 Quale sub verno liquefacta sole
 Montium sudant iuga, cum soluta
 15 Nix dat humorem lacrimasque cogit
 Fundere rupes,
 Taliter sanctum laticis fluorem
 Pectoris vena, sacra virgo, fundis,
 Quae salutares tribuit medelas
 20 Omnibus aegris.
 Haec nisi casto remanet cubili
 Semper et linguis inimica foedis,
 Ore dum turpi scelerata iactant
 Stupra profani.
 25 Rege tu quondam generata magno
 Angliae multis opibus beata,
 Quas fugis, falsam lubricamque patris
 Deseris aulam.
 Rhenus antiquam rigat altus urbem,
 30 Quae micat multis opibus vetustis,
 Cui Menus Rheni sociatus undis
 Nomina praestat.
 Hanc petis sacro monitu deorum
 Praesulem sanctis precibus fatigans,

35 Regulam purae seriemque vitae
Scribere poscens.
Ut tui voti fueras potita,
Convocas castas generosa turbas
Virginum sacras subitura cellas
40 Tempora velans.
Has iubes casta resonare voce
Caelitum laudes precibusque sanctis
Criminum sordes et iniqua pellens
Gaudia mundi.
45 Iamque in aeternos superos relata,
Poscimus, nostram tueare terram,
Virgo Germanis celebranda semper
Diva sub oris.

LIBER III.

1. Ad Ioannem Dalburgium Vormaciensem episcopum.

Dudum calenti pectoris impetu
Tuis volebam carmina laudibus
Referre et aeternos honores
Pindarico celebrare plectro
5 Sequens Achivos et Latios viros,
Qui docta cunctis carmina saeculis
Liquere, dum dignos Camenis
Perpetuis cecinere libris.
Sed amplitudo, o pontificum decus,
10 Laudum tuarum carmina dispulit,
Dum nostra fontis Pegasei
Ora parum madeant liquore.
Inculta sed cum carmina conspicis,
Quae saltuosis Hercyniae iugis
15 Cantavit Almanus poeta,
Fronte legas, petimus, serena.
Tui parentes stemmate nobili
Rhenana semper principis atria
Trivere cum multo favore
20 Nobilitatis et universas
Culti per aulas atque per inclitas,
Quas Rhenus, urbes, flumine nobili
Inundat et qua Naus altis
Gallica diripit arva ripis.

25 His educatus rite parentibus
 Mox litterarum te calor abstulit,
 Sub Italas dum pergis oras
 Ingenuas habiturus artes.
 Sed quantus illic ingenii vigor
 30 Tui reluxit quantaque praemia
 Libros legendo ac audiendo
 Abstuleras teneris sub annis,
 Cum nulla vatum docta poemata
 Et Tullianis condita fontibus
 35 Te praeteribant et probatis
 Quicquid in historiis senescit.
 Uterque sermo, Graius et Italus,
 In ore promptus, blandus et incitus,
 Utramque calles quantitatem,
 40 Seu numerum radiumve tractes.
 Oris diserti o quanta potentia est!
 Deliberes seu, candide, suadeas
 Vel iudices vel quemque laudes,
 Multiplici ratione polles.
 45 Iuvat per omnem currere semitam
 Aetatis actae et scribere gloriam
 Tibi civico de iure partam
 Quaeque sacris data palma libris.
 Taceo venusti munera corporis
 50 Et liberalis lumina pectoris
 Tuamque proceram staturam
 Cum valetudine prosperatam.
 Amore quanto principis haereas,
 Qua praesulatum, digne, receperas,
 Iam nostra non pergit Camena
 Exiguo memorare versu.
 Te Roma magnum fulgida nuntium
 Eius recepit totaque Gallia,
 Ubi pacis auctor Gallicanas
 60 Foedera condideras per urbes.
 Plebs et senatus Vangionum tuam
 Mentem inquietant et stomachum movent,
 Dum frivolis causis protervi
 Imperium excutiunt vetustum.
 65 Sed mox cupitae semina gloriae
 Tibi reponent, dum tumidi iugum
 Ferent rebelles et superbo
 Te celebri decorent triumpho.

Quos fama celsum tollit ad aethera,
 70 Ferox Achilles atque Priamides
     Per bella iam vivunt peracta
     Et vagus extat in ore Ulixes;
 Sic, monstra quondam, claviger Hercules,
     Dum cuncta stravit, scandit ad aethera
 75 Et Perseus stellatus arce
     Gorgoneam domuit Medusam;
 Romana tellus quosque creaverat,
     Per multa vivunt tempora principes,
     Quos acribus fortuna bellis
 80 Implicuit variis sub oris.
 Diis est amicus, quem premit aspera
     Fortuna iactans per freta turbida,
     Nam semper est obiecta saevis
     Turbinibus generosa virtus.
 85 Non, qui per omnes illecebras ruit
     Et molle stratum qui Veneris premit,
     Hunc clara virtus et remotas
     Gloria sustulerat sub auras,
     Sed qui bifronti lumine lubricam
 90 Deam respexit cum stabili manens
     Mente et deorum iussa sacris
     Exsequitur veneranda libris,
     Causam perorat qui bene pauperis
     Nefanda suadens linquere reprobis
 95 Aequa secando cuncta lance
     Nec stateram regravat dolosam,
     Quem nulla flexit mente pecunia,
     Libido fervens iraque noxia
 100 Et quem favor non vertit et qui
     Invidiae stimulus repressit,
     Hic, hic deorum est dignus amoribus
     Iovisque sceptro, cumque reliquerit
     Auras caducas, candidorum
     Inseritur numero deorum.
 105 His ipse fultus laudibus omnibus,
     Praesul, relinques nomina posteris,
     His rebus et terra relicta
     Aetherium repetes Olympum.
     Haec pauca nostro lusimus otio.
 110 Praesul, calenti carmina spiritu,
     Cui quicquid est rerum mearum,
     Iure tuis datur omne iussis.

Rerum mearum praesidium manes,
 Qui nostra solus carmina promoves
 115 Dabisque ventos, ut quietum
     Accipiant mea vela portum.

2. Invitat amicos ad diem natalem.

Februis natus quid agam Calendis,
 Quae mihi primam tribuere lucem,
 Septimo lustro modo dum revolvunt
     Fila sorores?

5 Ursulam totis sitio medullis,
 Quae nisi coepiae properet levare
 Impetum flammae, meus interibit
     Spiritus igne.

Qualiter Cresso referente Tauro
 10 Fervidum solem niveus recedit
 Obnubis candor rapidoque fertur
     Impete Rhenus,

Taliter nostrum speciosa pectus
 Ursa Rhenanis decus omne ripis
 15 Mollit et doctas renovat diserto
     Carmine vires.

I, puer, dulces vocites amicos,
 Cras ego Phoebo geniale pono
 Epulum nigro numerans lapillo
 20 Tempora noctis,
 Quae mihi fatum tulerat sinistrum,
 Dum pene prensus fueram cubili
 Ursulae et nuda miserum coegit
     Currere planta.

3. De osculo Ursulae.

Non tale sensit Iuppiter osculum,
 Per Cressa quondam Taurus ut aequora
     In tertium deferret orbem
         Pignus Agenorei tyranni;

5 Non tale Martis vel Veneris fuit,
 Quos Phoebus alto lumine prodidit
     Et Mulciber claudus catenis
         Armigerum solidis ligavit,

Hac nocte nobis qualia praestitit
 10 Pugnans labellis Ursula floreis
     In urbe, cui nomen dedere
         Moganus et Cia parvus unda.

4. Ad Battum Minucium in saeculi luxum elentice.

Batte, Rhenanis mihi iunctus oris,
 Alpium qua se iuga celsa scindunt,
 Inde Germanos, alio prementes
 Vertice Gallos

5 Quaque sub vastis lacubus receptus
 Rhenus ingenti fluvio citatus
 Impetum servat scopulisque praeceps
 Amne rotatur.

Mercium duros agitas labores
 10 Orbe divisos populos negatis
 Oribus miscens variisque ditans
 Mercibus orbem,

Unde corruptos memorant ruentis
 Saeculi mores habuisse causam,
 15 Splendidum luxum nitidoque pictos
 Corpore cultus;

Unde vesano rabies amore
 Fenoris nata est et avara magnos
 Mens vorans census satiata nullo
 20 Aeris acervo;

Unde cum duris cuneis egestas
 Incutit curas animis edaces,
 Quae negant fessis relevare blando
 Corpora somno;

25 Unde mellitae simulata linquae
 Fluxerat pestis, superum negator
 Dum lovem testem vocat et verendi
 Numina caeli;

Unde succrevit male sanus ardor
 30 Perfidi ludi vigilata noctis
 Astra transmittens, sua cum reducit
 Lumina Phoebus;

Unde cornuto furiens Iaccho
 Cooperat mentis furiosus error
 35 Ire per praeceps pecuale plus quam
 Ebria tentans;

Unde titillans animos Cupido
 Otio suadet Veneris calores;
 Unde virtutis perit et deorum
 40 Debita cura,

Quam canunt priscos meliore natos
 Sole nativis casulis agentes

Caespitem nulla patrium beati
Merce colentes.

45 Non erat talis Veneris voluptas
Nota, sed prolem genitura tantum,
Et cibus festus fuerat levasse
Corpora glande.

Quis tibi nostram dederat puellam
50 Sorte felici deus aut Cupido
An Venus praestans vel amata nobis
Omnia Nummus?

Si sapis, caecum puerum relinquas,
Quem ferunt nullo religatum amictu
55 Calcis alatae manibusque saeva
Tela gerentem.

Hunc gravem mentis dominum fugato,
Qui solet duris stimulare curis
Et suis numquam tribuit quieta
60 Tempora servis.

5. *Ad Ioannem Vigiliū sodalitatis litterariae
Rhenanae hospitem in situm Hedelbergae et quare
decennio peregrinatus fuerit.*

Doctorum Vigili gratae sodalium
Hospes, qua biiugis montibus effluit
Piscosus Necarus pingue petens solum,
Rheni et fertur in alveum.

5 Cherusco genitum sanguine nobilem
Iam te nostra canet Musa tuis favens
Virtutum cumulis teque perennibus
Dignum sacrat honoribus.

Constantis fidei pectora novimus
10 Et, quantum faveas iustitiae, liquet,
Dum te magna regens sceptra Palatii
Arto pectore diligit.

Te praesul nitidus Vangionum colit
Assurgitque tibi curia principis
15 Et te nostra colit docta sodalitas
Canis cognita posteris.

Spernis divitias, candide, sordidas
Thesaurosque tuos esse putas libros,
Quos scriptos variis colligis artibus
20 Illis sedulus assidens.

Stant montes gemino vertice sidera
Pulsantes, levat hic silviferum caput

Gestans nubigeris delubra turribus
Priscis condita saeculis.

- 25 Cheruscos alias sed petit arduo
Cornu celsa levans principis atria
Subiectumque videt cum fluvio suum
Pulchrum moenibus oppidum,
Quo tecum, memini, tempora trivimus
30 Diversis studiis, nunc Latios libros,
Graios et Solymos, nunc Ciceronias
Artes contulimus bonas.
Nunc vatum placidi carmina legimus,
Nunc, quod pontificum scrinia sentiunt,
35 Nunc, quod Caesareis consulibus scatet,
Grato volvimus otio.
Dum nox stelligeram protulit aream,
Quot stellas gererent lucidae imagines,
Intentis oculis connumeravimus
40 Et quo quaeque foret loco,
Quae numquam Oceano conditur ultimo
Et quae praecipi mergitur impetu
Et quae cardinibus se moveat vagis,
Certo prendimus organo.
45 Hinc Bacchi madidis cymbia poculis
Fervens mensa tulit cum variis iocis,
Hic nummos nocuam perdit ad aleam,
Alter carminibus vacat,
Hic flexu volucri saltibus incitus
50 Exercet variis corpora motibus,
Ut risum eliciat, dum rufis aemulus
Lapsu praecipi cadit;
Alter cornigeri pocla Thyonei
Amplexus pateris ampla patentibus
55 Haurit, dum titubat lingua madens mero
Verbisque officium negat.
Faunos, Capripedes et Satyros leves
Saltantes Libycis sub regionibus
Nos circum iuvenes ludere crederes,
60 Qui tantos moveant iocos.
Nec desunt Veneris gaudia fervidis
Occultis latebris atque cubiculis
Consurguntque feris proelia motibus,
Dum pes cum pede nectitur.
65 O quam grata mihi tempora fluxerant,
Dum tecum studiis talibus egimus

Fervebantque simul pectora mutuis
 Semper nostra favoribus!
 At decreta poli non mihi faverant
⁷⁰ Ad ripas Necari ducere lubricos
 Soles, sed variis compulerant plagis
 Durum ferre decennium,
 Ut nostris fierent quattuor anguli
 Noti carminibus, Vistula et impiger
⁷⁵ Rhenus, Danubius quique ferocior,
 Gothorum Codanus sinus.
 Sed sors nunc stabili sede beaverat
 Ripis Danubii condere me iubens
 Supremos cineres; hic tumulum velis
⁸⁰ Vatis spargere floribus.

6. Ad Musam suam.

Iam clara vatem Musa superstitem
 Humo levabit sideribus parem
 Cunctasque per terras volabo
 Per populos patriasque gentes.
⁵ Visam gelato cardine Sarmatas,
 Cimbrum bibacem et Sauromatam trucem
 Silvestribus vulgumque campis
 Cum Sueone et rigida arva Daci,
 Cui Chersonesus proxima Cimbrica,
¹⁰ Quae bina spectat frigida in aequora,
 Solem ad cadentem Galliarum,
 Sed mare Codoneum sub ortum.
 Me Saxo siccans pocula mutua
 Cantabit, huic et proxima Scandia,
¹⁵ Veltae, Venedes et Bruteni,
 Vandalus et Gothus Illyrisque,
 Praetervolabo littora Baltica
 Visamque stantes fluctibus Orcades
 Ultraque Tylen, qua gelato
²⁰ Insula in Oceano reperta est,
 Nocturna quam non Cynthia praeterit
 Nec Sol quadrigis respicit igneis,
 Dum circulo decliviore
 Barbigeri premit astra Capri.
²⁵ Me Suevus acer, Francus et horridus,
 Turogus errans Hercynio iugo,
 Cheruscus et saevus Sicamber
 Cum Frisiis relegentque Cauci.

Non me tacebit per medios fluens
 30 Albis tumenti flumine Teutonas,
     Cuius per amnem stant tyranni
         Celsa palatia Misenensis.
 Hinc Lancosargus, Cauptus et Herulus
     Et Gepidarum terra patentior,
 35 Busactores et Marte saevi
         Vindelici relegenque Rhaeti,
 Uterque Panno, Boemus et Oquenus
     Et Noricorum terra sub Alpibus,
         Bastarna Iazygesque nostri,
 40 Marcomanes madidique Quadi.
 Euxina visam percitus aequora
     Et Bosporei littora gurgitis,
         Qua magnus Ister beluosam
             Septifidus Thetidem coronat.
 45 Scandam per Alpes atque Heluetios,
     Brennos, Genaunos conspiciam feros
         Rhenique discurrat per urbes
             Et populos utriusque ripae.
 Hipana visam regna tepentia
     Victique Mauri colla nigrantia
         Atque ultimis terris Britannos
             Quicquid et occiduis in undis.
 Per Gallicanas atque per Italas
     Vagabor urbes, si rigidus placet
 55 Vates et Arctoae Camenae
         Carmina concinuere doce.
 Me nemo busto compositum fletat
     Et nemo claris marmoribus gravet,
         Quando sepulcri saxa nostri
 60 Perpetuis posui columnis.
 Veris beatos divitiis reor
     Magnisque dignos semper honoribus,
         Qui mortui vivis honestae
             Condiderint monumenta vitae.

7. Ad Ursulam et Venerem.

Dulces blanditiae tuae
 Mellitaeque tui cordis uredines
     Mentem tristitia levant.
 Per ludos Veneris perque Cupidinis,
     Quo, me, cumque voles, trahis,
         Seu perpendicularam Phoebus ubi rotam

Volvit vertice fervido
 Seu qua per glaciem constitit algidam
     Gothorum rigidus sinus,
 10 Qua nuper Dacicis feta aquilonibus
     Inventa insula navitis.
 Hanc, si me iubeas, ut videam tuus,
     Veloci fugiam gradu
     Nec me ventisonis aequora fluctibus
 15 Terrebunt neque naufragae
     Multis exitium navibus Orcades.
     Si quando, Ursula, fervidam
     Blando colloquio sustuleris facem
     Noctis gaudia conferens,
 20 Eous gelidi Vistula gurgitis
     Quales delicias dedit?
     Nuper Danubius Teutonicum et latus
     Blandas illecebras tulit,
     At nunc, qui canitur tertius angulus,
 25 Rhenus me cupidum tenens
     Mentem perpetuis vinxit amoribus.
     O saevi genitrix dei,
     Quae blandis animos ignibus implicas,
     Iam te nostra rogit lyra,
 30 Ut nos iungat Amor foedere perpeti.

*8. Execrat Germanum inventorem bombardae,
cuius pila paene traiectus fuisset.*

Primus per auras saxa volantia
 Ardente torquens concita pulvere
     Quique igne sternaci sonoro
     Aera commovefecit ictu,
 5 Is regis olim facta tonitrua
     Et vera struxit cum Iove fulmina,
     Dum mille momento per unam
     Corpora comminuit ruinam ;
     Uno tumultu fortia moenia
 10 Molitur urbes celsaque culmina
     Cum turribus casura, tristes
     Machina dum iaculatur orbes.
     Nostro sub axe indignus erat mori
     Germana nullis nomina saeculis
 15 Laturus, indignus scelestam
     Carminibus meruisse vitam.
     Riphaea dignus frigora perpeti
     Et saxa semper ferre natantia

Symplegadum vel distrahendus
 20   Caucasiis scopulis sub Arcto
 Aut Sispheum impellere montibus
 Saxum relabens impetuosis
 Aut Siculis urenda flammis
 Corpora contumulare in aevum.
 Traiectus essem quam prope plumbea
 Pila, furentum nuper ut agmina
 Suevorum inarmatus viderem
 Vindelicis recubare campis,
 Fatalis olim qui fuerat locus
 30 Varo perempto cum legionibus
 Hunisque torvis, quos cruento
 Karolus edomuit triumpho.
 Quam laeta prisco tempore saecula
 Ignara belli, cum neque vulnera
 35 Norant viri nec saevus ensis
 Pendiderat lateri minaci.
 Tunc nulla stabant moenia machinis
 Oppleta nec tormenta furentibus
 Funesta longis explicabant
 40 Cornibus ignivomum foramen,
 Felix sed agris turba novalibus
 Errabat aptans vimina vitibus,
 Muris nec ullis implicati
 Pervigiles timuere noctes.
 45 Sed, praeda postquam mentibus impiis
 Incessit, arces mox sibi condidit
 Et montium praerupta scandens
 Insidias struit et rapinas.
 Hinc nostra cernens saecula Iuppiter,
 50 Quod tela tractent iam sua caelica,
 Nostram deus vitam perosus
 Proelia continuata versat
 Et bella saevis Martia regibus
 Inspirat, orbem qui rabidum movent,
 Nullaque servant inde sanctam
 Saecula deteriora pacem.

9. Laudat Germanum inventorem artis impressoriae.

Quid tantis strepitat Graecia laudibus
 Invenisse suis ingenii canens,
 Qua natura potens lege coerbeat
 Caeli fulgida sidera?

5 Non est inferior, credite, Daedalo
 Aut qui Cecropias protulerat notas,
 Ex Moguntiacis civibus editus,
 Nostri gloria nominis,
 Qui sculpsit solidos aere characteres
 10 Et versis docuit scribere litteris,
 Quo nasci utilius non poterat magis
 Cunctis, credite, saeculis.
 Iam tandem Italici non poterunt viri
 Germanos stolida carpere inertia,
 15 Cum nostris videant crescere inertia
 Romnis saecula litteris.
 Quae tandem Aemilio gratia Maximo
 Solvenda est, genitus qui patre Caesare,
 Sub quorum imperio creverat inclito
 20 Nostris ingenium viris?

10. In vitam divi Sebaldi Nornbergensium patrem.

Regiae stirpis suboles, Sebalde,
 Norica multum veneratus urbe,
 Da tuam nobis memorare sanctam
 Carmine vitam!
 5 Te sacris votis generant parentes,
 Cum diu lecto sterili vacassent,
 Teque suscepto statuere castam
 Ducere vitam.

Natus his sanctis puer ergo votis
 10 Galliae claram properas in urbem
 Artibus sacris animumque cultis
 Moribus ornans.

Hauseras sanctas ubi mente leges
 Patriam doctor rediens in aulam,
 15 Regiam quaerunt tibi mox venustum
 Jungere sponsam.

Ut dies laetis fuerat peracta
 Nuptiis, virgo pudibunda vultu
 Ducitur celso tibi copulanda
 20 Candida lecto.

Cumque iam clausum fuerat cubile
 Et quies cunctis foret alta rebus,
 Tu tuae sponsae loqueris pudicæ
 Talia verba:

25 „Nata de magno mea sponsa rege,
 Non tuum castum violabo corpus,

Si placet mecum pia vota castae
Iungere vitae.“

Annuit virgo tenero pudore

³⁰ Et deo magnas dedit ore grates
Integralm servans generosa casto
Corpore vitam.

Ipse mox celsam genitoris aulam

Spiritus sancti monitu relinquens

³⁵ Horridas silvas eremumque vastis
Saltibus intras

Et per exesae cava saxa rupis

Stratus orabas manibus supinis

Fervidum solem, boream nivesque

⁴⁰ Passus et imbræ

Et feras inter medius quiescens

Saepe montanis satiatus herbis

Hauseras puram liquidis fluentem
Fontibus undam.

⁴⁵ His ubi corpus dapibus foveres,

Mentis in puram tenuatus auram

Saepe divinos nitido videbas

Pectore vultus.

Sic tribus lustris tacito peractis

⁵⁰ Inde Romanam properas ad urbem,

Qua dei verbum monuit per orbem

Spargere pastor.

Ipse mandatum recipis paternum

Et vagus terras varias pererrans,

⁵⁵ Donec immensum peregre venires
Laetus ad Istrum.

Hic ubi cymbis tumidus careret,

Praebuit tutam, pater alme, navem

Pallium, quo tunc fueras pudico

⁶⁰ Corpore tectus.

Moxque per vastas nemoris latebras

Noricam laetus veniens in urbem,

Hanc docens sacro monitu profanos

Linquere cultus

⁶⁵ Et deum celso residere caelo

Praedicas poenas vitiis daturum

Quique virtuti tribuat beatæ

Praemia vitae;

Ille de casta genitrice natus

⁷⁰ Corporis mortem tulerat cruentam

Tertio Phoebo rediens sepultis
     Victor ab oris.
 Approbas multis tua verba signis,
 Scripta quae libro reperi fideli,
 75 Nec minus claris hodie coruscas,
     Inclite, signis.
 Cumque iam longo fueras labore
 Fessus et sedes meritus beatas,
 Te senem nostras deus imperabat
 80   Linquere terras.
 Spiritus sanctos ubi liquit artus,
 Mox boves corpus tulerant agrestes,
 Qua tuas sanctas modo personamus
     Carmine laudes.
 85 Ergo iam caelo merito locatus
 Hanc velis urbem mediis arenis
 Conditam sanctis precibus iuvare
     Sedulus orans.
 Terra fecundo madeat liquore
 90 Et salutares habeat calores
 Spiceam gestans Cereris coronam
     Fenore multo,
 Spumet et plenis rubicundus uvis
 Bacchus et frontes tetricas relaxet
 95 Et pecus laetis nemorosa carpat
     Pascua pratis,
 Prosperos servent radiosa cursus
 Astra nec morbos subitos minentur
 Paxque per nostras maneat perenni
 100   Tempore terras,
 Fata Germanis faveant triumphis,
 Dum petet Thurcos gladiis cruentis
 Principis nostri iuvenile robur
     Maxmiliani.
 105 Hinc ubi nostras animas solutis
 Corporum vinclis deus evocabit,
 Confer, ut tecum capiamus alti
     Gaudia caeli.
 Haec ubi nobis, pater, impetrabis
 110 Ante supremi faciem tonantis,
 Hic tuas semper cumulemus aras
     Thure benigno.

11. Ad se ipsum et senatum Noricum, dum octo sibi aureos pro historia scripta decrevisset suggestione scribae, quem vispillonis epigrammat enotaverat.

Quid tantum steriles, poeta, Musas
 Consectaris habens iuges labores,
 Dum laudes patrias cupis referre,
 Has ut posteritas frequenter ore ?
 5 Quaeris divitias tuo labore ?
 Sit tectum Phrygio caput galero,
 Baldus Bartholus aut tibi sequendus
 Et qui vel medicam fatentur artem ;
 Hos multis modo censibus salutant
 10 Reges cum ducibus suis et urbes.
 Octavos mihi Noricus senatus
 Magni ponderis aureos dicavit,
 Quos missos merito sed ipse sprevi.
 Nam longa sibi lucubratione
 15 Descripsi Hercyniae vagos recessus,
 Urbem cum populo suosque mores,
 Arces, moenia, porticus et aedes
 Privatas superisque dedicatas
 Et quis publicus usus interesset,
 20 Fontes et fora, plateas et hortos
 Et quae stella suam videret urbem
 Ad perpendiculum iacens nitorem,
 Hinc amnem celeres rotas citantem
 Quamque arte in varia metalla cudat,
 25 Divus quin etiam suus Sebaldus
 Nostris carminibus polo relatus.
 Pro tanto mihi Noricus labore
 Auri frusta locat senatus octo !
 Centum grammatico annuo rotatu
 30 Et centum medico superque centum,
 Qui causas fovet inquietiores,
 Et plus vel totidem, quibus sub aurem
 Fas est prodere, quae gerantur orbe.
 Germano haud puduit mihi poetae
 35 Non tantum pretii dedisse velle,
 Quo lychnus mihi fulserit lucernae
 Nec quo sit mihi calceus solutus,
 Longo circuitu viderem ut urbem,
 Nec iuncus calamo notatus atro.
 40 O digni lepidis cani poetis
 Vestris pulvrcis pares arenis,
 Quas ventus varijs agit per oras,
 Quae tantum metitis negant colonis,
 Quo siccas poterunt levare fauces,

45 Quae tantum accipiunt nihilque reddunt,
 Natura in bibulis ut est arenis.
 O digni Latias fovere Musas
 Et quos posteritas futura dicet
 Dignos laude viros Apollinisque
 50 Cultores veluti refertur olim
 Auritum caput induens aselli
 Et chartis mihi posteris canendi,
 Quis crudum piper et crocum ligatis
 Vel quas commaculant cacationes
 55 Et potent olidae quibus latrinae.
 I nunc et cuteas canas volucres,
 Celtis, quo noceat biformis ales!

12. Ad Bacchum prosecutice in adulteros vini.

O Bacche, Phoebi splendidior comes
 Cornuta cingens tempora pampino,
 Qui vatibus docto liquore
 Ingenium vegetas amoenum,
 5 Tu blanda iungis carmina barbito,
 Plectrum pererrant dum celeres manus,
 Et vox canit concinna versus
 Blandiloquis sociata nervis,
 Tu solus inter caelica numina,
 10 lovem professum dum Semele videt,
 Excussus immatura proles
 Consueris femori paterno.
 Bis inde natus nunc Dionysius
 Exuta curis pectora mordicis
 15 Sanas et aegros ad secundam
 Restituis, pater alme, vitam.
 Longo tuorum tempore munerum
 Parcus fuisti, dum nimium gelu
 Vites adussit vel tumentes
 20 Grandinibus periere gemmae.
 Satis perosus nunc es adulteros,
 Qui te venenis conficiunt novis
 Et noxiis rebus salubrem
 Inficiunt cupidi liquorem.
 25 Te Rhenus orat cum prece supplici
 Et Menus alto Pinifero cadens
 Et Necarus vicinus Istro
 Cum Cocero Tuberoque curvo,
 Sic Suevus, Albis Salaque Francicum
 30 Menum subintrans quique Pinifero

De monte consurgit et Albi
 Vinifluis sociatur undis,
 Prosper reflectas cornua collibus,
 Vites ut uvis largiter impleas
 35 Spumentque plenis vasa prelis
     Cum soliis liquidisque qualis.
 Sic te perenni voce precabimur
 Laudesque longas proferimus tuas,
     Cum barbito sint iuncta nostris
 40 Carmina te vocitura mensis.

13. Ad Ursulam thermas secum petentem.

Ursula, cras petemus
 Fervidas thermas tepidis corporibus medentes,
     Quae haud procul urbe fumarint,
 Quae gerit nomen patrio a flumine clara Meno.
     Hic tibi sacra corpus
 Unda levet, sulphureo quae calefacta flatu
     Ebult ex cavernis
 Fonte, quem in visceribus nobilis unda fecit.
     Sed tua postquam in undis
 10 Membra fovisti, venustas mox repetemus herbas
     Hic, ubi grata densis
     Umbrā crescens arboribus corpora recreabit,
     Guttura quis sonoro
 Concinunt laetae volucres mellifluos tenores,
 15   Hic dapibus receptis
     Stanneis vasis hilares concipiamus haustus,
     Oscula deinde blandis
     Imprimam labris corporibus per sua vota mixtis.

*14. Ad Bootem iuvenem, qui anum
 edentulam pecuniarum amore in uxorem duxerat.*

Demiror, tibi cur anus placebat,
 Quae centum Priami peregit annos
 Et quae Nestoreo senescit aevo,
 Cuius tot numeras in ore dentes,
 5 Cum dulci tibi plauserit cachinno,
     Infantis vacuo quot ore cernis.
 Illi dum capiti est soluta vitta,
     Crines candidius nitent pruina
     Obliquatque rudes tot ore rugas,
 10 Quot vel frugiferis colonus agris
     Liras quadriugis notat caballis.
 Sed mammae teretes tibi placebant
     Et pectus validum et rotunda membra
     Siccis aridiora facta lignis,

15 Quae carbonibus ustulata cernis.
 Vel venter tibi pendulus placebat
 Aequandus tibi centipelli omaso,
 Noctis taedia qui tibi resolvit
 Amplexuque suo beat pudico.
 20 Illi brachia dum tener locabis
 Blandus basia et inde rapta solvens,
 Te durum ratus es petisse truncum
 Vel corpus gelido putens sepulchro.
 Tunc nares cohibe tener patentes
 25 Qualem ad putrificas soles cloacas !
 Sed cunnus placuit pecuniosus
 Nummatus simul atque praediatus
 Et multis manus annulata gemmis,
 Quae nummos tibi conferet perennes
 30 Et sestertia mille collocabit,
 Laetis dum moritur senex amicis
 Uxor, quae tibi fata comparabit.
 Hoc stultus iuvenis cales ab igne
 Sub spe mortis habens miser dolores.
 35 Annosum superans sed illa cervum
 Cornicemque avium loquaciorem
 Te tandem merito obruet sepulchro.

15. Ad sodalitatem litterariam Rhenanam, ut secum epulum redeunte Phoebo ab Capricorno instruant.

Intende nervis, Calliope, novis,
 Oro, Latinae carmina tibiae
 Et quicquid olim mota claro
 Graia cohors modulata Phoebo est,
 5 Qui nunc retorquet vertice fulgido
 Rotam coruscam noctibus imperans,
 Barbam rigentis Capricorni
 Ignivoma feriens lucerna.
 Idcirco Phoebi grata sodalitas,
 10 Quam Rhenus altis littoribus fovet,
 Sidus salutemus vetusti
 Pocula concelebrando Bacchi !
 Nec mensa largis cum dapibus vacet,
 Sub Africanis qualis erat plagis,
 15 Sic nos sacris Phoebi peractis
 Ad citharam facilem canemus:
 Illustre mundi, Phoebe pater, caput,
 Cuius recessum singula sentiunt
 Et cuius adventu recentes
 20 Parturiunt elementa formas,

Adesto doctis, te rogo, vatibus
 Lucem ferendo, ut carmina posteris
 Annosa scribamus diserti
 Continuis placitura saeclis.
 25 Hinc quae requirit nostra necessitas,
 Victum atque amictum corporis annuas
 Et stet beato fama cursu,
 Spiritus hos ubi liquit artus.
 Non linquo taetram Tartareos lacus
 30 Timere mentem nec canis inferus
 Triforme monstrum me movebit,
 Aeacus aut Rhadamanthus urna.
 Leiuniorum difficiles dies
 Servet, cucullus quem tetricus gravat
 35 Longique murmuris susurro
 Concutiens sua labra vulgo.
 Mi sed beatum docta sodalitas
 Reddat favorem scriptaque comprobet,
 40 Fortuito ruitura fato
 Praeter moventem corpora spiritum,
 Qui clara linquit munera posteris,
 Virtutibus qui praemium dant
 Et vitiis sua probra pangunt.

16. Ad Henricum Euticum Franckfordensem physicum.

Eutice, Franckophora medicus notissimus urbe,
 Per Francos quae condita quondam,
 Illorum trepidis dum Gallia personat armis,
 Ad Mosam imperium statuentes,
 5 Qua Metis et Treveris nunc surgunt moenibus altis
 Imperiumque terunt modo nostrum
 Moribus et lingua nobiscum convenientes
 Despiciuntque vagos modo Gallos.
 Sed quid nostrorum refero gesta inclita patrum,
 10 Altera cum me cura lasset?
 Ut me sollicito releves, Henrice, dolore
 Et reddas animum mihi priscum,
 Qui nostram propter, quae infecta est peste, puellam
 Curis nunc diris cruciatur.
 15 Quis si me relevas, veras tibi Apollinis artes
 Esse simul contendimus omnes.

*17. De convivio Neptuni et diluvio Rheni,
cuius eluvione, cum se alveo reddiderat,
pestis secuta est, quae sibi puellam ademerat.*

Nuper diluvio non solito cornua perdidit
Et campos et agros frugiferos turgidus obruit
Involvens tumidis, quicquid erat, fluctibus, obvium,
Rhenus, nubiferis qui rapido murmure ab Alpibus
5 Descendit, nivibus seu liquidis auctus ab imbribus
Seu Neptunus atrox cornigerum solverat amnum
Ulvosas scatebras gramineis fontibus exitum
Praebens, velivolumque peterent, praecipiens, fretum
Nymphis et vitream convenient cernere regiam.
10 Illae mox properant ad patrium nare palatum
Undarumque petunt praecipites atria principis
Muscosisque suis labra locant garrula fontibus,
Astro ut concipient flante vagis flumina crinibus,
Quo possent citius sub thalamos pergere patios.
15 Si quae delituit pumicibus, iam caput extulit
Et se ornans speculo membra notat singula concavo
Et Phoebum placidis luminibus candida suspicit.
Haec scabris residens sub scopulis antra liquentia
Exit, spumigeris se maculis sed prius abluit,
20 Ut tandem aequoreo candidior complaceat deo.
Est, quae sub scruea rupe canens bracchia concutit,
An pinnae valeant fluctivomis nare sub aestibus
Et crudum pelagus sub refluis ferre meatibus.
Hinc amnes, patriam qui cupiunt cernere regiam,
25 Contendunt hilares rurivagis ire liquoribus:
Menus cum Necaro cumque suis Mosula cornibus
Et Naus Bavarae culta secans pingua Galliae
Et qui de riguis Hercyniae vallibus exeunt;
Hos pluresque alias, ut fuerat plenus, in alveo
30 Rhenus rorifluo succiduos poplite suscipit
Et grates peragit de officiis iam sibi cognitis.
Sicque auctus fluviis ingrediens altior omnibus
Effectusque suis iam nimium turgidus amnibus
Et nec iam trifidus ventisonum latus adit salum
35 Pontes diripiens, campivagis fluctibus imperans,
Armenta et pecudes cum stabulis protinus auferant
Et tollant siluis putricavum robora quercuum,
Lustrantes veteres Heryniae vallibus incolas
Cum villis trepidos rusticolas et casulas vehant,
40 Urbes quin etiam concuuiant gurgite confluo.
Vidisses subito diluvio corpora naufraga
Innare et querulis qui feriant sidera planctibus.
Hic, nactus patulam, dum fluitat, naufragus arborem
Iratii fluvii sic fugiens despicit impetum;
45 Hic, feni tumulo dum residet, mergitur in salo;

Hic raptus misera cum casula navigat et suam
 Deplorat subolem cum fluviis ire rapacibus.
 Tunc capras et oves cum canibus vociferis suis
 Luctari pavidos conspiceres diluvio vago.
 50 Sic dum vorticibus saxifragis ad mare venerant
 Amnes, qui sociis agminibus singula fuderant,
 Mox Rhenum pater ille Oceanus canus et uvidus
 Vultu squamigero suscipiens laetus in arduum
 Deduxit solium cum reliquis ipse sedens deis,
 55 Mox Tritone iubens littoreum clangere classicum,
 Ut cunctos proceres caerulei gurgitis advocet,
 Regis fluctivomi divitias qui modo proferant
 Et gemmas varias, quas hominum cura periculis
 Rimosisque petit cruda legens aequora lintribus.
 60 Hinc lautas epulas hospitibus rite locans deis,
 Quas inter medius iam residens ipse tridentifer
 Hortatur, tetricam tristitiam frontibus exuant,
 Deinde his alloquitur iam stupidos claustra maris deos:
 „Quae terrae tacitis visceribus, flumina, vivitis,
 65 Seu vos aer alat crassus habens semina gurgitis
 Seu caecis latebris unda meis vos generat vadis,
 Vestris subsidiis undifluis nostra potentia
 Fulta est et trucis hoc imperium me manet aequoris.
 Nunc haerite, precor, cum dapi bus pocula largius,
 70 Quae fessos relevant et latices fontibus afferant,
 Ut quisquis vitreis, dum rediit, rura liquoribus
 Fecundet variis prata rigans culta coloribus
 Et largus tribuat de riguis pocula fontibus.
 Sic vestris scaeant sub specubus flumina scrupeis
 75 Et lasciva canat sub calamis nympha tepentibus.“
 Dixit grandisonis concutiens littora fluctibus.
 Et iam prona dies terrivagis fulserat amnibus
 Et iam longa fames numinibus pulsa maritimis;
 Hos dormire suis rex voluit sub penetralibus
 80 Et mox, luciflua dum rediit Phoebus in orbita,
 Rhenus se proprio succiduus reddidit alveo
 Atque amnes reliqui sub patrium quisque reddit specum.
 Hinc caeli facies discolor et foeda cadavera,
 Quae passim sub agris tabuerant mersa putrificis,
 85 Et sordes specuum, scabrigeris quicquid et Alpibus
 Avectum fuit et cum piceis terra vaporibus
 Infectit nebulis sole calens aera noxiis,
 Postquam fluctivagi consenuit gurgitis impetus
 Atque algas steriles destituit littoribus suis.
 90 Quas cum purpureo prospiceret Phoebus ab aethere,
 Arcum cum pharetra et letifera clade tetenderat
 Et pestem populis Rhenicolis luridus intulit
 Intentans rigidis ore minax vulnera spiculis

Traiecitque meam pestifera tabe puellulam,
 95 Cuius busta meis purpureis candida liliis
 Vernant et placidi hoc iam retinent carmen Apollinis :
 Hac corpus nitida condiderat Celtis in urnula
 Ursellae, aetheriae quae Veneris vivit ἀκούεις θη.

*18. Ad Musam suam,
 dum episcopum Vormaciensem hospitio recipere.*

Age, nostris properes, o dea, tectis !
 Venit hospes mihi enim Vangionum prae-
 Sul et omnem nitidus protrahet ad carmina noctem.
 Tua tersis facies stet, rogo, libris !
 5 Nitidam quis valeat cernere frontem,
 Tibi qualis memoratur Pegaseia fore in unda ?
 Tibi mixtum Latiis Argolicum plec-
 Tra melos cum fidibus docta reponunt
 Et utroque in studio es doctior, o candide praesul !
 10 Mea crasso resonant carmina filo,
 Dea, quae si liquida merseris unda,
 Placitum tribuent forte sibi nectaris haustum.

*19. Ad Ioannem Melberium Bambergensem philosophum
 de omnimoda magia.*

Iane, Bamberga genitus vetusta,
 Quae fuit quondam ambitiosa sedes
 Caesarum, Regnesus ubi subintrat
 Gurgite Menum,
 Villa praeclaris steterat colonis
 Olim et hanc Romae dominus potentis
 Caesar Henricus coluit, levavit,
 Nobilitavit.

Hic tibi priscis atavis relictus
 10 Cum foco fundus patrius nitescit,
 Euplicas laetas ubi saepe tecum
 Poclaque sumpsi.

Inter has quaeris, magici labores
 An queant nostros animos movere et
 15 Corporum formas variis figuris
 Vertere et artus.

Quid sacer, possis, valeat character,
 Ensibus vulnus ligat ut cruentis
 Quosque mox verbis numerisque solvit
 20 Doctior alter.

Hinc rogas, scriptae an valeant figurae
 Mentibus nostris timide imperare

Quodque sub nostras veniat vocatus
Spiritus auras.

25 Caelicus possit radius quid, affers,
Mixtio rerum quid et inferarum
Quodque quis nulli pateat, sed invi-
Sibilis erret.

Doctus exemplis mihi docta formas
30 Verba secretis tibi scripta libris,
Maxima accedit tibi rusticorum
Fama virorum,
Qui ferunt lactis sibi adesse fures
Quaeque conceptam Venerem retentent
35 Et ferant morbos resecantque caris
Membra maritis;

Certus occultas iacit hic sagittas
Et ferit, quicquid cupiet, per auras
Haec volat capro fugiens rapaci in
40 Aera lapsu;

Haec vagos amnes glacie moratur
Et minax fulmen Iovis imprecatur,
Ille crystallo videt omne, quicquid
Gesserit orbis.

45 Haec mihi multo memoras lepore,
Iane, qui fulvis operam metallis
Ponis, ut fictum tibi praestet aurum A-
Tlantide natus.

His fidem cunctis ego trado verbis;
50 Dum mihi visu dederis fideli
Neve praestringas prius, oro, vano
Lumina fuco.

*20. Ad Georgium Herebardum
civem Augustensem philosophum.*

Augusta Lici condita margine
Claris abundans inclita civibus,
Quos inter omnes, o Georgi,
Candidiore toga nitescis,

5 Velut serenus lumine Iuppiter
Praecellit alto cardine sidera
Et sicut Europa vincit
Omnia Danubius fluenta,
Qui bina sorbens hic vaga flumina
10 Cynthum palustrem cum Veneta vago,

De Vandals qui dictus olim,
 Vinda, locant ubi castra ripis,
 Tu prisca volvis, docte, poemata
 Narrans, quid altis carminibus latet,
 15 Lucretianus totus atque
 Manilius studiosus astris,
 Iam Liviana nota volumina
 Et Pliniani quid memorem libri,
 Quae vel Plato divinus altis
 20 Condiderit monumenta libris.
 Rerum latentes pectore nobili
 Causas revolvis, climata dividis
 Caelique zonas, quas rotundam
 Cernimus insinuare sphaeram.
 25 Tui poetae sis memor, ultimum
 Qui iam subbit cardinis angulum,
 Ut monstra pingat, quae gelatis
 Terra tenet glacialis undis.

*21. Ad Vilhelnum Mommerlochum
 civem Coloniensem et philosophum.*
 Vilhelme, Agrippae moenibus editus,
 Per prisca nobis stemmata cognitus,
 Romana quae quondam tuae urbis
 Gloria contulerat colonis.
 5 In urbe tecum hac condidici vagas
 Inferre fraudes per οὐλογυρίκος
 Nexus, quod et contentioso
 Tradiderat dialexis ore.
 Primaeva tecum hac prendideram sacros
 10 Libros sophiae, tunc mihi cognitum,
 Albertus et quid Thomas alti
 In physicis docuere rebus.
 Nemo hic Latinam grammaticam docet
 Nec expolitis rhetoribus studet,
 15 Mathesis ignota est, figuris
 Quidque sacris numeris recludit.
 Nemo hic per axem candida sidera
 Inquirit aut quae cardinibus vagis
 Moventur aut quid doctus alta
 20 Contineat Ptolemaeus arte.
 Ridentur illic docta poemata,
 Maronianos et Ciceronios
 Libros verentur, tanquam Apella
 Carne timet stomacho suilla.

25 Hos inter unus tu nitidus sedes
 Mathesin alto pectore comprobans
 Et quod vetustas diligenti
 Posteritatis amore scripsit.

*22. Ad Hartmannum de Eptingen seniorem
 ecclesiae augustioris Basiliensis.*

Hartmanne, priscis nobilibus satus,
 Eptinga qua se celsa sub aethera

Attollit et nascentis ortum
 Prospicit ambitiosa Rheni,

5 Hac arte natum Gallia suscipit,
 Ut disciplinas ingenuas tibi
 Daretque et artes, quas Secannae
 Parrhisii tribuunt ad undas.

Edoctus illic mox Basileia
 10 Urbs te recepit, quae modo praemia
 Tui laboris fert honesta
 Perpetuos tibi dando census.

Hac urbe doctis semper eras viris
 Hospes serenus, quicquid habes tuis
 15 In aedibus, totum hoc reponens
 Ingeniis, pater alme, honestis.

Nulli per orbem, quam mihi, notior,
 Quam magnum amorem vatibus omnibus
 Praestes paterna affectione
 20 Muneribusque tuis honorans.

Quamvis gravatis insidet artibus
 Podagra magnis membra doloribus
 Vexans, tamen nunquam beatae
 Desereris studio sophiae.

25 Tecum diebus pluribus egeram
 Excelsa tecum sidera colligens
 Et quicquid altrix terra nutrit
 Per maria et iluvios et arva,

Quot stent per orbem lucida sidera,
 30 Quae magnitudo prima vel altera

Et ordines quot deinde stellis,
 Qui rutilant radio minori,

Quot terra, narras, continet aequora
 Et insulis quis circuitus vagis,
 35 Dimensiones circulorum
 Cosmographus retines disertus.

Quapropter omnis docta sodalitas,
 Rhenum rapacem quae modo possidet,
 Te laudibus multis adornat
 40 Perpetuos tibi dans honores.

23. *Ad Bernhardum Valerum Barbatum mathematicum, astronomum et philosophum.*

Bernharde, claras dum meditor tuas
 Laudes futuris dicere saeculis,
 Mox offerebat se poetae
 Calliope modulata plectro,
 Quod magna nostrae gloria patriae,
 Sublimiori qui ingenio viges,
 Ut alter Euclides figuris
 Sis, numeris Ptolomaeus alter
 Alterque Ianus, Regius emitens
 10 Quem Mons creavit, cuius et omnia
 Relicta post suprema fata
 Tradita sunt tibi iure sancto,
 Graece et Latine scripta volumina
 Et organorum maxima copia,
 15 Servare quae monstrant corusca
 Sidera legibus irrepertis,
 Quae magnitudo, quis locus et situs,
 Distantiae quae, verus et ambitus
 Et altitudo quisve certus
 20 Omnibus assit in orbe motus.
 Tu Graeca calles et nitidus legis,
 Interpretaris rara volumina
 Matheseos, quae nemo vidit
 In Latiam resoluta linguam.
 25 O quanta nostris gloria saeculis,
 Germana quantum et terra superbior
 Erit tuos cernens labores
 Perpetui tibi causa honoris!
 Te tota noscit nostra Alemania,
 30 Miratur et te tollit ad aethera,
 Vormaciensis praesul omni
 Te studio colit atque honorat.
 Feras quieto pectore coniugem
 Vel morte ademptam consilio deum,
 35 Ut mente nunc doctae sophiae
 Liberiore vacare posses.

Nam rara libris cura, ubi femina
 Quieta turbat tecta philosophi
 Diesque noctes cor mariti
 40 Per stimulos agitans acerbos.

*24. Ad Ioannem Reuchlin seu Capnion
 trium linguarum interpretem et philosophum.*

Capnion nostrae decus omne terrae,
 Vistula Eois cui limes oris,
 Noricum et cuius latus explicavit
 Ister et Alpes,

5 Balticus dictus sinus a latratu
 Clauerat nostrum glacialis orbem,
 Finit occasum rapidus gelato
 Flumine Rhenus.

Saepe ibi tecum, memini, Latinae
 10 Quicquid et Graiae recinunt Camenae,
 Legifer quicquid tulit et sacro vo-
 Lumine Moses,

Volvimus; magnus pater et parens es,
 Qui tribus linguis super eruditus
 15 Nec mihi in toto similis tibi unquam
 Cognitus orbe est.

Te Tubingensis veneratur ultro
 Et colit multo Basilea honore
 Teque mirantur, tua qui diserta
 20 Scripta revolvunt,

Culta quae priscum redolent leporem,
 Sive Romanas vel Athenienses
 Seu Palaestinas tua docta fundunt
 Pectora voces.

25 Tu librum de mirifico relatu
 Edidisti omnem memorans sophiam,
 Quicquid invenit Latialis, Argus
 Et quid Hebraeus.

Comicas fraudes copiose scribis
 30 Et sonas doctus tragicum cothurnum,
 Primus et nostras celeres iambos
 Ducis in oras.

Inde per Rheni celebratus urbes
 Te colit praesul refovens sodales
 35 Et meis cunctum lyricis habebis
 Nomen in aevum.

25. Ad Udalricum Zasium Friburgensium cancellarium.

Zasi Friburgi non minimum decus,
 Qua laeta surgit Prisia collibus,
 Qui vite amicti nec remotam
 Hercyniam speculantur atram,
 5 Bacenis illic dicta prioribus
 Silvae sed Atræ nomen habens modo,
 Qua Necari fontes et Istri
 Perspicuis oriuntur undis.
 Urbem beatam hanc sed modo possidet
 10 Maxmillianus gloria principum
 Germaniae et quotquot renato
 Cernit in occiduo orbe Phoebus.
 Hic iura nobis optima proferet
 Leges reformans et veterum bonos
 15 Mores reducat, cum severo et
 Omnia pacificabit ore.
 Pravis sacerdotum obviet artibus
 Et sacra sanctis moribus induet
 Romamque purgabit, vetustum
 20 Saecula dum redient in aurum.
 Annus vocabit nunc iubilus virum
 Mutare suetus saecula moribus
 Et gloriam Germana tellus
 Qua sit adhuc aditura maior.
 25 Te Phoebus alto pectore possidet,
 Qui culta profers carmina barbito
 Et vatibus cunctis amicus,
 Quos rigat amne strepente Rhenus.

26. De antiquitate Treveris ad cives.

O quanta vestris moenibus inclitis
 Oblitterata est gloria principum,
 Viri Treverenses, Mosellae
 Qui gelidum bibitis liquorem !
 5 Romam videbar cernere corrutam
 Rursus ruina, dum feror impiger
 Per porticus, portas et aulas
 Perque palatia prisca regum,
 Passim per agros quae modo concidunt
 10 Feruntque celsis culminibus suis
 Tholisque summis atriorum
 Arboreos frutices et herbas.

Idola divum vidimus inclita
 Inscripta sacris sub titulis suis
 15 In plateis, heu, nullo honore
     Marmoreis recubare saxis.
 Sepulchra Graecis vidi epitaphiis,
 Inscripta busta et stare sub hortulis
     Et manibus sacrata functis
 20 Urna suprema reperta in agro est.
 Avara quid non tempora devorant?
 Tulere metas Herculis aeneas,
     Nos nostraque involvunt ruinis
     Perpetuo rapiente caelo.

*27. Ad Theodoricum Gresmundum Caucum
vel Cattum hospitem suum Mogundinum.*

Cum virus rapuit letiferum Ursulam,
 Quae me blanda suis torserat ignibus
     Et me vafra coegit
     Versus scribere lubricos,
 5 Castis carminibus sum modo deditus
     Caris nostra ferens dona sodalibus,
         Quos inter mihi noto et
         Docto pectore cognitus,
 Caucorum genitus stirpe veterrima,
 10 Gresmunde, Obnobii particula Alpium
         Qua se montibus altis
         Trans Rhenum fluvium erigit,
 Qui multis gelidi fluminibus scatent
 Et te, Rhene, patrem largiter imbuunt
 15 Menus, Lipia, Rura
     Et Lona invida vitibus.
 Sed, Gresmunde, probans munera Bacchica
     Fugisti rigidas has patriae plagas
         Et te cultus in urbem
 20 Confers, docte, Moguntiam.
 Ad Rhenum fluvium nulla feracior
     Urbs est tam placidis candida moribus
         Et quae dona Lyaei
         Largo munere proferat,
 25 Quae tecum, memini, saepe resumpsimus,
     Dum se stella poli verteret axibus
         Ad somnumque vocaret
         Gallus tempora dividens.

Tu cunctas animo pelle molestias
 30 Et frontis nebulas! Fata dies ferunt,
     Quae labentibus annis
     Nos Ditis statuunt domo,
     Nullo qua capies pocula cymbio,
     Quae Rheni ad fluvium nata, sed horridus
 35   Charon ducet ad undas
     Lethaei fluvii invidas.
     Tunc uxor capiet cunctaque liberi,
     Quae multis tibi sunt parta laboribus,
         Heredemque videbis
 40   Ingrato fore pectore.

*28. Ad Ioannem Tritemium druidam,
 abbatem in Spanhaim.*

Maiore flatu tendite tibias,
 Dulces Camenae, quae canitis viros
     Aeternitatis vestrae amantes
     Quique per ingenuos labores
 5   Vestros libellos pulvereo situ
     Tectos adornant muneribus novis
     Et sedibus donant amoenis,
     Ut supera foveantur aura.
     Talis Mosellae natus ad uvidas
 10   Ripas canendus Tritemius meus,
         Quem fontibus vestris rigatum
         Muneribus variis beastis.
     Tres ille linguas ingenuus sonat,
     Graiam et Latinam, deinde veterrimam
 15   Et quicquid arcanum vetustis
         Carmina concinuere libris.
     Primus vetustis moribus in sacris
     Respondet hic, quo flumina personant
         Rheni et Mosellae quoque noster
 20   Oceanus furit inquietus.
     Hic liberalis *κοινόθριον* suum
     Restaurat ornans omne latus sacrum
         Cum versibus Graecis, Latinis,
         Cum Solymis pariter figuris.
 25   Hic hospitalis grata sodalibus
     Cum fronde laeta munera dividit,
         Bacchum calentem cumque salsis
         Divitiis maris et quietas

Suas per undas, quas poterit, dapes,
 30 Habere, largis praeparat epulis,
     Nam carnis vesci ipse prisco
         More Pythagoreo retractat.
 Caules virentes atque olerum comas
 Leguminosis sanior epulis
 35 Cum lacte et ovis sumit, unde
     Ille famem relevet diurnam.
 Nostris vetustis iste parentibus
 Cibus placebat, dum piper et crocus
     Nullus fuit per tecta nostra
 40 Nec medicus peregrina coxit
 Crudae podagrae et semina febribus,
     Quae nunc molestant corpora morbida,
         Dum scorta per noctes diesque
             Atque gulam sequimus nocentem.
 45 Io, io, me quo rapis, Euhie?
     Non sunt canenda hic carmina turpium,
         Sed laudibus summis colendus
             Tritemius, decus omne nostrum.
 Oris modesti est, vita modestior
 50 Vinique parcus, sed reliquos movens,
     Ut liberali fronte mentes
         Exhilarare velint Lyaeo.
 Cibos dein inter Graia volumina
     Profert, Hebraea et scripta manu sua
 55 Et quicquid a Gallis in oras
         Teutonicas druidae intulere.
 Narrat vetustas Orpheus Thracium
     Amphionemque et per celebrem Linum
         Urbes lyra struxisse Graias
 60 Atque hominum sociasse coetus.
 Illi per altos sic nemorum specus
     Vastasque silvas Hercyniae vagi
         Silvestre vulgus convocarunt
             Et placidis docuere verbis
 65 Terras arare et sub luteas casas
     Culmis reiectas ire iugaliter
         Antrisque despactis pudicae
             Pergere coniugis ad cubile.
 Hinc cura prolis cum pecore addita est
 70 Et quae sub arvis effera vixerant,
     Mansuetiorem disciplinam
         Compositis didicere villis.

Annosa quercus tunc fuerant sacrae
 Aedes deorum, sub quibus annum
 75 Solvere votum, dedicatis
     Numina dum coluere lucis.
 Prudentiores tempora fecerant
 Urbes et altis oppida moenibus
     Struxere, quae sacris deorum
 80 Cultibus et ceremoniarum
     Coepere pulchris condere legibus.
 Sic nostra crevit pars Alemanica,
     Ut Italis et Gallicanis
         Ingeniis modo par resurgat,
 85 Dum cultiores tu modo litteras
     Infersque priscis carmina saeculis
         Aequanda, quae praesul disertus
             Vangionum probat et reponit.
     Aetate nostra vos duo lumina
 90 Et litterarum maxima gloria
     Fulsistis, hinc vobis perennem
         Carmina cuncta dabunt honorem.

LIBER IV.

I. Ad senectutem suam.

Iam mihi tristis Hiems Boreasque rigentibus procellis
     Incana menta sparserant pruinis
 Et modo testa mihi glabrescit perditis capillis,
     Squalent ut arbores comis solutis,
 5 Quas Capricornus atrox et Aquarius algido rigore
     Denudat et suo spoliat decore.
 Quae tamen ad verni reparantur sideris calores,
     Dum cuncta lubricus reducit annus
 Sollicitatque suis stimulis Venus incitata ab astris,
 10 Ut prole terras impleat renata.
 Ast, ubi pigra semel nostris venit artubus senectus
     Et mors supremo nos locat feretro,
 Imperiosa trahit Proserpina sub suum cubile,
     Quod ferreis cum vectibus seravit,
 15 Et reduci negat ire via nos alligans sopore,
     Quo nullus excitabitur sepultus,
 Sit quamvis Rheni dominus vel Vistulae colonus,
     Istri vel Arctoi sinus tyrannus.

*2. Ad Matthaeum Langum sacrae imperialis
camerae secretarium et collegii poetarum patronum.*

Matthaei, cunctis, candide, posteris
Legendus, aures si dederis mihi,
Utrumque nostrum quo perennis
Gloria perpetuos manebit.

5 Iam tota nostris nota laboribus
Et scripta libris patria Teutonum,
Haec littoralis si sub Arcto
Visa mihi fuerit poetae.

Mores et urbes cum populis suis,
10 Silvae patentes frigus in Arcticum,
Montes, paludes, stagna, cañpi,
Flumina sunt memorata nobis
Gentesque, Rhenus quas vagus irrigat
Istrumque magnum quae modo possident,
15 Et Vistula ac Arctous Albis
Teutoniam medium pererrans.

Fortis iuventus haec mea protulit,
Quae nunc tepescit membraque viribus
Exhausta sunt aetasque nostra
20 Iam medio stetit axe caeli.

Restat sub Arcton cernere Tethyos
Rigentis undas, littora et insulas,
Natura qua finem gelato
Fecerat imperiosa caelo.

25 Opus patrono est huic mihi maximo,
Hanc consequamur quo modo gloriam,
Ut latitudo longitudo et
Teutonicis habeatur oris.

Hinc regis aures sollicitus petes,
30 Ut ille nostris aera laboribus
Condonet aut commendet illis
Regibus, quos habet alter orbis.

Bacchus columnas littore in Indico
Solis sub ortum constituit, vagus
35 Secutus Alcides ad aequor
Occiduum posuitque Gades

Fortisque Ulixes sic medii tulit
Maris furores saxaque naufraga
Virtute vicerat perennem
40 Carminibus meritus favorem;

Sic, congelatae nos ubi terminos
 Terrae remensi, maxima posteris
 Mox signa ponemus per orbem
 Perpetuis memoranda libris.

45 Per multa nemo saecula noscitur,
 Ni multa tentet ferre pericula
 Et casibus duris volutus
 Ad patrios redeat penates.

Opes, honores, ambitio impotens
 50 Multos peractis funeribus manent,
 Virtute quae vera parantur,
 Perpetuas statuunt columnas,
 Dum docta vates carmina Teutoni
 Tibi reponent teque suum canent
 Collegio erecto patronum
 Pieridum et venerandum amicum.

3. *De enavigatione Codoni sinus.*

Musae Pierides, quo ferimur freto?
 An mersos iterum poscimus inferos
 Umbrarumque ducis regna silentia?
 Fines orbis an alteros?

5 Quo, quo, Phoebe, ruis? quo vaga lumina
 Ferventemque globum mergis? an omnia
 Confusis iterum sidera legibus
 Antiquum repetent chaos?

Densantur tenebris aequora tristibus
 10 Et nox crassa ruit nigrior omnibus,
 Quae somnos faciles et requiem brevem
 Fessis luminibus negat.

Instructa celeres arbore currimus
 Insurgitque sonans aura rudentibus
 15 Et iam plena volant lintea spiritu,
 Qui navem volucrem rapit.

Nunc fluctu tumido sidera tangimus,
 Vasto mox humiles subsidimus specu.
 An, Neptune, potes ferre tot impetus,
 20 Mersa et Nereidum cohors?

Excelso fugiunt cardine sidera
 Nec deprensa micant luminibus vagis;
 A tergo geminas linquimus Arcades
 Teque Anguem pede lubrico.

25 Post tergum Herculeos conspicimus toros
 Perseumque sua coniuge proximum

Et collo Heniochum qui gerit Haedulos
 Cepheiique senis caput.
 It devexa ratis vix remeabilis,
³⁰ Qua concreta carent aequora fluctibus
 Et tellus rigidis maesta aquilonibus
 Silvas explicat horridas.
 Latratu sequitur marmoreus canis
 Et rictu retinet robora mordico
³⁵ Delphinusque volans explicat ubera in-
 Flexus terga liquentia.
 Quam praeceps hominum cura furentium,
 Quae cogit rapidis aestibus invium
 Persulcare fretum monstraque tristia
⁴⁰ Pictis cernere navibus!
 Non aurum in Scythico linquitur aequore
 Intactum, cupidae sed volitant rates,
 Qua stat perpetuis unda rigoribus
 Et pigro premitur gelu.
⁴⁵ Quo tandem poterit fine quiescere
 Auri cura nocens? si rapidum mare
 Tempestasque vorax saxaque naufraga
 Immunes veherent trabes.
 Ergo praecipiti nave sub inferos,
⁵⁰ Audax turba, ruis? non fuerat satis,
 Quod vos terra vorat non satiabilis?
 Fatum quaeritis alterum?
 Audaces nimium Tartara poscit
 Umbrarumque domos irremeabiles,
⁵⁵ Qua vos plena vehant carbasa squalidi
 Rectoris Stygii lacus.
 Sed, me si quis adhuc corpore frigido
 Et membris tremulis imperitat vigor,
 Hac me nocte vehet Barbara Cimbricum
⁶⁰ Ducens per Codanum sinum.

4. De Lapponibus silvestribus et situ Livoniae.

Musa, num tantum tacuisse monstrum
 Te pudet nullum, modulata, carmen?
 Et mihi blando, memini, solebas
 Ludere versu.
⁵ An tibi Phoebum viridemque Cynthum
 Et nemus gratum fidibus sororum
 Eximit sacrae Cereri dicatus
 Frigidus humor,

Quem bibt nullo satiata potu
 10 Gens sub Arctois temulenta terris
 Legibus diris sua dans ad aequas
     Pocula lances?
 Vel furens densis Boreas pruinis
 Plectra concussit sua flabra iactans
 15 Inde per Veltas Venedesque crudos
     Murmura spargens,
 Qua maris fertur trifidus sub undas
 Vistulae gurges Tanarusque praeceps
 Et Memus vastis sinibus receptus
 20 Exoneratur?
 Inter extremos ea terra tractus
 Orbis algentes speculatur Arctos,
 Nulla qua caeli facies nec ulla
     Sidera vernant,
 25 Sed stat immoto polus altus axe
     Noxque sub longis agitur tenebris,
     Dum petit torvum breviore Phoebus
     Limite Caprum.
 Tristior canis nivibus rigescens
 30 Terra non Austros Zephyrosve sentit,
     Nubibus largis iacit aut tepentes
     Iuppiter imbres.
 Cernères nullis habitare tectis
 Vulgus incomptum gelidis sub oris,
 35 Sed fero ritu specubus rigentes
     Protegit artus.
 Vidimus tectum corio bovino
 Corpus et ramis salicis recinctum,
 Corticis duri rigidas tegebat
 40 Subere plantas.
 Ibat intonsis rigidus capillis
 Squalido vultu et fruticante barba
 Et genis macris cava subsidebant
     Lumina frontis.
 45 Cum vocaretur, fugiebat hirto
     Ore congressus, potuit nec ulla
     Voce tardari fugiens sub altae
     Devia silvae.
 Tertium Phoebus reparavit ortum,
 50 Dum vagi silva vehimur silenti,
     Non avis nostros oculos morata est
     Nec fera visa est.

Pellibus molles habitant sabelli,
 Hermulus candens nitidusque mardrus,
 55 Quos parens rerum glaciosa contra
     Sidera vestit;
 Hos vagum vulgus sequitur nivosis
 Saltibus crudos stomachos foventes
 Carne, quam nullus focus expiavit
 60   Flamma nec ussit.
 Nemo ibi Baccho calet aut nocenti
 Defluit luxu nec honore quisquam
 Turget, armato duce nemo quaerit
     Caedibus aurum;
 65 Non ibi magno vocat aere vulgum
 Vas neque in templis tuba constrepenti
 Personat buxo, revomunt nec ullos
     Organa ventos;
 Non ibi iuris temerat peritus
 70 Civicas causas, medicus nec atros
     Exigit nummos, populum nec urget
     Vertice rasus;
 Vivitur nummo sine iurgioso,
 Qui fuit multis mala causa mortis
 75 Excitans lites, gladios et enses
     Fraudis et artes.
 Quam foret felix hominum propago,
 Si foret tali moderata lege!
 Sed volant nullo retinente freno
 80   Crimina mundo.

*5. Ad Apollinem repertorem poetices,
 ut ab Italis cum lyra ad Germanos veniat.*

Phoebe, qui blandae citharae repertor,
 Linque delectos Helicona Pindum et
 Et veni nostris vocitatus oris
     Carmine grato!
 5 Cernis, ut laetae properent Camenae
 Et canant dulces gelido sub axe.
 Tu veni incultam iudibus canoris
     Visere terram!
 Barbarus, quem olim genuit vel acer
 10 Vel parens hirtus Latii leporis
     Nescius, nunc sit duce te docendus
     Pangere carmen,

Orpheus qualis cecinit Pelasgis,
 Quem ferae atroces agilesque cervi
¹⁵ Arboresque altae celeres secutae
 Plectra moventem.
 Tu celer vastum poteras per aequor
 Laetus a Graecis Latium videre
 Invehens Musas voluisti gratas
²⁰ Pandere et artes.
 Sic velis nostras, rogitamus, oras
 Italas ceu quondam aditare terras,
 Barbarus sermo fugiatque, ut atrum
 Subruat omne.

*6. Ad Augustinum Olomuncium,
 dum apud puellam consenesceret.*

Divos in redditum tui
 Iamdudum celeres prospero numine
 Votis imprecor omnibus,
 Ne caelo residens Iuppiter aureo
 Diro fulmine saeviat
 Neu multa quatiat grandine semitas
 Neu laetos modo solibus
 Involvens tenebris praeripiat dies
 Immensasque vias tibi
¹⁰ Et calles faciens irremeabiles.
 Sed tu nec tonitrus times
 Nec vastam metuis Pallados aegida
 Nec Martis rigidos equos,
 Quamquam sanguineo pulvere ferveant.
¹⁵ Contemtor superum, cave,
 Ne Fortuna vagis passibus ingruat!
 Nemo tutus enim diu
 Mortalis superos temnere praevalet;
 Nam non ira Iovis trucis,
²⁰ Non Mars horridior, non alias deum
 Celsum perdidit Ilion
 Et regis Priami Pergama subruit,
 Sed quae sidere pulchrior
 Inviso Paridis iudicio nitet.
²⁵ Heu, pastor temerarie,
 Ne molli penitus pectore saucus
 Externaque calens face
 Oblitus redeat, quam prius arserit.

7. *Ad Phoebum caniculari tempore.*

Parcius tandem radiis coruscis
 Exeras vultum nitidis reconde et
 Solibus flamas modo saevientes
 Aethere ab alto !

⁵ Finditur dudum nimio calore
 Sicca terrarum facies renidens
 Appetens imbrem gelidique torpent
 Flumine fontes.

Namque vesani sitiens Leonis
¹⁰ Sidus exortum est Procyonque fervens,
 Morbidos menses et amica leto
 Tempora praestant.

Uritur multo calefactus igne
 Aeris tractus, vaga conquerunt
¹⁵ Flabra ventorum, tacuere surda
 Murmura ponti.

Arva iam squalent, sitit ager undas,
 Bacchus exustis coquitur sub uvis,
 Dum tenet nimbos Aquilone clauso
²⁰ Iuppiter atros.

Quis mihi latos Scythiae rigentis
 Porriget campos, ubi frigus altum
 Torpet et strictis glacie morantur
 Flumina ripis ?

²⁵ Vel quis algentem nivibusque et auris
 Uvidum Rhenum mihi iam bibendum
 Vel nives Hebrei dabit aut gelatas
 Ponit in Alpes ?

Barbaras labens Tanais per oras
³⁰ Vix meos aestus rapidos et ignes
 Atque flammatem nimium calorem ex-
 Stingere posset.

Frigidas vel me, placidae Camenae,
 Ducite hinc grati nemoris sub umbras,
³⁵ Quo lyrae insultant choreasque ducit
 Pulcher Apollo,

Hic ego silvis fruiturus altis
 Deprecor, Musae, date Pegaseis
 Ungulis ruptis latices et ora
⁴⁰ Spargite nostra !

8. Ad locum suaे nativitatis.

Bacchicos inter generatus olim et
Francicos colles, ubi Menus altis
Flectitur ripis et aprica silvis
Culmina vestit,

⁵ Hic ego Bacchum nitidam et Minervam
Barbito molli cecini frequenter,
Vallibus dulcis mihi voce ubi re-
Sponderat echo.

Plurimum refert, ubi quis creatur
¹⁰ Et loco et quali genitore pastus
Quisque praceptor tua succulenta
Pectora condit.

Circulus vitae mihi quartus instat,
Quo quadragenus mutuatur annus,
¹⁵ Et petit praeceps mea vita stantes
Littore Gades.

Qualiter Panno volitante curru
Fertur in praeceps triugis equabus,
Sic volans acto mea vita cursu
²⁰ Fertur ad Orcum.

*9. Ad Mercurium, ut se placide vita functum
ad campos Elysios ducat, διαβατηριον.*

Nostrum evolantem corpore spiritum,
Hominum et deorum nuntius aliger,
Duc, duc, rogo, per Ditis aulam
Elysiis statuens sub arvis,

⁵ Quo turba vatum carminibus vacat:
Hic bella cantat magnifica tuba,
Alter gemit dulces amores,
Hic lyrics modulatur odas.

Simul migrantes ingredimur specum,
¹⁰ Qua se relaxant atria Tartari,
Hoc praeferas funale, opacas
Intrepidi ut penetremus oras.

Barba rigescens dum petitur senex,
Qui plena conto cymbia transvehit,
¹⁵ Huic, oro, des naulum, poetam
Sistat ut ulteriore ripa;

Nam nulla mecum est sumpta pecunia,
Migrans reliqui nil nisi carmina,
Nudus sub orbem matre fusus

Flavente ramo hinc guttura Cerberi
 Compesce monstrorum et, quae foribus cubant,
 Ad regis aulam quae severam
 Excubias faciunt perennes.

- 25 Regem datum est dum comminus aspici
 Et sceptra raptae fulgida coniugis
 Et iudices tres ore torvos
 Cum Furiis colubris recinctis,
 Tu blanda regi verba dabis, rogo,
 30 Labem peracti si fero criminis,
 Ut leniter purgetur omne,
 Quicquid in has tulimus tenebras.
 Purgata postquam est umbra volatilis,
 Non me sub atri fluminis alveum
 35 Sistas, ubi umbrae mille ad auras
 Aetherias cupiunt reverti
 Rursusque notis corporibus frui
 Cassaeque vitae ferre pericula
 Atque artibus suetis
 40 Incipere et renovare formam,
 Sed, candidato quod melius mihi est,
 Duc me ad superni culmina principis,
 Quis Iuppiter cum dis beatus
 Nectare et ambrosia levatur,
 Beatus illic saecula ut exigam,
 Cunctis supremus dum adveniat [dies]
 Malos sub aeternos caminos
 Atque bonos statuens Olympo.

10. Ad Blasium Hoeltzel Caesaris Maximiliani scribam et auricularium paraenetice.

- Blasi Romuleis beate Musis,
 Omnes quem celebrant sacri poetae
 Germani, Latii, Boemi, Britanni
 Et quos Gallia, Baeticae vel ora
 5 Doctos educat Herculis ad undas,
 Patronus quibus omnibus videris
 Cunctis officium tuum offerendo,
 Dum stas Caesaris ante cultus ora,
 Rem gratam facies tuo poetae,
 10 Olim Celtica quem creavit ora,
 Si centum numeres mihi ducatos,
 Quos Caesar mihi largiter dicavit.
 Sic nostris venerabile in libellis
 Nomen perpetuum feres sub aevum.
-

CONRADUS CELTIS PROTUCIUS

LIBER EPODON

---

*1. Ad Caesarem Fridericum,
dum contra Turcos principes convocasset.*

Aurata nobis iam rediere tempora
Laudata priscis vatibus,
Dum Fridericus Caesar invictissimus
Vocat in senatum principes,
5 Ut hostium nunc imminentem turbinem
Prosternat altis viribus.
Sic fertur olim convocasse Iuppiter
Suos in axe caelites,
Dum turba fratrum, Terra quos creaverat,
10 Caelestibus minas dabat;
Hic Ossam et hic dum Pelion audax corripit
Ponens Olympi vertice
Et iam propinquam viderant Phoebi rotam
Et fixa caelo sidera,
15 Mox voce vasta Typhoeus fratres monet
Turbare de solio lovem.
At ille blandus ore torvos intuens
Superba risit pectora
Manu rubenti Cyclopum ferocium
20 Trisulca poscens fulmina
Et mox coruscum utrumque caelum personat
Tonantis atro fulgere
Trinacriae et sub rupibus Terra editos
Saevis tumulavit ignibus.
25 Sic, Caesar, incliti senatus arbiter,
Coetu pio cum principum
Velis, precamur, hostis immitissimi
Frenare saevos impetus,
Nostro propinqui qui polo iam saeviunt
30 Summum lacescentes lovem.
Dum cernimus caelo vagabunda sidera
Certis oriri legibus,
Dum piscis exilit squamosus aequore
Crescunt vel hortis gramina,
35 Dum flexuosis Ister ibit cornibus
Euxina pulsans littora,
Laudes tuas tollemus altum ad aethera
Tuis triumphis supplices.

2. In maledicuum lusorem loquitur talus.

Quid me immerentem, latro, vexas tesseram
     Caecus furenti pectore?
 Quid, quid tonantis imprecari fulmina
     Tristesque morbos pestium?
 5 Quid ore iactas impudenti numina
     Et impiorum carceres?
 Quid, torve, torques frontis atrae lumina
     Ut ursus aut ferox aper?
 Non causa sum, latro, tuae vesaniae
 10   Nec dignus ira numinum.
 Seu quina gestem vel quaterna stigmata
     Vel ultimum senarium
 Sive unitates computabitis ultimas,
     Auctore te sic ludimus.
 15 Laetis studebis ergo verbis ludere
     Vesana cogens pectora.
 Ni feceris frenans temerarias manus,
     Te quarta vexo Mania.

3. De lusore, qui in ludo sibi evelli fecit dentes.

Lusor sedebat pertinaci spiritu
     Pecuniarum prodigus,
 Donec crumenis omnis exhaustus foret
     Origo nummus litium.
 5 Exuta mox deponit atrox pallia,
     Cultros et enses trusiles,
 Quae cuncta postquam ludioni ademerat
     Fortuna versans omnia,
 Mox, quae cutem vicina vestis texerat,
 10   Femoris pedumque vincula
     Sorti reponit cuncta poscens numina,
     Lucro ut faverent praesides.
 Sed nullius cum senserat praesentiam
     Divis perosus furcifer,
 15 Sese execrabat nudus omni corpore
     Frendens minaci murmure.
 Tandem reclusis pandit ora rictibus
     Dentesque caesivos tenet,
     „Hos, o sodalis, nunc, mihi fidissime,
 20   Lucrove damno suscipe!“
 Quos cum furenti perdidit vesania,
     Evulsit atrox forpice
 Clamans cruentus: „Hos caninos insuper
     Tibi pono, perversissime,
 Adversa quos si sors mihi nunc Dempserit,
     Statuam molares uvidos.

Nec terreas liberali protinus
 Tibi fronte solvam singula,
 Nam dentibus natura cunctis prodiga
³⁰ Duos decem et ter contulit.“
 Haec elocutus sanguinolento gutture
 Veniunt ministri carceris
 Furvam trahentes sub speluncam perditum
 Crebroque pulsant verbere
³⁵ Et, roscidam dum Sol reduxit lampadem,
 Ab urbe flagris ductitant.

4. Fabula de invido et cupido.

Invidus et cupidus diverso sidere nati
 A rege postulabant larga munera.
 Rex his pollicitus, quod primus ferret, id alter
 Duplicato felix obtineret munere.
⁵ Sed mox exoritur saevo cum murmure rixa,
 Prior quis esset inter ipsos ordine,
 Sorte placet tandem tractare volubile Fatum,
 Quem vellet intueri claro sidere;
 Invidiae postquam stimulis arriserat acto,
¹⁰ Clamat furenti concitatus pectore
 Ille: „Mihi dextri terebretur luminis orbis!“
 Avarus ille mox duos ut eruat.
 Rex utriusque videns oppletas criminis mentes
 Exegit utriusque poenas debitas.

5. Ad Venerem tres amores suos commemorans.

Quid mea sollicitis infestas pectora curis,
 O diva fluctuoso nata gurgite,
 Cum modo septeno Celtis tibi milito lustro
 Tuus dies noctesque fidus armiger?
⁵ Barbara Sarmaticis Hasilina experta sub oris
 Primis meis amoribus nunc nobilis;
 Vix mea bis denas hiemes tunc viderat aetas
 Et sex sub annis succulentis militans.
 Elsula fluctivagum dein decantata per Istrum
¹⁰ Munus juventae fortioris torserat.
 Sed, cum Rhenanas nuper vagus erro per oras,
 Aetas virilis Ursulae me iunxerat,
 Ursula lascivis mulcens mea pectora verbis
 Vita licentiore cogens vivere,
¹⁵ Dum iubet, ut fluidae capiamus gaudia vitae,
 Bacchi calentis subministrans pocula.
 Inde mihi blandum praeberet sub nocte soporem

Cumque suo captum pectus suspirat amore
 20 Altusque pulsat spiritus praecordia,
 Mox mihi blandiloquis infligit basia labris
 Luduntque linguis ora sensim mutuis
 Non secus, ut, blandum referunt cum sidera solem,
 Sub axe verno dum redit favonius,
 25 Hibernis nivibus glacies resoluta liquescit
 Fluuntque saxa percritis humoribus;
 Ursula sic tota mollit mea pectora nocte
 Rheni decus puella formosissimum.

6. De infante ad ignem foco.

Exectus infans matris ex ergastulo
 Salemine vivas laetior,
 Velut Lyaeo bis tibi nativitas
 Per fata fertur aspera.
 Sed dispar utriusque Clotho neverat
 Primordiorum stamina;
 Nam patrium Nyseus expertus femur
 Menses statutos conficit,
 Te mater ad sextam ferebat Cynthiam,
 10 Reliquas sed olla perficit,
 Prunae calentis olla dum stetit foco
 Uterique reddebat vices,
 Repleta quae lactis fuit pinguedine
 Et unctuoso smigmate.
 15 O vita curis subiacens gravissimis
 Et tristius nos deseris!

*7. Ad Henricum Cuspidianum,
 quod nihil aeternius et clarius litteris sit.*

Quondam monebas scribere, quid carmina,
 Henrice, nostra conferant,
 Dum fata nos suprema contumulaverint
 Lucemque caram clauerint,
 5 Tunc mox per ora vulgi fama spargitur,
 Quot quisque nummos liquerit,
 Hinc uniuscuiusque vita quaeritur,
 Quali sit acta tramite.
 Est, qui studebat ampliandis aedibus
 10 Et comparandis censibus
 Hortisque, quos piscosus amnis irriget,
 Silvasque densas implicat,
 Armenta equorum fortium quibus educat,
 Oves, boves et bucculas;
 15 Alius relinquit bracteatas laminas
 Fusasque in auro imagines,

Possessor alter hos post mortem ut auferat
 Vel ventre mox deglutiat.
 Est alter, ut vivat perenni tempore,
 20 Amata gignit pignora,
 Nomen futurum quis sibi per saeculum
 Sperat per omne cognitum.
 Obliviosum cuncta sed tempus vorat,
 Nummos, agros et fornices
 25 Prolemque delet et genus clarissimum,
 Ni scripta servent mortuos.
 Testatur hoc quondam beata Graecia
 Et Roma victrix gentium,
 Quae praeter illa nil dedere posteris,
 30 Quam quae leguntur chartulis.
 Haec me perennem provehent ad gloriam
 Aeoque longo prorogant.
 Cum corpus hoc et ossa nunc vigentia
 Saxo cubent sub frigido,
 35 Dicet viator: Haec sepulchra quem tegunt,
 Aeterniora liquerat,
 Quam quae rudes et imperiti sordidis
 Curant suis laboribus.

*8. Quod solo amoris chronicō morbo
in vita laboraverit.*

Iam bis quaterna lustra sano corpore
 Fata mihi dederant aetate lapsa lubrica,
 Dum nulla febris aut podagra tristior
 Presserat incoluem nec pestis omnibus minans.
 5 Quos sospitatis esse dicunt praesides,
 Iure deos veneror gratesque dico plurimas.
 Nec latro tot regionibus volubilem,
 Dum peregrinus eram bis quinque in annos, obruit.
 Tutum suo per barbaras duxit plegas
 10 Numine Mercurius, qui vatibus favet suis.
 Nec ursus umquam vel lupus vel saetiger
 Corpora dissecuit vel dente vulnus intulit;
 Canis semel sed, ut mihi praedixerat
 Plena furoris anus, suras momordit pendulas.
 15 Ad iudicem me nemo etiam citaverat
 Aera locata petens iniurias vel conquerens
 Nec quisque testem me vocavit conscientum
 Esse sui sceleris vel veritatis lubricum.
 Prorsus beato vita cursu fluxerat
 20 Hactenus incolumi, me luppiter sic provehat.
 Sed temporalis, quod queror, morbus mea
 Pectora semper habet membrisque totis insidet,

Quem nullus umquam succus aut herba impotens
 Nec peregrinus odor a mente nostra dispulit,
 25 Non ipse, qui memoratur aegrorum pater,
 Sive Machaonius vel clarus arte Hippocrates,
 Sed sola, quae me sauciavit candidis,
 Ursula, luminibus, me sospitem reddet mihi.
 Haec, si paroxysmus tremore percito
 30 Membra mihi quateret, blando fugaret osculo.

9. In Bassareum medicum.

Quid canibus similis rabido me murmure laedis
 Vastis premens latratibus
 Denigrasque meam rabioso gutture famam
 Nostris Camenis obstrepens,
 5 Putrida cui sanies confuso felle veneni
 lecur respargit invidum
 Invidiaeque malum pallor cui plurimus ore
 Pectus resignat tabidum,
 Quo mihi saepe novae praestabis semina laudis
 10 Victoriasque plurimas?
 Crescit enim virtus, dum duris casibus acta est,
 Marcens sine adversario;
 Quod, si de Roma non pulsus Naso fuisse
 Ponti remensus littora,
 15 Non tot liquisset praeclera volumina vates
 Cunctis legenda saeculis
 Et, Maro si patrios non amisisset agellos,
 Eius nec essent carmina
 Et fuga, quae totiens Ciceronem exegit ab urbe,
 20 Excussit ingenii faces.
 Nam, veluti parva scintilla nascitur ignis
 Forti excitata anhelitu,
 Sic, me dum variis iactat Fortuna periclis,
 Virtutibus viam facit;
 25 Sic invicta feris virtus agitata procellis
 Suis calescit viribus;
 Utque ferox Mavors consurgit maior in arma,
 Ut hostis insolens ferit,
 Sic, me dum lingua caedis truculentus iniqua,
 30 Tibi tela concitas mea,
 Vulnera quis toto tibi lata canentur in orbe,
 Quae nemo sanet clinicus
 Nec tibi vulnerea pollens chirurgeus arte
 Notas cicatricum levet.
 35 Ast hedera et laurus viridanti ut semper honore
 In frondibus florent suis,
 Sideris hiberni quos nec violentia laedit
 Aestivus aut solis calor,

Ast alii Graios imitati forte poetas
 Comoedias, tragedias reliquerant,
¹⁵ In lyricis princeps superans sed Horatius omnes
 De fonte Graio cuncta vates hauserat.
 Inter Germanos mea sic, rogo, carmina durent,
 Ut Italos Horatii sub finibus.

13. Comparatio gladiaturae et moralis philosophiae.

Ars militaris nostra tradit corpora
 Armis tueri et gestibus
 Docetque pulchris praecavere motibus
 Hostis prementis ubera.
⁵ Moralis illa sic sophia praecipit
 Mentem imperare affectibus
 Nec bella nostris saeviora mentibus
 Quam pestis illa pectoris;
 Nam mens, suis dum concitata motibus,
¹⁰ Maiora miscet proelia,
 Quam cum frementi pulsat actus impetu
 Aries potentum limina
 Vel, quae calenti saxa iactat pulvere,
 Bombarda opus Teutonicum.

14. Septenaria sodalitas litteraria Germaniae
περὶ τῆς ἐβδομάδος.

a) Septemcastrensis Danubianus.

Si clara Graeciae recenseo lumina
 Erraticos septem globos vincentia,
 Vicinitatis rite munus exequor.
 Servant Eoas Graius et Getae plagas,
 Qua Pontico septem ostiis Ister mari
 Illabitur septemplici haud Nilo minor;
 Hinc nomen est Septem datum Castrenibus.

b) Dantiscanus Vistulanus.

Munita septem est Roma collibus sacris,
 Quos inter aedibus superbis arduus
 Suum potens Tarpeius extulit caput,
 Musis Palatinus sacer, cavum incolunt
 Aves Aventinum, Cupido Caelium,
 Sed Esquilinus et Quirinalis pium
 Iovem vident in Viminalis vertice.

c) Pomeranus Codoneus.

Metropolitanas ferox Alemania
 Urbes habet septem, ut domus Romulea

In collibus septena templa condidit:
 Treveris vetusta et ditior Clonia
 Et Saltzeburgum, Madeburg Moguntia
 Et littorales Arcticum prope circulum
 Premensis et Rigensis urbs Sauromatum.

d) Albinus Luneburganus.

Superba Cecropis bifrontis patria
 Fecunda, quae artes edidit septem sacras,
 Septem sophiae gloriatur lumina
 Habere, quis septena mundi triplicis
 Stupenda cedant plurimum miracula.
 Pigri Bootis sideri septemplici
 Vicinus haec septena lusi carmina.

e) Alpinus Dravanus.

Sacratus est in orbe septenarius,
 Informe mundi quo chaos formam induit,
 Quo Phoebus alto fulsit et micantia
 Certa ferebat lege caelum sidera,
 Quo terra, pontus, aer et facta omnia,
 Natura quo completa; septimo die
 Omni quievit a labore conditor.

f) Rhenanus Vangionus et Mosellanus.

Caelo ut recurrent septem amica sidera
 Terrae suis cyclis et orbibus vagis
 Mortalia et nostrum genus regentia,
 Sic Terra mater omnium ferax tulit
 Septem viros, quibus superba Graecia
 Se iactat eruditione maxima
 Mundum beasse, mente, luce, gloria.

g) Necaranus Hercynianus.

Lector, sophos Graios stupere desine,
 Achaicis perenne qui vivax agris
 Dedere nomen dote Palladis sacrae!
 Monarcha Romanus, potestas Caesaris
 Septem ducum hoc aevo creatur dexteris,
 Germana vivis quis virebit gloria
 Rheni et fluenta gloriantur turgidi.

15. Ad Phoebum, cur Germaniam fugiat.

Quid, Phoebe, te vel Cynthius vertex iuvat
 Delos vel dives insula?
 Num barbarorum te fugabit horrida
 Morumque dira immanitas?

5 Collapsa, Phoebe, templa sunt sublimia,
     Quae longius possederas;
 Tripodas perosas virgo vates deserit
     Maeretque mutum oraculum;
 Vittis recinctos candidis canos senex
 10 Foedavit alto pulvere;
     Quo, Phoebe, lectus pontifex pridem tuus?
     Quo numen et sacer furor?
     Sacramque laurum verticis clari decus
         Corrosit, en, velox dies!
 15 Abstrusa rerum fata quis casus regat
     Doctasque linguas alitum
     Peritus augur spiritu afflatus tuo
         Consuerat olim evolvere.
     Quis nunc tuum numen relictum consulit,
 20 Ventura fata quid ferant?
     Num perfidos mortalium gens ad Scythes
         Pergemus in fanum tuum
     Iterque plenis ibimus periculis
         Per tela perque spicula,
 25 Quae noxio semper veneno saeviunt
         Letum ferentes concitum?
     An non pudebit roscidam caesariem
         Ridere tonsum barbarum?

16. *Ad Phoebum, ut a tropico hiberno redeat.*
     Quo fulgurantem, Phoebe, celas lampadem
         Claro serenam lumine?
     Quid ultimum lustrare tardas Caucasum
         Orbisque fines extimos?
 5 Quis te morantem detinet ferox amor
         Magnus vel error devius?
     Huc, huc celer flagrante curru labere,
         Caeli decus pulcherrimum,
     Simulque vernos protinus refer dies
 10   Et floridos Favonios!
     Pleno redundet mensa dives poculo
         Curas resolvens anxias
     Frontemque tristem vina laxent fervida
         Et explicit iucundius,
 15 Phoebi nitentis concinemus verticem
         Et fulgidum flammis caput
     Iamque obsoletas instruemus hostias
         Vetusta facturi sacra
     Certusque sit divinus instigans furor
 20   Falsoque nil pronuntiet.
     Sic nos quotannis, Phoebe, te vocabimus
         Arisque libemus tuis

Et thura flammis concremabimus sacris,
 Sabaea quae dives legit.
 His invitatus, Phoebe, laetus emica
 Vultu relucens aureo!

17. In Rhadamanthum mercenariae linguae advocationem.

- Quid, Rhadamanthe, meis vis nomen habere libellis
 Tibi tela Phoebi concitans spicla et Apollinea,
 Dum te maiorem Musis et Apolline dicis
 Lingua canina clamitans gutture nummiloquo ?
 5 Caesar enim viridi mea cinxit tempora lauro
 Nostras genas exosculans nobilem et efficiens,
 Inde meis fulvum digitis circumdedit aurum
 Antistitem Phoebi creans carmine Apollineo.
 Tu venaliciam contendis vendere linguam
 10 Strophos, dolos, fraudes ferens divite ab ingenio,
 Cum tumido ore tonas completis follibus hostem
 Minacibus luminibus, voce, manu, pedibus
 Cumque tuas tetigit sperata pecunia nares,
 Mussas beato murmure iura coacta legens.
 15 O te felicem, cui sancta pecunia iura
 Loqui et tacere praecipit legibus aeriloquis !
-

CONRADUS CELTIS PROTUCIUS

CARMEN SAECULARRE,

cuius versus numerum horarum diurnae revoluti-
onis caeli continent et omnes sphaeras caelestes.

Orbe centeno modo solis axis
Currit aetatem renovare pergens
Saeculi nostri. Puéri et puellae,
Dicite carmen!

6 Terra, quae cincta es socio liquore,
Aer ac undis inimicus ignis,
Pace concordes alimenta nobis
Largiter edas.

Luna fecundans uteros pudicos,
10 Nutrias fetus subolem et venustam
Auge et humorem vegetesque cuncta
Semina rerum.

Quique contextus vafer es galero,
Aliger, linguas doceas et artes
15 Et lyram nostras fidibus canoris
Infer ad oras.

Quaeque nos blando stimulas calore,
Mater aeterni et genitrix Amoris,
Copula laetis maribus maritas
20 Prole perenni.

Tuque, qui vultu es rutilus corusco,
Lucis et noctis sator atque rector,
Phoebe, Germanas radios benignos
Sparge per oras.

25 Marsque, qui longa galeatus hasta es
Et comis fulvis volitas per orbem,
Ense Germanas tueare terras
Fasque piumque.

Iuppiter, totus duce quo stat orbis,
30 Maximum serves, rogo, Emilianum,
Qui suas terras regit, ut tuo tu
Numine caelum.

Tuque, qui curvam geris orbe falcem,
Conde morbosas, petimus, sagittas,
35 Rusticas artes doceas bovesque
Sub iuga mittas.

- Hinc gregis princeps, Aries, per arva
 Humidos veris referens temores
 Prospera fetus ovium et bidentum
⁴⁰   Corpora cures.
- Quique nos largis dapibus repascis
 Findis et latos, oculose, campos,
 Taure, lascivum butyrum datoque
     Lactea dona.
- ⁴⁵ Vosque, qui iunctis manibus nitetis,
 Castor et Pollux, equus arte quorum
 Frena suscepit, date vestro equinam
     Sidere prolem.
- Corticem rubrum tua, Carcinus, qui
 Terga deformas tropicas habenas
 Cynthii vertens, niteas, precamur,
     Lumine fausto.
- Tuque, qui fulvis aperis calentes
 Rictibus fauces Cane cum gemello,
 Parce Germanas, petimus, calore ex-
     Urere terras.
- Quaeque splendes spicifera corona,
 Virgo, maturas comitata messes,
 Frugibus multis spatiosa nobis
⁶⁰   Horrea dites.
- Libra, quae noctes pariles diesque
 Lancibus aequis facis et repensas,
 Profer Autumni caput et Lyaei
     Pocula fundas.
- ⁶⁵ Tuque cum cauda truculentus unca
 Mordicus spargens tetricum venenum
 Pestiles morbos Alemanis aufer,
     Poscimus, oris.
- Quique pennatas, semivir, sagittas
⁷⁰ Tendis et curvo minitaris arcu,
 Tela de nostris, precor, aufer oris
     Et fera bella.
- Quique stas barba rigidus nivosa et
 Vertis hibernos glaciosus ortus,
⁷⁵ Fulgidum Phoebum refer Alemanas
     Prosper ad oras.
- Tuque, qui flexa rutilas in Urna,
 Da salutares, petimus, liquores
 Irrigans agros et amoena scissis
⁸⁰   Flumina ripis.

Vosque, qui squamis pariter nitetis,
Ultima obliqui vaga signa caeli,
Poscimus, vestro date copiosos
Sidere pisces.

85 Vosque, qui iuxta, radiosa turba,
Circulum obliquum per utrumque caelum
Curritis, vestris radiis amica in-
Fundite fata.

Tuque, quo constant vagabunda caeli
90 Sidera et quicquid spatiuosus orbis
Continet, nostris precibus benignas
Des, precor, aures ;
Nos tuum nomen fugit et potestas ;
Quisquis es, curas habeas benignas
95 Rebus Almanis ! Tibi multa fumant
Templa per urbes.

Clausula.

Haec ego in Austriaca cantavi carmina terra,
Alpica quae Styrius tectaque Carnus habet.

SCRIPTURA.

Permutas variantes lectiones ad scripturam attinentes separatim colle-gimus; parenthesibus ( ) scripturas clausimus, quae nonnumquam vel semper in codicibus et editionibus inveniuntur; asteriscum (*) posuimus, ubi ex eadem radice derivata seu composita oriuntur (exempli gratia: Bacchus, Bacchicus; caedere, caespis; aequus e: aevum, aequaevus).

Vocales: *ae* (*e*): Aeacus, aedes, aeger, aegis, Aegoceros, Aemilius*, aemulus, Aenus, aequus*, aes*, aesculus, aestus*, aether*, aevum*, Baetica, caecus, caedere*, caelebs, Caelius, caelum*, Caesar*, caesaries, Chimaera, cinaedus, Daedalus, faex, glaesum, Graecus*, haec, Haedulus, haerere*, lae-dere*, laetus*, maestus*, paene, Palaestina*, paraenetice, pree*, praeda, quae, quaerere*, Rhaetus, saeculum*, saepe*, saetiger, saevus*, sphaera, taedium, taeter; (cavernae); (*Europaeus ae* (*oe*): caecus, caelebs, caelum*, maestus* — *e* (*ae*): Camena, ceratus, ceteri (cae-), egisse (aeg-), Ennius, Eous, heres, pressus*, severus (sae-), supremus, telum — *e* (*ei*): (art)es — *e* (*oe*): Camena, cena, Cetus, fecundus*, felix*, femina*, fenus, fetus (subst. et adi.) — *i* (*e*): (aether)ius, corium — *i* (*ei*): hic — *i* (*u*): sibilus (sibulus) — *i* (*y*): Acrisius (Acry-), Chimaera, Chiron, chirurgeus, Cimber*, cinaedus, ci-thara, clima, clinicus (cly-), Clio, Dionysius (Dyonisius), Frisius (Frysius, Phrysius), Hiberus, hiems*, hilaris (hy-), hirtus, inclitus (-cly-), Isarus, Ister, lacrima*, Libycus (Lybicus), Licus, lira, nimbus, ocior, Riphaeus, scirpus, si-bilus (sybulus), Sibylla (Sibilla), Sicamber, sidus*, Silesus, silva, Sirius (Syrius), Sisyphus (Sisyphus), Sithoniae (Sy-), Ulices (Ulysses, Ulyxes) — *oe* (*ae*): Oedipus, proelium — *oe* (*e*): amoenus, Boemus, coepisse, coetus, comoedia, foetus (subst.), foedus* (adi.), foetidus, moenia, Oedipus, Phoebus, poena, proelium, tragoedia — *u* (*o*): iucunditas (io-), repullulare (-poll-), sub-oles — *y* (*i*): Arctophylax, Basylla, Cyclades, Cygnus, cymba, cymbium, Cynthus*, Dionysius (Dyonisius), Elysius, Endymion, Hercynia*, Libycus (Ly-bicus), Lyaeus, Iychnus, Iyra, Narycius, Olympus*, paroxysmus, polypus, Procyon, Pythagoras, Pythius, Sibylla (Sibilla), Sisyphus (Sisyphus), Soly-mus, Stygius, symbuleticus, Tethys (Thetis), Thyoneus, tympanum, tyrannus, Tyrius

Consonantes: *c* (*cc*): Oceanus — *c* (*ch*): Arcades, Carcinus (Char-), carus, coruscus (cho-), Cronius, lacrima* — *c* (*qu*): cum, secutus — *c* (*t*): parcior — *cc* (*c*): Bacchus*, bracchium, buccula, occultus, occupare — *ch* (*c*): chaos (caos, cahos), Charybdis, chorda, chorea, pulcher — *ct* (*th*): auctor — *Reliquimus c*: artus (arctus*), nuntius (nunccius, nuntius) — *Reliquimus d*: asciscere, (adsciscere), astrepere (adstrepare) — *f* (*ff*): Africus, auferre — *f* (*ph*): Africus, fanum*, Frisius, nefandus, rapofagus, scrofa — *f* (*v*): ful-vus — *ff* (*df*): affere — *ff* (*f*): afflare — *h* (—): hebetare, Helvetius, Horatius, hortus, scholaris, sphaera — *Reliquimus h*: aeneus (aheneus), Bosporeus (Bosphoreus), eremus (heremus), Ister (Hister, Hyster), oriri, os (oris ; hos, horis), ostium (hostium), Scytha (Schytæ) — *l* (*ll*): relevare — *ll* (*l*): vispillo — *m* (*mm*): gramineus — *m* (*n*): Albim, -cumque*, immanis (in-), immensus (in-), imprimere (in-), membra (membra), Memphis (Menphis), quamquam (quan-), umquam* (un-) — *n* (*nn*): Al manus, Neptunus — *nn* (*dn*): annuere — *p* (—): contemptor — *p* (*b*): poples (pobles) — *p* (*pp*): Oedipus, repetere — *ph* (*f*): Euphrates, Phlegethon, phlegma — *pp* (*p*): Iuppiter, op-pidum, Sapphicus, supplex — *r* (*rh*): Roma*, Romuleus — *rh* (*r*): Rhada-manthus, Rhodanus, Rhodos — *s* (*d*): assurgere (adsurgere) — *s* (*ss*): causa, Chersonesus (-nessus) — *s* (*x*): Esquilinus (Ex-), sestertiis (sex-). — *Reliquimus s*: extare, extingue-re — *ti* (*ci*): saepenumero — *t* (*th*): Atlantis (Ath-), Balticus, catena, Geta, letum*, linteus, patera, Proteus, Taurus, Tethys (The-tis), Teutonus (Theu-), torus* — *th* (*t*): Carpathus, Clotho, cothurnus, ci-thara, Lethaeus, Mithridates, Phlegethon, Scytha, thalamus, thesaurus, Thes-salicus, Tethys, tholus — *tt* (*t*): quattuor

ANNOTATIONES CRITICAE.*)

C.: Celtis - corr.: correxit s. correctum - Err.: Errata (in editione o) - n. m.: nota marginalis - om.: omittit s. omittunt - s.: sive - scr.: scripsit - tit.: titulo s. titulum s. titulus.

Libri Odarum quattuor. - No - Tit. om. N, Conradi Celtis Protucii primi in Germania poetae coronati libri Odarum quatuor cum Epodo et saeculari carmine, diligenter et accurate impaessi, et hoc primum typo in studiosorum emolumentum editi o

Liber I. - No - Tit. Conradi Celtis Protucii Germani liber primus carminum incipit feliciter No

1. - pNo - Tit.-43. Ad—Olympicum]

Ode monocolos tetrametros choriambicos Conradi Celtis
ad divum Fridericum paranetice et palinodice.

Cesar, magnificis laudibus inclitus,	Qua crudus senibus Sarmata patribus,
Rex regum, dominus, maxime principum,	Non fortē poterit vincere Cesarem.
Si quis prisca tuis tempora seculis	25 Quamvis Pannoniis pressus ab hostibus
Vel conferre velit regna prioribus,	Per mundum queritur bella Danubius,
Que vel sub rudibus cepta Phenicibus	Tum certo venient ordine tempora
Seu que docta tulit Grecia milite	Et fortē poterit noscere Cesarem.
Aut que Romuleis parta Quiritibus,	Quamvis Meonio carmine doctor
Non te, crede, queunt vincere gloria.	30 Orpheus Stigias flexerat incolas
Sit quamvis Tirio vellere nobilis	Impellens silvas currere mobiles,
10 Arabs et variis dives odoribus	Non fortē poterit dicere Cesarem.
Sabeo relegens balsama stipe,	Et qui sub Laciis magna tenoribus
Non fortē poterit vincere Cesarem.	Vates gesta ducum Virgilius canit
Qui carpit lapides fluminis aurei	35 Aut Naso celeri carmine promptior,
Hiberus tepidis solibus obditus	Non fortē poterit dicere Cesarem.
15 Repprens frugiferis messibus horreum,	Et quamvis tenui carmina barbito
Non fortē poterit vincere Cesarem.	Indigesta canam laudibus aridus,
Et, quamvis uberi copia dextera	Audax Musa tamen pangere censuit
Arridet Libicis usta caloribus,	40 Nec fortē poterat dicere Cesarem.
Que flexis similis margine cornibus,	Sed, cum me viridi cinixerat arbore
20 Non fortē poterit vincere Cesarem.	Ornans laurigeris tempora floribus,
Trax quamvis habeat corda ferocia	Dum doctis dederit premia frontibus,
Et gens sub gelidis orta Trionibus,	Tunc forsan potero dicere Cesarem
p - 14—15. in margine N - 14. resonō N - 15. peregrē—aut] peregrinum	
aut difficile est N - 23. quae o - 36. deinde o	

2. - pNod - Tit. Ode Saphica endecassyllaba dicolos tetraphros Conradi Celtis prosphonetice et sinbuleticē. Ad Fridericum tercium invictissimum p, Ad Fridericum imperatorem, cum filium imperio sufficeret d - 2. Afferens] Explicans p - 3. rigidis reformas p - 4. pratis] campis p - 5. aestivo] Arctoo p - 6. Nascitur] Oritur p - 7. Cum vagas sentit Pliades aduri p - 8. Lampade] Lumine p - 9. Repparat vultus roseo decore p - 11. alto] optat p - 12. calescit] novari p - 13. tepido liquore] madidans humore p, tepida a liquore d - 14. vegetata] rubicunda p - 15—16. Navigant strato relegendo merces Equore naute p - 16. vivo] usto d - 17. vastum—per aequor] vasto—Egeo p - 18. violenter p - 21. Sed per extremas agitatus oras p - Exiens] Deserens d - 25. flaminas] curas p - 27—28. Qua sub eterno stabilitur orbis Temporis evo p - 30—32. Pontus et tellus liquidus vel aer Quicquid aut cecis tegitur cavernis Luce novatur p - 30. Ignis] lovis d - 31, propiore N - 33—36. Te volunt fortem monuisse Cesar Qui decus mundi caput orbis ampli Consulas rebus solii ruentis Regna novando p - post 36. Cuncta diffusum properant per orbem Et petunt prisco renovata vultu Pace producta stabilire fedus Te duce Cesar p - 39. Aureum—fuerat] Candido—steterant p - 40. Aurea secla p - 41. regni patrii] regno fuerat p - 42. Non—ritu Arte

*) Menda librarii et typographi indubitate relicta sunt.

paterna p - moderatus orbem est d - 43. Hos] Quos p - 47. Imperii sacras cui das habenas p - liquent d - 48. Arte regendas p - 49. moturos] tentantes p - 50. summo—caelo] caelo—fortis p - 54. crudum] quondam p - 55. Qui struit sacras spoliare sedes p - 56. Cuncta] Sancta p - 57. Graiam—ruinam] priscas animo ruinas p - Repeta] Sarciat d - 58. Conterat—nimium d - 63. Quamque p - post 68. Musa tunc vastum poterit per orbem Cesarem blandis resonare plectris Perstrepens longos fidibus canoris Cesariae annos p

3. - No

4. - No - 1. lane] sane o - 15. orbe—resumpto] mox orbe sumpto o

5. - No G (117—24) - Tit. felicitate] foelicitate peripatetice o - 2. liquidi repertor] melioris author o - 9. resonare N - 13. creatur N - 18. terra] Serra o - 21. ubi o - 55. Et cuiquam] Orbis et o - 104. orbem] urbem N - ad 117—20. tit. Urania; supra tit. duo verba, quae legi nequeunt; in margine Turgidus et duo alia verba, quae legi nequeunt G - ad 121—24 tit. Calliope; infra tit. verba, quae legi nequeunt G

6. - No - Tit. erotice] herotice No

7. - No - Tit. Calimachum No - 14. solitas—leges] solitos—motus o - 19. ad creatos n. m. prognatos N - ad 19. et versus sequentes scr. C. notam marginalem Graecam, quae legi nequit N

8. - No G (65—68) H (65—72) - 5. Boreas] Aquilo o - 10. revelare N

12. plectris] nervis o - 19. Hecatis N - 23—24. Corpus in sanam revocas quietem Arte Melampi o - 26. taetras] caecas o - 31—32. Quamque—flexu] C. primum supra diducto scr. infuso fluxu; deinde ambos delevit et in margine scr. Quamque deductus . . (locus vacuus) infuso | . . (verbum legi nequit) Vistula flexu |; postremo hanc notam marginalem (duos versus) delevit, infra quam scr. Amne quas potens secat et infuso Vistula fluxu N - 39. tacite o - 48. Aere apud nos mendum typogr. pro Aera - ad 65—68. tit. Eratho G - 65—72.] 65—72. H - 91. rapiant N

9. Nod - Tit. erotice om. od - 3. mite] nempe o - 5. e Sarmaticis d - 6. plusquam apud nos mendum typogr. pro plus quam - plus quam] mi iam od - 18. tacitus d - 22. Subiectos videant] Sub se despiciunt od - 25. gressibus] passibus od - 28. genus] choro od - 29. pinea vincula d - 33. Eviōs o, Euius d - 38. cineres d - 39. Mulcemos] Solvamus od

10. No - 7. reciproco—aestu] in igne reciproco movebat o - 10. Cum]

Tam o

11. - Nbo G (21—28, 73—80) R (25—28) - Tit. Eius ode ad Sigismundum Fusiluim (*sic*) Vratislamensem (*sic*) parenetice. Quibus instituendi sint adolescentes b - ad 3. n. m. Situs Polonie b - 14. Exutus b - ad 14—15. n. m. Prima Rhomana grammatica b - ad 21. n. m. Opiniones vulgi b - ad 21—24. tit. Apollo G - ad 25—28. tit. Amphion G, dedicatio: Conradus Celtis (*corr. in* Celtes) poeta laureatus pro fratre Simone Ridler et nota marginalis: Actum Anno Christi 1507. R - 25. molossa s. molosus b - 26. fremitu] sonitu G - 28. ridens] temnens o - 29—32. om. b - ad 33. n. m. Naturalis philosophia b - ad 41. n. m. Metaurica b - 42. Concidunt N - 43. diluvii aquarum et b - 50. eiaculatus b - ad 53. n. m. Astronomia b - ad 61. n. m. Cosmographia b - 63. volante b - ad 65. n. m. Hystoriographia b - ad 69—70. n. m. Contumacem fortune b - ad 73—76. tit. Orpheus G - ad 74. n. m. Philosophia moralis b - 75. donat] praestat G - ad 77—80. tit. Thales G - 77. faciat b

12. - No - 17. Arpinasque olim tenui versatus in agro est o

13. - No - 6. improbrite N - 18. linquet o

14. - No - Tit. odiporce No - 2. Montis Hetrusci iuga nubilosa o - 3. fluvium] tenuem o - 8. turres] muros o - 29. fuerim N - 30. tali corr. ex tibi N - 66. captus] raptus o

15. - No - 2. sereno] renato o - 5. ex procellas—levat corr. procellis—saevit s. furit (*incertum lectu*) N - Non tot procellis Codanus aestuat o - 16. Expletat] Pascat ut o

16. - Nod - Tit. dissidemonen N, om. d - 7. pictis] quaevis Err. o

17. - No - 4. cuncta] mundi o - 7. Nec] Haec o - 9. Nota, quae] Notaque N - 21. Ydro o

18. - No - 22. tolerabilis] habitabilis o - 33. quam N, quae o
 19. - Neo - *Tit.* In—poetarum aemulum] Eius in—balatronem e -
 aemulum] hostem o - 2. praedicator] blaterator e - 11. canendae o - 12.
 frequentitatem] globos frequentes o - 17. gelidae] gelida (gelidae *Err.*) o -
 19. om. e - 23. veheris] teneris o - 27. om. e - 31. adesse] vacare e
 20. - Neo G (53—60) H (9—17, 45—60) - *Tit.* Ad Georgium Morinum virum
 consularem in regia urbe Cracovie in laudes eloquie et iucunditatem vite
 Conradi Celtis carmen e - 5. dum—levatur] sub—levatus e - 9—17.] 21—29.
 H - 10. Civibus nobis] Vatibus cunctis H - 15. Instituens H - 17. doctis] letis
 H - 19. Graii o - Laci e - 21. labores] honores o - 23. sociata e - 24. Federa
 rerume - 32. colentes] habitasse o - 35. Urbicis—regebat] Civicis—rigebat e - 36.
 Oppida frenis o - 45—60.] 33—44, 49—52. H - 45. sortem] frontem eH, vi-
 tam o - 46. blandum—vultum] letos—vultus H - feret] dabit e - *ad* 53—56. *tit.*
Clyo G - 53. *Crastina*—luce eH - *ad* 57—60. *tit.* Eutherpe, *infra tit.* capes-
 sere et *alterum verbum*, *quod legi nequit* G - 59. *Mordicas*] *Tetricas* o, *Auli-
 cas* H - 60. *Gaudia*] *Blandia* (*sic*) e - 66. nostris—votis] votis—nostris e,
 nostraræ—vitæ o - 74. religens e - 76. piompisit e - 77. dederis] religa e -
 78. dirus ore] regnat atrox e - 79. coercens e - 83. prementes] obserantes o
 21. - Neo - *Tit.* De] Eius de e - 1. Dum e - 5. fultis o
 22. - No - 2. Edippo N, Aedippo o
 23. - No G (21—24) - 21—24. *tit.* Melpomene G 21. curas—nostras
 G - 24. Cuique G - 35. serenas o
 24. - No - 1. Cracovina—urbe] Cracovinam—urbem N 3. cantavit
corr. in cantat N - et] atque o
 25. - No - 6. patescit *corr. ex coheret (incertum lectu)* N, latescit o
 26. - No - 1. Dum o
 27. - Nro - *Tit.* Ad Iovinianum Album de situ et re publica Pragensium
 N, Ad Iovinianum Boslaum de sectis et situ et rep. Pragensium o - 1. Bosle]
 Albe *corr. in Bobe* (*sic*) N - 3. omnes o - 4. Provehit o - 5. Uperi] Fertili
 o - 6. Albin Nro - 15. Sizkam] cecum N - 25. nulli No - 29—32. om. r
 36. Biclephel Nomine N, Homine o - 37. Bosle] Albe No - 49. propinquae
 o - 62. recens Phoebus] sol exurgens No - 82. meant r - 92. morbo] tabo
 No - 104. hyacho No - 109—120. om. r 121. serpat] strepat N - 122.
 fugienti o
 28. - No - 1. mulieriosus] muliebrior vir o - 2. deas deosque o - 9.
 nigricantes o - 10. rancidos No - 13. Et laxum cute pendulumque ventrem o
 14. Nec *corr. ex Aut* N - 18. exterebrent salaciiores] exterebrabit hanc
 nepotum o - 25. est *corr. ex esse* N
 29. - Nod t (45—48) H (41—48) - *Tit.* energetice om. d - 6. decurrunt
 d - 19. numerum] numen No - 26. finibus d - 41—44. *versus* 45—48. H - 42.
 mundo] celo H - 44. Nem . . . (*incertum lectu*) N, Nemo redibit] Nauta redu-
 get *Err.* - 45—48. t, *versus* 57—60. H - 46. pueri] juvenes H - 50. nitente d -
 - 54. et sibi dic] fer ei d - 55. sit futura his] se stitura est d - 58. Coi od
 - post 60. Finis libri primi qui habet carmina viginti octo (*sic*) N, Finis libri
 primi Odarum o

Liber II. - No - *Tit.* Conradi Celtis Protucii Germani liber secundus car-
 minum incipit feliciter No

1. - No - *Tit.* epithymice] epidymice No - 9. superat] superans o - 10.
 micans] micat o - 12. Aovo perpetuo] Firmis compedibus o - 15. oris] orae
 o - 17. crispis] molles o - 18. Gangen apud nos mendum pro Gangem -
 Gangen N - 21. Seu praessi veniam sub tenebras poli o - 22. quae] quas o
 - 23. Me iunctum tamen arctis o - 30. ut] et o - 32. Solves] Reddes o - 33—
 36. in margine N
 2. - NeSo H (85—92) - *Tit.* Eius ad cetum Ungarorum de monstris,
 quae precesserant mortem divi Mathie regis Ungarie eS - 9—16. om. eS - 10.
 Pluvios] Februos o - 21. Dum] Sed eS - premis e - 22. ferocis] furentis eS
 - 23. Sternis e - 24. arces e - *ad* 24. n. m., quae legi nequit N - 29. sublatum—
 fluctuosus] tam vastis—fluctuosum eS - 32. Iris] ether eS - 35. roseis] nitidis
 eS - reducit] reducat o - *ad* 36—37. n. m. Eccentricus solis (*sic*) e - 37. ad

Ursas] sub Arctus S - 38. Parturit] Evocet o - 39. recurrens o - 40.] in ad S - 47. mestus — raris S - 49. longos] longum o - 50. galeae micantes] galea micante e, galeas micantes o - ad 61. n. m. Cometa visus e - 62. sparsis rutilis] sparsus rutilus eS ad 65—66. n. m. Eclipsis eodem anno e - ad 69—71. n. m. Mulier peperit draconem Cracovie e - 75. Quas] Quos N - 78. superi eS - 79. et om. eS - 81. breves e - 85—92.] 53—56, 61—64. H - 90. properant oH - 91. Vixerat] Hic erat o — fugavit] levavit e

3. - No - Tit. Tychtelium] Tycelium o - 9. Asinum volantem] Feras volantes o - 11. narrationem] tractationem o - 13—16. in margine N - 13. Baculum] Pedum o - 15. Mordacibus dum stas plateis o - post 16. Sed nunc Camenes clara receperat Maximiliani tempore principis, Collegio donans, virentem Verticibus redimire laurum o - 17. ubi] et o - 20. Tichtelius No celebrans] qui adamas o - 25 Mi] Mihi N - 30 cum] sub o - 33. Superbus infert hoc scelus Italus o - 35. fictis blandimentis] vultu fraudulento o - 39. cultu] cultis N

4. - No - 15. rapofagum] multifidum o

5. - Nod - Tit. Ad—Noricam, epicurice o, et ad] et d - 10. Celtes d - 17. sidera d - 26. Et Martis] Per Martis d - et per] per d - 31. Et iam] Deinceps d - 33. quanta noctis] noctis om. o, quanta quanta d - 37. vis hederacia] bacca hederacea od - 41. oribus] osculis od - 46. utrisque est] nostris d - 48. lecto] primis d - 53. laetitias] delicias d - 54. Et] O d - 61—64. om. d

6. - No - 2. praecepta] *αιφορησια* o - 14. Non] defunctus Indefunctus o

7. - No - 2. Axe dum girant rapidos sydera pulchra cursus o - 3. Dumque tepens silet nox o - 4. tuos] suos N - postes tacitis corr. e postes stans tacitis N - 12. At modis quum te vocito tam vigilans Latinis o - 16. Barbara verba amantem o

8. - Nbo Tit. Eius hymnus ad—pro pace et concordia principum Germanorum b - 9. petendus] domandus b - 18. furiens] cupidus o - 19. Hic—strictum gladium feroces b - hic feroci] ferocem hic N - 20. Hic rapit enses b - ense] hastam corr. ex ense N - ad 23. n. m. C. Lanctulus (*incertum lectu*) N - 25. maestis] totis b - 30. celeres] rapidi b, subito o - 31. canunt rauco] canit raucos b, tonant rauco o - 32. Buccina cantus b - 38. ligulis] nimium o - 39. premens—tendens] velit Suevos, alias superbos o - 41. tu] quae o - 49. Sic—celebremus] Et tuas sacris referemus o

9. - No - 38. persosus apud nos mendum typogr. pro perosus - 40. diis] divis o

10. - Nod - 5. cuiquam] simul od - 11. ac] atque d - 12. denis juvenis beatus annis N - 13. lam—premit sagittis] Tum—novat furores od - 16. lam—faciet] Tum—statuit od - 18. notabis] recenses od - 19. lam] Tunc od - 20. opumque quaestus] opumque. At orbes od - 21. Sexaginta ubi Iupiter reponit od - 22 replebit] repletur d - 27. fert] det od

11. - NMo H (2—4, 9—12, 17—20, 25—32) - Tit. Conradus Celtis Pro-tucius imperatoriis manibus poeta laureatus Sixto Tucher utriusque iuris doc-tori felicitatem ex philosophia M - Xystum o - paranetice No 1. Xyste o - Germanis celebrande] Rhomanis memorande M - 2—4] 2—4. H - 2. generatus] generato in H - 7. stolidumque] rabidumque M - 8. vulgus M - 9—12.] 5—8. H - 11 coegit] vocavit n. m. coegit M - 13—16. om. M - 15. Delphico signo.] Delphica lauro o - 17—20] 9—12. H - 19. E o - veneranda constant] fuerat senatus M - 20. Causa et origo M - 23. blanda] culta M - 24. Pectora] Guttura M - 25—32.] 13—20. H - 26—28. tua—Phoebi] pia liberalis Eradans, que rex mihi Maximili- Anus adoptat H - 27. Boium M - canantur o - 29. celebrande H - 31. recitetur NH - 36. scribat] ponat M - 38. Afrlico N. Aphrico o - furente] nitente M - 39. studio fatigas o - 40. rixans o - 43. vario NM - 47. celsi] picti M, celso o - 48 Sidera] Lumina M - mundo o - 49. mixtis radiis vitam] variis M - 50 rerum—ligatas] causis sociantque pulcro M - 51. Corpori—animos] Vinculo corpus animis M - 64. Ducere] Ser-pere M - post 64. *Telos* M

12. - Nod - Tit. Ad—Valkirchum d - 2. inundans od - 5. Propter od - 6. vetusti—characteris] aviti nomina stemmatis od - 8. loca vasta] recidiva

o, rediviva d - 9. Te *apud nos mendum typogr. pro* Tu - 21. ignes (*sic*) o - 24. Andromache Nod - saxo d - 42. quod d - 43. represso od - 45. Quas doctus artes contineat Plato od - 46. Et—secta] Zenonis et quae sensa od - 49. future od - 54. premet d - 55. conferas—aedes] confer ergo nostram in aedium d - 59. nos] porro d

13. - No - 14. blando—et] tum Nicetius, quae o - 16. scribere] ducere o - 18. dabas] refers o - 24. Prost] Crescat o

14. - No - 3. doctae] nocte o - 6. placidae o - 7. celsis o - 21. Tu—sub] Esse tu foelix poteris, si in o - 22. Aestuans] Vixeris o - 29. fueris] sat habes o - 51. foveat, beatum et o

15. - No - *Tit. lanum*] Georgium o - 1. colle o - 9. lane] saepe o

16. - No - 4. cernit N - 8. negavit N - 21. iam—comprimantur] vel—comprimentur o

17. - No - 19. Canonum nexus] Et patrum dudum o - 54. pateris o

18. - No - 9. recipit] coepit o - 11. Sed] At o

19. - No *Tit. Frisingensem*] Frisingensem carmen (*carmen deletum*) N, Frisingensem Stoice o - 1. de corr. e sub N - 3. pulcros N - 5. claris] pulchris o - 6. Expetens] Expectens N, Et petens o - 7. ediscis o - 8. Aequus et insons o - 10. magni o - 12. astas o - 14. sapiens quietam] sapienter aequum o - 15. et om. o - 18. potentum o - 23. pulchra ei] pulchro o - 48. purgant] pendunt o - 49. animo] bonus et o - 51. nulli o - relinquens o

20. - No - 5. inanis] fabana o - post 5. Ut ventrem sibi farciat capacem. Henricus gravis artium magister o - 11. Cauro corr. e Tauro N - 13. dum—sol austrianus] cum—dies ab Austro o

21. - No - 6. sive—sub] volitet vel o - 19. memphis N, Indus o

22. - NoG (45—48) - *tit. Cynglum* o - 1. Cyngle o - 5. abbas] albas N - 7. Raymundus N - 8. Aso Linusque o - 25. magnus steterat] morsum minitans o - 26. Mordicos—medius] Inter accensos graditur o - 27. Quem neque latae movet ira cristae o - 28. Nec furos ardens o - 30. Cynglus o - 31. sancto—senatu] sanctum quoties Catonem o - 32. Curia trusit o - 43 tumida N - 45—48. tit. Terpsichore - *supra tit.* Versare et duo alia verba, quae legi nequeunt G - 47. fultus] fulgens G - 48. Sprevit o - 50. servans o - 53. vitans o - 54. Negligi to

23. - No - *tit. Clamosum scr. C. in margine* N - avaros] avaros Academice o - 12. Nil meritos] Itinerem (*sic*) N - 15. Tuam] Tutam o - 19. et aulas] pompas o - 20. Cum nitidis] Praenitidis o - 23. Olim capillos hic canentis o - 24. Cinxerat Aonia corolla o - 29. Tibi] Te o - 35. quae sola] servata o - 43. corr. e Relligionis cultor atque N - 60. satiat o - 70. Quod o - 71 pocula o - 94. sint om o - 95. Sic] Sint o - 98. Severiore No

24. - No - *tit. Amabille* (*sic*) corr. C. e threnice N, threnice o - 2. alio o - 5. Nam corr. C. e Dum N, Dum o - 6. is corr. C. e qui N, qui o - 10. Delibans lovici] Gustans aetherei o - 13. rotas corr C. e rates N, rates o - 39. colla, et o - 40. operiens] conspicuus o - 41. Impar] Par non o - 48. iocis] locis o - 51. Atque] Dumque o - 52. Figis o

25. - No G (33—40) - *tit. Hieronymum*] Ieronimum N - de Croaria om. o - 15. canora] sonora o - 19. Praedicant o - 29. sit] fit o - molestam N - 33—36. tit. Thalia G - 33. premit G - fata] vita G - 37—40. tit. Polymnia G

26. - No - *tit. relinquerit* N - 7. crescit No

27. - No - 6. spaciosa N - 16. claudunt] formant o - 19. diserto ab corr. C. e diserto N, disertus o - 23. Dacios] Suedos o - 33. Nobilitatis] Nobilis mentis o - 34. es] qui o - 36. donas o

28. - No - totum carmen delevit secunda manus N - *tit. corulum* N - 3. coruli N

29. - Nod - *tit. erotice*] et Andr. Stiborium d - 1. grettula N - 2. gemis od - 3. doctiore *apud nos mendum typogr. pro* doctor - 4. amantibus d - 29. repetes corpore] invenies pectore d - baculam N, buculam od - 30. pectus] spiritum d - 33. Cum me] Ex quo d - 34. suis] mihi d - aheneis o - 35. Incassum altera nympha d - altra] altera N - 36. Torrebit] Usserit d

30. - No - *tit. manante*] manante. Parthenice o - 14. tum o - 27. falsam—patris] patris fugis et corusci o - 28. Deseris] Marmoris o - 35. purae—

vitae] ut purae seriemque ducat o - 36. Ordine vitae o - 39. sacras] peplo o - 40. velas o - 41. iubes] urbes o - 42 sanctis] turpes o - 43. sordes— iniqua] nevos—amara o - 45 iam choris iunctam superis, fideles o - 48. Diva corr. e Sancta N - post 48. Finis libri secundi carminum. Sequitur tercius liber qui habet carmina triginta N, Finis secundi libri odarum o

Liber III. - N (1—14, 5) o - *Tit.* Conradi Celtis Protucii liber tertius carminum incipit N, Conradi Celtis Protucii Germani liber tertius carminum incipit o

1. - NUod - *Tit.* Ioanni Cam. Dalburgio Vormaciensi episcopo sodalitatis literariae per Germaniam immortali et aeterno principi per Conradum Celtem eiusdem sodalitatis praecōnem pie et religiose daedicatum, immortalis virtuti et honori consecratum U - Vormaciensem episcopum] Ep Wormatiensem d - 8. Perpetuis] Castalijs od - libris] libros Uod - 12. Ora] Labra U - madeant liquore] madidantur unda d - 21. Culti] Noti U - 22 nobili] candido Uod - 25. educatum o - 26. te] se d - 28. habiturus] aditurus o, bibiturus d - 31. ac] et d - 33. Cum nulja] Haud ulla d - 34. Nec Ciceronis culta volumina U - ad 37. n. m. C. sermo N - 42. seu, candide] quid seu mage d - 47. Tibi civico] Legum tibi od - scivico U - 49. Taceo] Sino od - 50. lumina] munera od - 52. Cunctaque per sua membra fortēm od - valetudine corr. C. e valitudine N - 53. Sed amore N, Sed quanto amore U - haereas] ardeas d - 54. Quo—recepērat U, Qui te corona praesulis extulit od - 57. fulgida] Martia od - 57—60. om. U - 59. Ubij] Cum od - Gallicanae d - 62. inquietant] lassent U - 67. superbo] subacti od - 68. celebrem decorēt U, celebri metuent od - 70. atque Priamides] et Priami genus od - 71. peracta] cruenta U - 74. cuncta stravit] stravit, altum od - scandit—aethera] sidera meruit U - 75. Perseusque iam clarus ad Ursas od - 76. Gorgoniam Nd - domuit] tulerat U - 77. Martis propago et Romuleae domus od - 80. varia—ora d - 82. turbida] naufraga od - 86. Et] Neu d - 87 remotas] beatas U - 88. sustulerit d - 89. bifrontis d - 90. respexit] adspicit sed d - cum] qui Uod - 91. et] hic od - 92. Clausa libris coluit sequendo od - 94. reprobis] non probis Ud - 95. Aequa secando] qui pendit (pendet d) aequa od - 96. stateram—dolosam] facilem vitiat stateram od - 97. mente] merce Uod - 98. Non ira, non vis cruda libidinis d - 101. Hic, hic—est] Ille est deorum U - post 116. Absolutum carmen X chalendis Decembrium Anno Christi MCCCCCLXXXV-o U

2. - No - 3. Septimo—modo] Septimi lustri mea o - 11. Obnobis] Alpium o - 18. ponam o - 19. Epulum] Prandium o - 22. Pene dum o - fueram] iaceo o

3. - No

4. - No G (9—28, 41—44) - 2. scindunt] findunt o - 3. Inde] Hincque o - alio] alio hinc o - ad 9—12. tit. Solon G - 9. agitans G - 10. negatis] pererrans o - 11. Ut tibi prosis patriamque dites o - miscens variasque versat G - 12. orbem] oram o - Pectore fraudes G - ad 13—16. tit. Chilo G - ad 17—20. tit. Pithacus G - ad 21—24 tit. Bias G - 21. cum duris] prae-duris o - 23. Fessa quae grato renuant levari o - 24. Membra sopore o - ad 25—28. tit. Cleobulus G - 25. linquae apud nos mendum typogr. pro linguae - 26. Fluxerat] Defluit o - 31. cum reducit] dum reducat o - 33. furiens] titubantem o - hyacho N, Hyaccho o - 34. Cooperat] Concipit o - ad 41—44. tit. Periander G - 41. Quam] Qui G - 50. aut] an o - 53. caecum - relinquas] tecum—relinques o - 57. mentis] Martis o - 58. diris o

5. - Nod - *Tit.* literatae d - in—fuerit] Heidelbergae d - 3. solum et d - 4. et om. d - 7. cumulis] meritis od - 8. sacrat] addicet od - 21. sidera vertice d - 23. nubigeris—turribus] nubigerae Pyramidis sacram od - 24. Priscis condita] Tot iam nobile od - 31. Ciceronis his od - 37. Quum od - 44. pendimus d - 45. madidis—poculis] laticis—fervidi od - 47. perdidit ad d - 51. eliceat d - 53. pocula Thyonei] pocula numinis od - 57. Capripedes et] capripedesque ac d - 58. sub] in od - 61. fervido d - 62. cubilibus d - 71. con-pulerunt d - 75. Danubius—ferocior] Codanus et longior in feros od - 76. Currens Danubius Gethas od - 77. nunc sors d - beaverat] beator od - 78.

iubens] sinet od

6. - vNo - *Tit. suam*] suam. Ex libro tercio odarum suarum v - 9. Chersonessus vNo - 12. Sed] Ad o - 22. aspicit N - 31. per] ad N - 36. relegentque] celeresque N - 39. lasigesque vN, Lasigesque (lasigesque *Err.*) o - 43. beluosam corr. C. e fluctuosam N - 45. atque Heluetios Helvetios] petam o - 49. Hipana *apud nos mendum typogr. pro Hispana* - 51. Atque] Ac N - 52. occiduis—undis] occiduum lavat aequor vN - 56. concinuere] dum cecinere N - 61 beatum N - 62. dignum N - 63. mortuus N - 64. Condiderit N - post 64. Finis v

7. - No - 2. uredines] ineptiae o - 10. Dacitis N, Scythicis o - 14. ventisonis] tergeminis o - 22. et om. o

8. - No - 21. Sisyphem—montibus] monte celso trudere Sysiphi o - 23. Sicanis o - 34. Ignava No - 36. In latere armigero pependit o - 39. Funesta] Molesta o - 40. Cernibus] Curribus o

9. - No - 9. solidos—characteres] solidas—citus notas o - 15. inertia *apud nos mendum typogr. pro* ab artibus - 16. Romanis No - 19. creverat inclito] crevit et extitit o

10. - maNo - *Tit.* Deo optimo maximo et divo Sebaldo patrono pro felicitate urbis Norice per Conradum Celten et Sebaldum Clamosum eius sacre sedis Curatorem pie, devote et religiose positum m. Conradi Celtis hymnus Saphicus in vitam sancti Sebaldi a - 18. pudibunda] verecunda m - 26. castum] pulchrum o - 34. Spiritu sancto monitus m - 35. eremumque vastis] vacuamque eremum o - 36. Saltibus] Sedulus o - 54. terras] gentes o - 57. Hic] Is m' - 61. nemorum o - 76. signis] gestis o - 88. oro o - 95. carpet mNo - 112. benigno] Sabaeo o

11. - No - 2. iuges] pios o - 5. tuo] pio o - 9. Has o - 11. Octavos] Bis denos o - 12. Magni] Parvi o - 13. merito—sprevi] meritis meis recepi o - 17. Artes o - 23. Hic o - 28. Bis vel frusta decem locavit auri o - 37. solutus] repensus o

12. - No - 1. candidior o - ad 7. n. m. *legi nequit* N, versu o - 11. immatura] minatura o - 12. Consueris] Insueris o - 25. Tej En o - cum] te o - 30. quique Pinifero] Pinifero arduo et o - 31. De—consurgit] Qui—consurgens o - 32. sociaris o - 38. longas—tuas] dicet Pegaseus chorus o - 39—40. Dum barbiton frons lata (*sic*) cantat Pampineis redimita sertis o

13. - No - 2. tepidis corr. C. e morbigeris N - 4. patrio] patre o - a corr. e de N - 6. levet corr. C. e purgabit N, curet o - 7. Exiliens caverna et o - ex cavernis corr. e caverna et N - 8. in corr. e cecis N, in visceribus] coecis scatebris o - 10. venustas corr. e virides N, virides o - herbas] horitos o - 12 crescens corr. e descendens, cui supra et infra C. verba scr., quae legi nequeunt N - 16. Poculis largis hilares carmina concinantes o - hilares corr. e lactiferos N - 17. deinde blandis] dein labellis o - 18. Imprimam labris] Ursula figes o

14. - N (1—5) o - post 5. *folia desunt* N

15. - o - 39. om.

16—20. - o

21. - o - 6. συλλογιστικος

22—27. - o

28. - o - 21. κοινοβίον - 44. sequimus *apud nos mendum typogr. pro* sequimur - post 92. Finis libri tertii carminum.

Liber IV. - N (4, 5—9, tit.) o - *Tit.* Conradi Celtis Germani poetae laureati liber quartus carminum o

1. - o - 16. nullus] rursus *Err.*

2. - o

3. - eo - *Tit.* Eius de navigatione sua Sarmatica e - 13. Instructa] nstructa (*sic*) e, Velata o - 16. Qui—rapit] Quae—vehant o - 18. Vasto—subsidimus specu] Vasto—mergitur in specus o - 25—28. om. e - 27. Aeniochum o - 32. horidas e, invias o - 34. mordico] pendulo o - 35. ubera in-] ubera e - 36. Inflexus e - liquentia] rigentia o - 39. Praesultare o - 40. Pictis] Turritis e - 42. cupidae] volucres o - 49. Ergo Quid tam o - 51.

voret o - 53. Audaces nimium] Viventes temeri e - 57—60. om. e
 4. - N (5—80) o - 19. Menus o - 35. Sed] Quae o - 39. rigidasque
 tectas o - 43. subsedebant o - 54. mardrus corr. e madrus N, madrus o - 55.
 Quas No - 58. cruda—foventque o - 59. quas No
 5. - lo - Tit. Ad] Conradi Celtis Protucij Ode ad 1 - Ad Phoebum, ut
 Germaniam petat o - 2. Helicóna—et] Eliconque Pindum 1 - 3. Ac—in no-
 stras—oras o - 11. sit] fic o - 12. Pangere] Dicere o - 13. Quod ferunt dul-
 cem cecinisse Orpheum 1 - 15. celeres] nemorum o - 17 vastum—aequor]
 vastas aequoris per undas 1
 6. - No - 7. laetum o - 8. diem o - 12. vastum No - 24. nitet] iacet o
 - 26. Ne] Iam o - 28. Reddes te placidis oro sodalibus o - post 28. Quorsum
 tam impatiens Venus? o
 7. - No - 2. Exeras] Excedens s. Excellens N - et om. N - ad 7. n.
 m. C. et fatescunt N - Appetens] Et petens o - gelidique] tenuique o - 23.
 glacies moratur o - 25. nivibus N - 35. lyrae insultant] lyra insultat, supra
 choreasque dicit scr. C. Musas Nymphas in N - 40. Tingite fonte o
 8. - No - 7. mihi—re—] ubi voce resul- N - 8 Sponderat] Taverat N
 - 9. creatur] in auras o - 10. Et loco—pastus] Tendat—natus o - 11. tua]
 sua o - 12. condit] formet o - 14. Octoque exegit mihi lustra tempus o - 19.
 volans] fugit N - 20. Ferlur ad] Et petet N
 9. - N (tit.) o - Tit. vita] vite N - διαβαθησε N, διαβαθησε o
 39. .] om. - 43. diis - 46. dies om.
 10. - oh - Tit. C. Celtis Blasio H. h - post 14. Conradi Celtis Germani
 libri quarti et ultimi odarum finis o

Liber epodon. - No - Tit. Conradi Celtis Protucii Germani liber epo-
 don incipit feliciter N, Conradi Celtis Protucii Germani poetae laureati liber
 epodon incipit foeliciter o

1. - pNo - Tit.—38. Ad—suplices]

Epodos dicilos distrophos Conradi Celtis
 ad divum Fridericum Cesarem pragmatice et sinkritice.

Aurata redibunt orbi iam tempora	Iratu Iovis fulgure
Priscis laudata vatibus	Audaces bello Trinacrie sub rupibus
Columna regni Cesar et imperii	Eternis torsit ignibus.
Delectos vocat principes, [visere	Sic sacer velis Cesar et rex Iupiter
5 Quem properant nunc certatim duces	Sancto cum cetu principum
Nova cudentes federa,	Minantes celo fortis hostes aggredi
Ceu quondam fertur convocasse Iupiter	Premens tyrrannos inclitus,
Cunctos in cetum celites, [bus	Qui propiores nostro iam celo steterant
Dum turba pugnax corporibus immani-	30 Et summi Iovis cupidi.
10 Iminebat sideribus;	Sic magni Olimpi rector et mundi arbiter
Hic Ossam et hic Pelion audax rapiens	Te iuvet fortem Cesarem,
Alto Olimpo imposuerat	Dum celo cernimus vagibunda sidera
Et cum propinqua Phebum face viderant	Certis oriri vicibus,
Et fixa celo sidera,	35 Dum fixa est glacialis ursa cardine
15 Tiphoeus vasta monet voce complices	Ponto non tingens ethera,
Celorum regem congregdi	Dum piscis exultat squamosus equore,
At ille blando vultu turvos intuens	Crescent vel pratis gramina
Superba risit pectora	Et ferox Rhenus trifido cum gurgite
Manu rubenti Ciclopum ferocium	40 Irrigat culta pinguia
20 Trisulca poscens fulmina [nans	Dum flexuosa Hister servat curvamina
Et mox chorusco uterque polus into-	Getarum pulsans littora.

Clausula heroica :

Perpetua cum laude recens cantaberis orbe,
 Cesari, in eternum longos habiturus honores

p - 4. in] ad o - 5. imminentum N - 11. dum om. N - 12. Ponens—vertice]
 laculans—ad verticem o - 15. Typhoeus—monet] dum iubet Typhoeus o - 16.
 Turbari o - 21. utrinque o - 33. exilit—aequore] altis in vagatur amnibus o

- 37. alta No
 2. - No - *Tit.* maledictum N - 1. tessaram No - 3. Quid, quid] Quicquid N, Quid, quod o - 5 iactas] foedas o - 7. torve] saeve o
 3. - No - 17. pandens N - 35. rosidam o
 4. - No - 2. larga postulabant o - 7. volubili o - 8. Vellet ne claro se intueri sydere o - 14. Utroque poenam postulavit debitam o
 5. - No - 12. iunxerat] vinixerat o - 26. Fluuntque] Madentque o
 6. - No - *Tit.* foco] loco o - 2. Salamine o - 5. neverat] fecerat o - 7. Nyseus apud nos mendum typogr. pro Nysaeus - expertusque N - 11. Olla ad calentes dum pruinias astitit N - 14 unctuosa No - 16. deserens o
 7. - No - *Tit.* aeternius] vivacius o - 1. scriberem o - post 10. Absentibus quos Roma avara sordidis Suis tribuit Simonibus o - 11. Hortosque o - irrigat o - 12. implicet N - 16. Fusaque o - 26 scripta—mortuos] dona—carmumin o - 29. illa] ista o - 35. Haec—tegunt corr. C. ex ls quem busta hec continent N
 8. - No - 8. bis—annos] decennis (sic) annis N - 16. iniuriis o - 20. incolumem sic me sequitus lupiter o - 26. ipocrates N
 9. - No - 6. respargit] lacescit o - 21—24.] 23—24, 21—22. o - 33. vulnera — chirurgicus o - 39. vati o - 40. Tua om o - post 40. Nullaque de nostris edentur carnina libris Quin partem in illis occupies o
 10. - No - *Tit.* Pierium poetam o - 18. dum—posuerat] dum—poscerat N, lectulo dum concubat o - 21. mordicus o - 24. marcidum] stubidum N - 25. paeminosum] saniosum N - 27. om. o - 38. velut—in] pistrix veluti N
 42. Simile N
 11. No - *Tit.* Ortulanum] Fontulanum o - 2. Ortulanij Fontulani o
 8. Delubra ceu lovis colat o - 22. scolaribus N, scholasticis o - 32. vexet o
 12. - No - 10. ceteris] relliquis N 11. Virgilii No discussit] exce-rebravit N - 18. Horatius o
 13. - No - 3. praecavere] evitare N - 7. seviore N
 14. - sNo - *Tit.* περι της ερδομαδος manu coaeva inscriptum s, ερδο-μαδο N, ερδομαδος o - c) 5. Et Saxorum terris Madeburgum nobile, Et—terris corr in margine in Mogunciacum et s - Salcebburgum o - d) *Tit.* Lüneburganus s - 6. Bootae o - 7. hoc s - e) *Tit.* Dravinus N - f) *Tit.* Vangoanus et n. m. et Mosellanus s - 1 currunt N - 6. eruditio nem maximam s - g) 7. Rhenique N
 15. - No - 2. dives] ingens o - 9. candidus o - 11. pridem] iam N
 21. genus o - 22 Pergens (*incertum lectu*) N - 27. rosidam o
 16. - No - 6 devium o - 21. nos] quos N - 22. libemus] bibemus N
 17. - No - *Tit.* Rhadamanthum—advocatum rabulam o - 2. spicula et] spicula et et (sic) N, spicula o - 4. nummiloquo corr. C. ex et eriloquo N, et eriloquo o - 10. ferens] serens o - divite—ingenio] gutture nummivoro o - 12. pedibus] territans N - 13. tuos No - 14. iura—legens] et gutture bleste-taces o - post 16. Explicit liber epodon N, Libri epodon finis o

Carmen saeculare. - cNod - *Tit.* Conradus—caelestes] Carmen sae-culare d - Conradus—Protucius] Incipit cN, om. o - versus] strophi N, στροφαι o - 5. socio liquore] liquidum per aequor Nod - 6. ac] atque d - 14. Aliger] Mercuri d - 21. coruso et No - 30. Emilianum o - 31. Qui—regit] Ut—regat od - suas] tuas cN - 35. doceas corr. e doceasque N - 45. iunctis] vincitis o - 57. splendens cNo, resplendes d - spicifera] Cereris d - 62. Lan-cibus aequis] Lance inequali od - 64. funde od - 67. Alemanis aufer] procul Alemanis Nod - 68. Exige terris Nod - 69. Quique—semivir] Semivir diras iaculae od - 70. Tendis et] Quique atrox od - 74. glacialis d - 75. Alemanis N - 77. fluxa d - rutilus N - 82. corr. e Circulum obliquum per utrumque celum N

Clausula. - cNo - *Clausula*] om. cNo - 1. Austriaca—terra] Hercinia—sylva No - post 2. Explicit libri odarum et epodos anno M-o 500-o seculari mense Junio in Vienna Pannonie completus anno etatis mee XLII. N, Conradi Celtis Protucii Germani poetae laureati libri odarum et epodon finis o

INDEX NOMINUM.

- a:** liber primus Odarum; **b:** l. secundus; **c:** l. tertius; **d:** l. quartus —
ep.: l. Epodon — **cs.:** Carmen saeculare — **s.:** sive; **t:** titulus; **v.:** vide
- Achaici** agri ep. 14g, 2.
Achilles c 1, 70.
Achivi a 7, 4. c 1, 5.
Acrisius imber a 15, 22.
Adria a 5, 37.
Adrianus sinus a 14, 5.
Aeacus a 8, 60. c 15, 32.
Aegoceros b 1, 22. v. Caper, Capricornus.
Aemilianus v. Maximilianus.
Aemilius v. Maximilianus.
Aenus (flumen) b 15, 3; 17, 10.
Africanae plague c 15, 14.
Africus (ventus) b 11, 38.
Agenoreus tyrannus c 3, 4.
Agrippa (Colonia Agrippina) c 21, 1.
Aichstodium b 30, t.
Albertus (Magnus) c 21, 11.
Albinus Luneburganus ep. 14d, t.
Albis (flumen) a 5, 160; 14, 18; 27, 6. c 6, 30; 12, 29 31. — **Arctous** d 2, 15.
Alcides d 2, 35. v. Hercules.
Alemanae orae cs. 67 75. **Almanae** res cs. 95. **Almanus** poeta c 1, 15. v. Alemanica.
Alemania c 23, 29. ep. 14c, 1.
Alemania ars a 1, 27. — pars c 28, 82. v. Alemanae.
Almanae, Almanus v. Alemanae.
Almonus (fluvius) b 30, 3.
Alpes a 5, 44; 14, 10. b 12, 3; 15, 3; 17, 9; 19, 26. c 4, 2; 6, 38 45; 17, 4 85; 24, 4; 27, 10. d 7, 28.
Alpica tecta Clausula (post cs.) 2.
Alpinus Dravanus ep. 14e, t.
Amor a 29, 53. c 7, 30. cs. 18. v. Cupido.
Amphion c 28, 58.
Andromede b 12, 24.
Anglia b 30, 26.
Anguis (sidus) a 2, 11. b 24, 16. d 3, 24. v. Serpens.
Antigone a 22, 4.
Aonia corona b 23, 24.
Apella (Iudaeus) c 21, 23.
Apenninus a 14, 2.
Apollinea spicula ep. 17, 2. **Apollineum** carmen ep. 17, 8.
Apollo a 3, 16; 18, 1. b 14, 36. c 11, 49; 16, 15; 17, 96. d 5, t; 7, 36. e 17, 3. v. Cythius, Delius, Phoebus, Pythius, Sol, Titan.
Aquarius (sidus) d 1, 5.
Aquilo d 7, 19. v. Boreas.
Arabes b 1, 17.
Arabs terra a 18, 37.
Arcades d 3, 23. v. Arctoe.
Arcticum frigus d 2, 10. **Arcticus** circulus ep. 14c, 6.
Arctoae Camenae c 6, 55. — terrae d 4, 10. — undae a 8, 6. **Arctoum** frigus b 2, 42. **Arctous** Albis d 2, 15. — axis a 5, 17. — rex a 8, 34. — sinus d 1, 18.
Arctoe d 4, 22. v. Arcades, Plastra, Ursae. **Arctos** c 8, 20. d 2, 7 21. v. Parrhasia puella, Plaustrum, Ursa.
Arctophylax b 12, 28; 24, 14. v. Arcturus, Bootes.
Arcturus a 17, 5. v. Arctophylax, Bootes.
Argo (sidus) a 17, 20.
Argolicum melos c 18, 7.
Argus c 24, 27.
Ariadne v. Gnosia puella.
Aries (sidus) a 17, 37. cs. 37. v. Ver-
 vex.
Arpinas a 12, 17. v. Cicero.
Asia a 7, 23.
Aso (iurisperitus) b 22, 8.
Athenienses voces c 24, 22.
Athesinus Cumanus v. Cumanus.
Athesis (flumen) a 14, 9.
Atlantis (Maia) c 19, 47.
Atra Silva c 25, 6. v. Bacenis silva.
Augusta (Vindelicorum) c 20, 1.
Augustensis civis c 20, t.
Augustinus Olomuncius d 6, t.
Auriga (stella) b 12, 27. v. Heniochus.
Aurora b 5, 51.
Auster (ventus) a 2, 18 63. **Austri** d 4, 30.
Austriaca terra Clausula (post cs.) 1.
Austriacae orae b 3, 32.
Autumnus cs. 63.
Aventinus (collis) ep. 14b, 5.
Avernus b 9, 31; 23, 55.
Bacchica munera c 27, 17. **Bacchici** colles a 27, 54. d 8, 1.
Bacchus a 17, 14; 21, 11; 23, 12; 29,

49. b 2, 44 83; 3, 25; 12, 18 31
60; 23, 99; 25, 47; 26, 7 12, c 5,
45; 10, 94; 12, t 1; 15, 12; 28, 27.
d 2, 33; 4, 61; 7, 18; 8, 5. ep. 5,
16; 10, 27. v. *Bromius*, *Dionysius*,
Euhius, *Iacchus*, *Lyaeus*, *Nysaeus*,
Thyoneus.
- Bacenis** silva a 14, 14. c 25, 5. v.
Atra Silva.
- Baetica** d 10, 4.
- Baldus** (*iurisperitus*) b 22, 5. c 11, 7.
- Baltica** littora c 6, 17. **Balticus** sinus
c 24, 5.
- Bamberga** c 19, 1.
- Bambergensis** philosophus (Ioannes
Melberius) c 19, t.
- Barbara** d 3, 59.
- Barbutus** v. *Valerus Barbatus*.
- Bartholus** (*iurisperitus*) b 22, 5. c 11, 7.
- Basilea** c 24, 18.
- Basileia** urbs c 22, 9.
- Basiliensis** ecclesia c 22, t.
- Bassareus** medicus ep. 9, t.
- Bastarna** c 6, 39.
- Basylla** a 25, t 1; 26, 1; 28, t 3 26.
- Battus Minucius** v. *Minucius*.
- Bavara** Gallia c 17, 27.
- Biclyph** a 27, 36.
- Boemi** a 27, 1. — poetae d 10, 3. **Boemus** c 6, 37.
- Bohemia** a 27, t.
- Bohuslaus** de Hassenstein v. *Hassenstein*.
- Boi** b 8, 40; 11, 27; 14, 62.
- Bootes iuvenis** c 14, t.
- Bootes** (*sidus*) a 8, 2. ep. 14d, 6. v.
Arctophylax, *Arcturus*.
- Boreas** a 2, 17; 5, 41 87 127; 8, 5
75. b 11, 38; 20, 11. d 1, 1; 4, 13.
v. *Aquilo*.
- Bosporeus** gurses c 6, 42.
- Brenni** c 6, 46.
- Britanni** b 27, 23. c 6, 51. — poetae
d 10, 3. **Britannum** littus a 14, 79.
- Britannus** a 5, 163. b 25, 12. —
Biclyph a 27, 36.
- Bromius** a 7, 29 v. *Bacchus*, *Dionysius*,
Euhius, *Iacchus*, *Lyaeus*, *Nysaeus*,
Thyoneus.
- Bruteni** c 6, 15.
- Brutus**, *Albertus* a 17, t 1.
- Buda** b 2, t.
- Busactores** c 6, 35.
- Butrio** (*iurisperitus*) b 22, 7.
- Caelius** (mons) ep. 14b, 5.
- Caesar** (Fridericus III.) a 1, 1; 2, t 33
65. b 9, 13 29; 11, 9; 19, 10. c 9,
18. ep. 1, 25; 17, 5. v. *Fridericus Caesar*. — (Maximilianus I.) d 10, 8 12.
- v. *Maximilianus*. — (monarcha Romanus) ep. 14g, 4. **Caesares** b 23, 19.
c 19, 3.
- Caesarea aula** b 9, 4. — laurus a 12,
13. **Caesarei** consules c 5, 35.
- Calendae Februae** c 2, 1.
- Callimachus**, *Philippus* a 7, t 1.
- Calliope** c 15, 1; 23, 4.
- Camena** a 5, 165; 18, 6. c 1, 55. **Cameneae** a 5, 159; 14, 56; 19, 8; 20,
74; 23, 25. b 3, 19; 9, 16; 11, 45;
16, 13; 17, 2; 19, 6; 20, 15; 23, 100;
25, 17. c 1, 7; 28, 2. d 5, 5; 7, 33.
ep. 9, 4. — *Arctoae* c 6, 55. — *Gratiae* b 17, 75. c 24, 10. — *Latiae* a 7,
3. b 6, 11; 17, 46. — *Latinae* c 24,
10. v. *Musa*, *Musae*, *Pegaseae* soro-
res, *Pierides*.
- Cancer** (*sidus*) a 17, 37; 20, 5. b 12,
57. v. *Carcinus*.
- Canis** (*sidus*) b 12, 58. cs. 54. v. *Pro-
cyon*, *Sirius*.
- Canopus** (*sidus*) a 17, 24.
- Canusius**, *Ianus* a 4, t 1.
- Caper** (*sidus*) a 17, 39; 22, 20. b 21,
8. c 6, 24. d 4, 28. v. *Aegoceros*,
Capricornus.
- Capnion** seu *Reuchlin*, *Ioannes* c 24, t 1.
- Capricornus** (*sidus*) b 5, 59. c 15, t 7.
d 1, 5. v. *Aegoceros*, *Caper*.
- Capripedes** c 5, 57.
- Carcinus** (*sidus*) b 1, 14. cs. 49. v. *Can-
cer*.
- Carnae terrae** b 19, 1. **Carnus** Clau-
sula (post cs.) 2.
- Carpathus** (mons) a 13, 3. b 1, 7.
- Cassiopeia** a 17, 12.
- Castor** cs. 46.
- Cato** b 22, 32.
- Cattus vel Caucus**, *Theodoricus Gres-
mundus* c 27, t. v. *Gresmundus*.
- Caucasii** scopuli c 8, 20.
- Caucasus** ep. 16, 3.
- Cauci** c 6, 28; 27, 9. **Caucus** vel *Cat-
tus*, *Theodoricus Gresmundus* c 27,
t. v. *Gresmundus*.
- Cauptus** c 6, 33.
- Caurus** (*ventus*) b 20, 11.
- Cecropiae notae** c 9, 6.
- Cecrops** a 11, 32. ep. 14 d, 1.
- Celtica** ora d 10, 10. **Celticus** poeta
(*Celtis Protocius*, *Conradus*) a 7, 25.
- Celtis** *Protocius*, *Conradus* a 5, 166;
23, 5. b 5, 10; 16, 22; 19, 53; 22,
57. c 11, 57; 17, 97. ep. t; 5, 3. cs.
t. v. *Celticus* (*Celtica*).
- Cepheus** a 17, 11. b 12, 28. d 3, 28.
- Cerberus** a 8, 58. b 9, 30. d 9, 21.
- Ceres** c 10, 91. d 4, 7.
- Cetus** (*sidus*) a 17, 21.

- Charites** a 9, 26; 14, 53. v. **Gratiae**.
Charon a 29, 43. c 27, 35.
Charybdis a 25, 16.
Chersonesus b 15, 7. — **Cimbrica** c 6, 9.
Cherusci c 5, 25. **Cheruscus** c 6, 27.
— *sanguis* c 5, 5.
Chimaera b 3, 8.
Chiron a 17, 22. b 1, 27.
Cia (fluvius) c 3, 12.
Cicero ep. 9, 19. v. **Arpinas**.
Ciceroniae artes c 5, 31. **Ciceronii** libri c 21, 22.
Cimber c 6, 6.
Cimbrica **Chersonesus** c 6, 9. **Cimbricus** sinus d 3, 59.
Clamosus, Sebaldus b 23, t 1.
Clio b 23, 97.
Clogomura v. **Crispus Clogomura**.
Clotho ep. 6, 5
Coae vestes a 29, 58.
Cocerus (fluvius) c 12, 28.
Cocles, lanus b 15, t 1 9.
Codanus a 14, 79; 15, 5. — sinus c 5, 76. d 3, 60.
Codoneum littus a 3, 9. — mare c 6, 12. **Codoneus**, Pomeranus ep. 14c, t.
Codonus sinus d 3, t.
Colonia (*Colonia Agrippina*) ep 14c, 4.
Coloniensis civis c 21, t.
Corvus (sidus) a 17, 17.
Cracovia a 8, t. v. **Cracovina** urbs, Croca.
Cracovina urbs a 12, 1; 24, 1. v. Cracovia, Croca.
Crater (sidus) a 17, 17.
Cressa aequora c 3, 2. **Cressus Taurus** c 2, 9.
Crispus Clogomura a 19, t.
Croaria, Hieronymus de b 25, t.
Croca a 14, 23. v. **Cracovia**, Cracovina urbs.
Cronius a 18, 17. v. **Saturnus**.
Cumae Phoebeae b 17, 8.
Cumana Sibylla a 5, 39. **Cumanum** antrum b 17, 1.
Cumanus Athesinus b 17, t; 20, 25.
Cupidines a 13, 14. **Cupido** b 5, 27 47; 10, 14. c 4, 37 50; 7, 4. ep. 14b, 5. v. **Amor**.
Cupidilanus, Henricus ep. 7, t 2.
Cyclades a 18, 30.
Cyclopes ep. 1, 19. — **Siculi** ep. 10, 34.
Cygnus, Georgius b 22, t 1 30.
Cynthia a 4, 13; 11, 60; 14, 41. c 6, 21. ep. 6, 9. v. **Delia**, **Diana**, **Luna**.
Cynthius (Apollo) a 4, 28; 8, 11; 9, 1. b 5, 17; 17, 58; 29, 22. cs. 51. v. **Apollo**, **Delius**, **Phoebus**, **Pythius**, **Sol**, **Titan**. — vertex ep. 15, 1.
Cynthus (fluvius) c 20, 10. — (mons) d 4, 5.
Cypria terra a 18, 32.
Dacici navitae c 7, 10.
Dacii b 27, 23.
Dacus c 6, 8.
Daedalus c 9, 5.
Dalburgius, Ioannes c 1, t.
Dantiscanus Vistulanus ep. 14b, t.
Danubiana fluenta b 26, 10. **Danubianus**, Septemcastrensis ep. 14a, t.
Danubius (flumen) a 3, 8. b 12, 4; 13, 8; 15, 5. c 5, 75 78; 7, 22; 20, 8. v. **Ister**.
Delia b 29, 13. v. **Cynthia**, **Diana**, **Luna**.
Delius (Apollo) a 4, 10. v. **Apollo**, **Cynthus**, **Phoebus**, **Pythius**, **Sol**, **Titan**. — (**Salemnius**) a 9, t 1 5.
Delos ep. 15, 2.
Delphicum signum a 2, 67. b 11, 15.
Diana a 22, 12. b 5, 19. v. **Cynthia**, **Delia**, **Luna**.
Diogenes b 3, 14.
Dionysius c 12, 13. v. **Bacchus**, **Bromius**, **Euhius**, **Iacchus**, **Lyaeus**, **Nyses**, **Thyoneus**.
Dis c 27, 32. d 9, 3. v. **Iuppiter inferus**, **Pluto**.
Dorica a 1, 17.
Draso cantor a 24, t 1.
Dravanus, Alpinus ep. 14e, t.
Dravus (flumen) b 2, 7.
Elsula a 29, 52 56. b 5, 13 21 64; 7, t 1; 17, 65; 24, t 1. ep. 5, 9. — **Norica** b 5, t.
Elysia arva d 9, 4. **Elysii** campi d 9, t.
Emilianus v. **Maximilianus**.
Endymion a 4, 20.
Ennius ep. 12, 9.
Eoae orae c 24, 2. — *plagae* ep. 14a, 4. — *undae* b 21, 13. **Eoi** freni a 2, 62. — **Indi** a 5, 85. — *sodales* a 5, 169. **Eous** eurus b 21, 23. — *tyranus* b 2, 18. — **Vistula** c 7, 20.
Eptinga c 22, 2.
Eptingen, Hartmannus de c 22, t 1.
Eridanus (flumen) a 5, 162.
Erigone a 18, 12. v. **Icaria** puella, **Virgo**.
Esquilinus (collis) ep. 14b, 6.
Euboicum aequor b 24, 22.
Euclides c 23, 7.
Eudeuna, Hasilina a 3, t.
Euhius a 9, 33. c 28, 45. v. **Bacchus**, **Bromius**, **Dionysius**, **Iacchus**, **Lyaeus**, **Nyses**, **Thyoneus**.
Euphrates (flumen) a 1, 24.

- Europaea** fluenta c 20, 7.
Eurus (ventus) a 9, 23.
Euticus, Henricus c 16, t 1 11.
Euxina aequora c 6, 41. — littora ep. 1, 36. **Euxinus** (Pontus) a 7, 24.
- Fatum** ep. 4, 7.
Fauni a 29, 34. b 2, 54. c 5, 57.
Favonii (venti) ep. 16, 10. **Favonius** ep. 10, 9. v. Zephyri, Zephyrus.
Februae Calendae c 2, 1.
Fortuna a 11, 69; 23, 17. d 6, 16. ep. 3, 8; 9, 23.
Franci c 16, 2. **Francus** c 6, 25.
Francici colles d 8, 2. **Francicus** Menus c 12, 29.
Francfordensis physicus (Henricus Euticus) c 16, t.
Francophora urbs c 16, 1.
Friburgenses c 25, t.
Friburgum c 25, 1.
Fridericus III. Caesar a 1, t. b 3, 2; 11, 13; 23, 22. ep. 1, t 3. v. Caesar (Fridericus III.).
Frisiae orae b 20, 2. **Frisii** c 6, 28. — bubulci b 20, 10. **Frisius** b 20, t.
Frisingensis v. Lambergus Frisingensis.
Furiae a 8, 58. d 9, 28.
Fusilius Vratislaviensis, Sigismundus a 11, t 1.
- Gades** d 2, 36; 8, 16.
Galli b 27, 23. c 4, 4; 16, 8; 28, 55.
Gallia b 18, 9. c 1, 58; 10, 10; 16, 3; 22, 5. d 10, 4. — Bavara c 17, 27. **Galliae** c 6, 11.
Gallica arva c 1, 24. **Gallicae** urbes b 25, 11.
Gallicana ingenia c 28, 83. **Gallicanae** urbes c 1, 59; 6, 53.
Ganges (flumen) b 1, 18.
Gelonus b 17, 26.
Gemini (sidus) a 17, 37.
Genauni c 6, 46.
Genius b 17, 59.
Gepidae c 6, 34.
Germana gloria ep. 14g, 6. — nomina c 8, 14. — tellus c 25, 23. — terra c 23, 26. **Germanae** Musae b 11, 1. — orae b 27, 10 29; 30, 47. cs. 23. — terrae cs. 27 55. **Germani** a 5, 45. b 6, t. c 4, 3; 9, 14. d 5, t. ep. 12, 17. — duces b 19, 11. — poetae d 10, 3. ep. 12, t. — populi a 1, 9. — triumphi c 10, 101. **Germanum** regnum b 8, 11. **Germanus** b 27, 26. — axis b 11, 5. — coetus b 11, 11. — inventor c 8, t; 9, t. — iuvenis b 4, 2. — orbis b 21, 17. ep. 12, 1. — poeta a 7, 15. b 14, 1. c 11, 34. — vates b 17, 5; 25, 7.
Germania b 8, t. c 25, 11. ep. 14, t; 15, t.
Getae ep. 14a, 4.
Gigantes a 2, 49.
Gnosia puella (Ariadne) a 11, 7.
Gorgonea, Medusa c 1, 76.
Gothi c 5, 76; 7, 9. **Gothus** c 6, 16.
Gracca Pierius b 9, t 1. ep. 10, t 41.
Graeca b 3, 21. c 23, 21. — epitaphia c 26, 17. **Graece** c 23, 13. **Graeci** d 5, 18. — versus c 28, 23. **Graecus** b 21, 19.
Graecia a 11, 68. b 23, 33. c 9, 1. ep. 7, 27; 14a, 1; f 5.
Grai a 1, 35; 7, 22. — superi (dii) a 27, 27. — viri a 1, 22. **Graia** carmina b 29, 10. — cohors c 15, 4. — lingua b 17, 45. c 28, 14. — MInerva a 8, 15. — ruina a 2, 57. — volumina c 28, 53. **Graiae** Cameinae b 17, 75. c 24, 10. — fides b 6, 12. — urbes c 28, 59. **Graii** ep. 14g, 1. — libri c 5, 31. — poetae ep. 12, 13. **Graius** ep. 14a, 4. — fons ep. 12, 16. — miles a 20, 19. — sanguis a 7, 19. — sermo c 1, 37. — spiritus b 13, 16.
Gratia b 2, 56. **Gratiae** ep. 10, 12. v. Charites.
Gresmundus Caucus vel Cattus, Theodoricus c 27, t 10 17.
Gretula b 29, t 1.
Hadria, Hadrianus v. Adria, Adrianus.
Haeduli (sidus) d 3, 27.
Hasa a 3, 5; 6, 2; 10, 3. b 1, 11 31. v. Hasilina.
Hasilina a 6, t; 10, t; 14, t 25 49; 15, t; 22, t. b 1, t; 5, 12. ep. 5, 5. — Eudeuna a 3, t. v. Hasa.
Hassenstein, Bohuslaus de a 27, t 1 37.
Hebraea volumina c 28, 54. **Hebraeus** c 24, 28.
Hebrus (flumen) d 7; 27.
Hecate a 8, 19.
Hedelberga c 5, t.
Heimburgus, Georgius b 6, 5.
Helicon d 5, 2.
Helle a 23, 4.
Helvetii c 6, 45.
Heniochus d 3, 27. v. Auriga.
Henricus (Il. Caesar) c 19, 7.
Herculei tori d 3, 25. **Herculeus** ortus a 10, 15.
Hercules b 1, 20; 2, 64; 12, 25 54. c 1, 73; 26, 22. d 10, 5. v. Alcides.

- Hercynia** c 1, 14; 11, 15; 17, 28 38; 25, 4; 28, 62. — *silva* b 12, 8. **Hercynium** iugum c 6, 26. — *nemus* b 18, 10.
- Hercynianus**, Necaranus ep. 14g, t.
- Herewardus**, Georgius c 20, t 3.
- Herulus** c 6, 33.
- Hesperus** b 5, 18.
- Hiberi** a 7, 22.
- Hiems** d 1, 1.
- Hippocrates** ep. 8, 26.
- Hispana** regna c 6, 49.
- Hispania** ep. 12, 6.
- Hoeltzel**, Blasius d 10, t 1
- Horatius** ep. 12, 15 18.
- Hungari** v. *Ungari*. **Hungaria** v. *Pannonia*.
- Huni** c 8, 31.
- Hyades** a 17, 6.
- Hydra** (*sidus*) a 17, 21.
- Iacchus** a 27, 104. c 4, 33. v. *Bacchus*, *Bromius*, *Dionysius*, *Euhius*, *Lyaeus*, *Nysaeus*, *Thyoneus*.
- Ianus** (*Regiomontanus*) c 23, 9.
- Iazyges** c 6, 39.
- Icaria** puella a 22, 11. v. *Erigone*, *Virgo*.
- Ilion** d 6, 21.
- Illyris** b 19, 2. c 6, 16.
- Ilsus** (*fluvius*) b 15, 4.
- Indi** *Eoi* a 5, 85.
- Indicum** littus d 2, 33. **Indicus** sol b 1, 18.
- Ingolstdenses** b 26, t.
- loovicum** nectar b 24, 10.
- Iris** b 2, 32.
- Isarus** (*fluvius*) b 19, 21.
- Ister** (*flumen*) a 5, 162; 14, 13 78 b 2, 8; 5, 14; 8, 48; 9, 15; 19, 22 55; 21, 22; 25, 14; 29, 19. c 6, 43; 10, 56; 12, 27; 24, 4; 25, 7. d 1 18; 2, 14. ep. 1, 35; 5, 9; 14a, 5. v. *Danubius*.
- Istrii** a 14, 6.
- Itala** a 1, 17; — *ingenia* c 28, 83. **Italae** orae c 1, 27. — *terrae* d 5, 22. — *urbes* c 6, 53. **Itali** a 1, 36; 7, 22. d 5, t. — *fines* ep. 12, 18. **Italus** b 27, 25. — *sermo* c 1, 37. v. *Italicis*.
- Italicis** viri c 9, 13. **Italicus** hospes b 3, 33. v. *Itala*.
- Iudeai** a 18, 39.
- Iuppiter** a 2, 41 50; 9, 3; 13, 6; 14, 33; 16, 11; 17, 14; 18, 13; 19, 1 20. b 9, 12; 10, 21; 18, 14. c 1, 102; 3, 1; 4, 27; 8, 6 49; 12, 10; 19, 42; 20, 5. d 4, 32; 6, 4 19; 7, 20; 9, 43. ep. 1, 7 16 30; 8, 20; 11, 8;
- 14b, 7. cs. 29. — *inferus* a 19, 32. v. *Dis*, *Pluto*.
- Karolus** (*Magnus*) c 8, 32.
- Lambergus** Frisingensis b 19, t.
- Lancosargus** c 6, 33.
- Langus**, Matthaeus d 2, t 1.
- Lapidanus** Suevus, Georgius b 27, t.
- Lappones** d 4, t.
- Latia** carmina b 7, 12. — *lingua* a 11, 31. c 23, 24. **Latiae** Camenae a 7, 3. b 6, 11; 17, 46. — *chordae* a 7, 8. — *fides* c 18, 7. — *litterae* a 1, 19. — *Musae* a 4, 8. b 11, 25; 25, 19. c 11, 47. — *orae* a 12, 15. — *res* a 2, 35. **Latii** libri c 5, 30. — *poetae* d 10, 3. ep. 12, 5. — *viri* a 1, 22. c 1, 5.
- Latium** b 8, 10; 17, 18. d 5, 18. **Latius** lepos b 27, 30. d 5, 10. — *Quiris* a 20, 19. — *rex* b 11, 10. v. *Latialis*, *Latina*.
- Latialis** c 24, 27. v. *Latia*, *Latina*.
- Latina** grammatica c 21, 13. — *lingua* c 28, 14. — *tibia* c 15, 2. **Latinae** Camenae c 24, 9. **Latine** c 23, 13. **Latini** versus c 28, 23. v. *Latia*, *Latialis*.
- Leo** (*sidus*) a 17, 38; 22, 18. d 7, 9.
- Lepus** (*sidus*) a 17, 23.
- Lesbia** puella (Sappho) b 17, 62.
- Letheaus** amnis a 29, 22. — *fluvius* c 27, 36.
- Libra** (*sidus*) a 17, 38; 18, 11; 22, 19. cs. 61.
- Libycae** columnae a 13, 16. — *regiones* c 5, 58. **Libyci** aestus a 19, 25.
- Licus** (*fluvius*) b 12, 2. c 20, 1.
- Ligures** a 5, 42.
- Linus** (filius Apollinis) c 28, 58.
- Linus** (*iurisperitus*) b 22, 8.
- Lipia** (*fluvius*) c 27, 15.
- Liviana** volumina c 20, 17.
- Livonia** d 4, t.
- Lona** (*fluvius*) c 27, 16.
- Lucretianus** c 20, 15. v. *Lucretius*.
- Lucretius** ep. 12, 10. v. *Lucretianus*.
- Luna** b 10, 6; 21, 11. cs. 9. v. *Cynthia*, *Delia*, *Diana*.
- Luneburganus**, Albinus ep. 14d, t.
- Lyaeus** c 27, 23; 28, 52. ep. 6, 3. cs. 63. — *Pannionus* a 21, 1. — *Rhenanus* b 14, 45. v. *Bacchus*, *Bromius*, *Dionysius*, *Euhius*, *Iacchus*, *Nysaeus*, *Thyoneus*.
- Macedones** a 11, 67.
- Machaon** (medicus, filius *Aesculapii*) a 8, 23.
- Machaonius** ep. 8, 26. v. *Machaon*.
- Madeburg** ep. 14c, 5.

- Maia** v. Atlantis.
Maiades b 24, 24. v. Mercurius.
Mania ep. 2, 18.
Manilius c 20, 16.
Marcomanes c 6, 40.
Mareotica tellus a 18, 33.
Maro v. Vergilius.
Maroniani libri c 21, 22.
Mars a 13, 6; 18, 18. b 2, 15; 5, 26; 8, 34 38; 10, 19. c 3, 5; 6, 35. d 6, 13 20. cs. 25. v. Mavors.
Martia bella c 8, 53. **Martii** furores b 2, 49. — orbes b 8, 30.
Mathias Pannoniae rex b 2, t 13.
Maurus c 6, 50.
Mavors b 2, 63. ep. 9, 27. v. Mars.
Maximilianus (I. Caesar) d 10, t. **Maximilianus** c 10, 104. **Maxmillianus** c 25, 10. **Maximus Aemilianus** a 2, 47. — **Aemilius** c 9, 17. — **Emilianus** cs. 30.
Maximus Aemilianus (s. Aemilius, s. Emilianus) v. Maximilianus.
Medusa Gorgonea c 1, 76.
Melberius, Ioannes c 19, t 1 46.
Memphis b 21, 19.
Memus (flumen) d 4, 19.
Menus (flumen) a 7, 16 17. b 22, 57; 30, 31. c 12, 26; 13, 4; 17, 26; 19, 4; 27, 15. d 8, 2. — **Francicus** c 12, 30. v. Moganus.
Mercurius a 18, 20. b 10, 10. d 9, t. ep. 8, 10. v. Maiades.
Metis c 16, 5.
Minerva a 5, 28. d 8, 5. — **Graia** a 8, 15. v. Pallas.
Minucius, Battus c 4, t 1.
Mirica a 21, t 1.
Misenensis tyrranus c 6, 32.
Mithridates ep. 11, 16.
Moganus (flumen) c 3, 12. v. Menus.
Mogundinus hospes c 27, t.
Moguntia ep. 14c, 5. — **urbs** c 27, 20.
Moguntiaci cives c 9, 7.
Molossus (canis) a 11, 25. b 22, 25.
Mommerlochus, Vilhelmus c 21, t 1.
Mons Regius c 23, 9.
Morinus, Georgius a 20, t 1.
Morpheus b 16, 2.
Mosa (flumen) c 16, 4.
Mosella (flumen) c 26, 3; 28, 9 19. v. Mosula.
Mosellanus Vangionus ep. 14f, t.
Moses c 24, 12.
Mosula (flumen) c 17, 26. v. Mosella.
Mulciber (Vulcanus) c 3, 7.
Musa a 29, t 2. b 12, 53; 14, 1. c 5, 6; 6, t 1; 18, t. d 4, 1. **Musae** a 5, 27 155; 9, 32; 16, 13; 20, 1; 27, 123. b 6, t; 9, 10; 12, 10 15; 14, 41; 17, 51; 23, 4 39; 25, 14. c 11, 1. d 5, 19; 7, 38. ep. 14b, 4; 17, 3. — **Germanae** b 11, 1. — **Latiae** a 4, 8. b 11, 26; 25, 19. c 11, 47. — **Pierides** d 3, 1. — **Romuleae** d 10, 1. — **Teutonicæ** b 24, 1. v. **Camena**, **Camenæ**, **Pegasæ** sorores, Pierides.
Nabus (fluvius) b 13, 5.
Narycius (Ajax) a 22, 9.
Naso v. Ovidius.
Naus (fluvius) c 1, 23; 17, 27.
Necaranus Hercynianus ep. 14g, t.
Necarus (fluvius) a 14, 77. c 5, 3 70; 12, 27; 17, 26; 25, 7.
Neptunus c 17, t 6. d 3, 19.
Nereides d 3, 20.
Nestoreum aevum c 14, 3.
Niliacum littus a 1, 23.
Nilus (flumen) a 18, 35. b 1, 16. ep. 14a, 6.
Norica urbs c 10, 2 62. **Noricæ** oræ b 5, 13 21. — **puellæ** b 24, 44. **Norici** b 9, 15; 11, 2; 23, 17. c 6, 38. — **agri** b 8, 47; 25, 5. **Noricum** latus c 24, 3. **Noricus** astrologus b 21, t. — **dux** ep. 11, 31. — **senatus** c 11, t 11 27.
Nornbergenses c 10, t.
Nummus c 4, 52.
Nysaeus ep. 6, 7. v. Bacchus, Bromius, Dionysius, Euhius, Iacchus, Lyaeus, Thyoneus.
Obnobi (montes) c 2, 11. **Obnobii** (montes) c 27, 10.
Oceanus c 5, 41; 6, 20; 17, 52; 28, 20.
Oedipus a 22, 2.
Olomuncius v. Augustinus Olomuncius.
Olor (sidus) a 17, 19.
Olympicum nectar a 1, 43.
Olympus a 5, 67. b 20, 23. c 1, 108. d 9, 48. ep. 1, 12.
Quenus c 6, 37.
Orcades (insulae) c 6, 18; 7, 16.
Orcus b 14, 20; 17, 44. d 8, 20.
Orion (sidus) a 17, 21.
Orpheus d 5, 13. — **Thracius** c 28, 57.
Ortulanus ep. 11, t 2.
Ossa ep. 1, 11.
Ovidius Naso ep. 9, 13.
Padus (flumen) a 14, 3.
Palaestina lingua a 11, 31. **Palaestinae** voces c 24, 23.
Palatinae sedes b 8, 46. **Palatinus** (collis) ep. 14b, 4.
Palatiūm c 5, 11.

- Pallas** b 2, 16. d 6, 12. ep. 14g, 3. v.
Minerva.
- Panno** a 6, 18. c 6, 37. d 8, 17. **Pannones** b 2, 2. v. Pannonii.
- Pannonia** b 2, t; 3, 4. **Pannoniae** ep. 11, 30. v. Pannonis ora.
- Pannonii** b 27, 24. **Pannonius Lyaeus** a 21, 1. v. Panno.
- Pannonis ora** b 18, 9.
- Paris** d 6, 24.
- Parnasos** (mons) a 9, 13.
- Parrhasia** puella a 21, 3. v. Arctos, Plaustrum, Ursa.
- Parrhisii** c 22, 8.
- Parthenope** a 5, 40.
- Patavia** b 15, t.
- Patavina urbs** b 15, 1.
- Pegaseae** sorores a 18, 3. v. **Camena**, Camenae, Musa, Musae, Pierides. — ungulae d 7, 38. **Pegaseum** nomen a 18, 26. **Pegaseus** fons c 1, 11.
- Pegaseia unda** c 18, 6.
- Pegasus** (equus) a 5, 2. b 14, 42.
- Pegasus**, Andreas a 5, t 166; 18, t.
- Pelasgi** d 5, 13.
- Pelion** (mons) ep. 1, 11.
- Penelope** b 29, 9.
- Pergama** d 6, 22.
- Perseus** a 17, 8. b 12, 21. c 1, 75. d 3, 26.
- Phlegethon** a 8, 54.
- Phoebea** manus b 1, 26. **Phoebeae** Cumae b 17, 8.
- Phoebus** a 2, 1 8 31; 5, 154; 8, 78; 9, 11 14 31; 10, 17; 11, 58; 13, 15; 14, 45; 16, 9; 17, 10 28 30; 18, 15 41 47; 19, 10; 20, 6 72; 21, 15; 23, 2; 27, 62 65 123; 29, t 8 13. b 2, 33 65; 5, 52; 10, 16; 11, 28; 12, 44 54 58; 14, 2 40 42 54 64; 16, 24; 17, 1 43; 19, 55; 20, 23; 21, 1 7 10; 25, 6. c 2, 18; 3, 6; 4, 32; 7, 6; 10, 71; 12, 1; 15, t 4 9 15 17; 17, 17 80 90; 25, 12 25. d 3, 5; 4, 5 27 49; 5, 1; 7, t. ep. 1, 13; 14e, 3; 15, t 1 5 11; 16, t 1 15 21 25; 17, 2 8. cs. 23 75. v. Apollo, Cynthus, Delius, Pythius, Sol, Titan.
- Phrygius galerus** c 11, 6.
- Pierides** d 2, 56. — **Musae** d 3, 1. v. Camena, Camenae, Musa, Musae, Pegaseae sorores.
- Pierium** antrum b 9, 8.
- Pierius**, Graccus v. Graccus Pierius.
- Pindaricae** fides a 18, 8. **Pindaricum** plectrum c 1, 4.
- Pindus** (mons) d 5, 2.
- Pinifer** (mons) b 13, 4. c 12, 26 30.
- Pisces** (sidus) a 17, 40. **Piscis** (sidus) a 17, 23.
- Pistrix** (sidus) a 17, 22.
- Plato** b 12, 45. c 20, 19.
- Plausta** (sidus) a 8, 3. **Plaustum** (sidus) a 2, 10; 7, 13.
- Pleiades** a 2, 7; 17, 6.
- Pliniani** libri c 20, 18.
- Pluto** a 20, 79. v. Dis, Iuppiter inferus.
- Pollux** cs 46
- Pomeranus** Codoneus ep. 14c, t.
- Ponticum** mare ep. 14a, 5.
- Pontus** ep. 9, 14.
- Porcus** (iurisperitus) b 22, 6.
- Praga** a 27, t 5.
- Premensis** (urbs) ep. 14c, 7.
- Priamides** c 1, 70.
- Priamus** c 14, 2. d 6, 22.
- Priapi** a 28, 17.
- Prisia** c 25, 2.
- Procyon** (sidus) a 17, 21. d 7, 10. v. Canis, Sirius
- Proserpina** d 1, 13.
- Proteus** b 11, 44.
- Prutenum** littus a 15, 8.
- Ptolemaeus** c 21, 20. **Ptolomaeus** c 23, 8.
- Pythagoras** b 12, 48.
- Pythagoreus** mos c 28, 32.
- Pythius** b 9, 10. v. Apollo, Cynthius, Delius, Phoebus, Sol, Titan.
- Quadi** c 6, 40.
- Quirinalis** (collis) ep. 14b, 6.
- Quiris** Latius a 20, 19.
- Ramundus** (iurisperitus) b 22, 7.
- Regiomontanus** v. Ianus.
- Regius** Mons c 23, 9.
- Regnesus** (fluvius) c 19, 3.
- Regus** (fluvius) b 5, 14; 13, 10.
- Reuchlin** seu Capnon, Ioannes c 24, t 1.
- Rhadamanthus** (iudex inferorum) c 15, 32.
- Rhadamanthus** (advocatus) ep. 17, t 1.
- Rhaeti** c 6, 36.
- Rhenana** atria c 1, 18. — sodalitas litteraria c 5, t; 15, t. **Rhenanae** orae c 4, 1. ep. 5, 11. — ripae c 2, 14. **Rhenanus** Lyaeus b 14, 45. — Vangonus ep. 14f, t.
- Rhenicoli** populi c 17, 92.
- Rhenus** (flumen Germaniae) a 3, 7; 5, 47 160; 6, 1, 9 7, 16; 14, 11 77. b 8 45; 21 23; 25, 10; 26, 11; 30, 29 31. c 1, 22; 2, 12; 4, 6; 5, 4 75; 6, 47; 7, 25; 12, 25; 15, 10; 17, t 4 30 52 81; 22, 4 38; 24, 8 33; 25, 28; 27, 12 14 21 34; 28, 19. d 1, 17; 2, 13; 7, 26. ep. 5, 28; 14g, 7. — (fluvius Italiae) a 14, 3.

- Rhodanus** (flumen) a 14, 78.
Rhodos a 18, 32.
Rigensis urbs ep. 14c, 7.
Riphaea frigora c 8, 17. **Riphaei** mon-
 tes a 2, 1.
Roma a 5, 38; 27, 12. b 13, 21; 23,
 33. c 1, 57; 19, 6; 25, 19; 26, 5. ep.
 7, 28; 9, 13; 12, 9; 14b, 1.
Romana gloria c 21, 3. — **tellus** c 1,
 77. — **urbs** c 10, 50. — **verba** b 11,
 21. **Romanae** litterae c 9, 16 —
 voces c 24, 22. **Romani** superi (dii)
 a 27, 26. **Romanum** os a 11, 17.
Romanus monarcha ep. 14g, 4.
Romulea domus ep. 14c, 2. **Romu-**
 leae Musae d 10, 1. **Romulei** col-
 les b 13, 1.
Romulus a 14, 1.
Rosina ep. 10, t 1.
Rura (fluvius) c 27, 15.

Sabaea ep. 16, 24.
Sabellus a 19, 15.
Sala (fluvius) c 12, 29.
Salemmius Delius a 9, t. v. Delius.
Salemo ep. 6, 2.
Salicetus abbas b 22, 5.
Salsa (fluvius) b 19, 27.
Saltzburgum ep. 14c, 5.
Sapphici versus b 14, 3.
Sarmata a 6, 17. **Sarmatae** a 5, 14;
 11, 2; 14, 75; 20, 2; 23, 6. b 3, 3;
 5, 10; 25, 10; 27, 23. c 6, 5.
Sarmatica urbs (Cracovia) b 1, 8.
Sarmaticae orae a 13, 1. b 18, 7.
 ep. 5, 5. — **plagae** b 1, 1. — **pru-**
 inae a 4, 4. **Sarmatici** iuvenes a 9,
 9. — **mores** a 21, 9. — **sodales** a 9,
 5. **Sarmaticus** margo a 3, 6.
Sarmatis terra a 14, 22.
Saturniana insula a 18, 31.
Saturnus a 2, 37. b 10, 25. v. Cro-
 nius.
Satyri a 9, 28. b 2, 53. c 5, 57.
Sauromatae a 18, 24. b 1, 13; 5, 58.
 — **Sauromates** c 6, 6.
Savus (flumen) b 2, 6.
Saxo c 6, 13.
Scandia c 6, 14.
Scorpius (sidus) a 17, 38; 22, 7.
Scythae a 7, 22. ep. 15, 21.
Scythia d 7, 21.
Scythicum aequor d 3, 41.
Sebaldus Clamosus v. Clamosus. —
 (divus) c 10, t 1; 11, 25.
Secanna (fluvius) c 22, 7.
Semele c 12, 10.
Septemcastrenses ep. 14a, 7. **Sep-**
 temcastrensis Danubianus ep. 14a, t.
Sepulus a 16, t 16.

Serpens (sidus) a 17, 18. v. **Anguis**.
Sibylla Cumana a 5, 39.
Sicamber c 6, 27.
Sicaniae chartae a 18, 36.
Siculae flammae c 8, 23. **Siculi** Cy-
 clopes ep. 10, 34. **Siculus** b 21, 19.
 — **tyrannus** b 17, 29. — **vertex** a 2,
 51.
Sidonia iuvenca (Europa) b 20, 21.
Silesus (flumen) a 14, 19.
Silva Atra c 25, 6. v. **Bacenis**.
Simonides, Statilius a 23, t 9.
Sirius (sidus) a 17, 23. v. **Canis**, Pro-
 cyon.
Sisyphium saxum c 8, 21.
Sithoniae pruinæ a 19, 14.
Sixtus Tucherius v. Tucherius.
Sizka a 27, 15.
Socrates b 3, 8.
Socratica verba a 21, 13. **Socratae**
 escae b 12, 56.
Sol a 2, 63. c 6, 22. ep. 3, 35. v. **A-**
 pollo, Cynthus, Delius, Phoebus,
 Pythius, Titan.
Solymæ figuræ c 28, 24. **Solymi**
 libri c 5, 31. **Solymus** deus b 4, 9.
Sophia a 7, 30.
Sors a 20, 46.
Spanhaim c 28, t.
Statilius Simonides v. Simonides.
Stiborius, Andreas b 14, t 2; 29, 2.
Stoici b 12, 46.
Stygia lingua a 12, 7. **Stygii** lacus b
 24, 28. **Stygium** monstrum a 17, 10.
 — **Stygius** carcer a 11, 79. — **lacus**
 d 3, 56.
Styria b 19, 4. **Styrius** Clausula (post
 cs.) 2.
Suedus b 5, 60.
Sueo c 6, 8.
Suetiae orae a 10, 16.
Suevi b 8, 39. c 8, 27. **Suevus** c 6,
 25. — (Lapidanus) v. Lapidanus Sue-
 vus. — (fluvius) c 12, 29.
Sulones a 4, 3.
Symplegades c 8, 19.

Tagus (flumen) a 5, 163.
Tamasis (fluvius) a 14, 79.
Tanais (flumen) d 7, 29.
Tanarus (flumen) d 4, 18.
Tarpeius (collis) ep. 14b, 3.
Tartara b 9, 30. d 3, 53. **Tartarus** d
 9, 10.
Tartarei lacus c 15, 29.
Taurus (sidus) a 2, 5; 17, 37; 22, 7.
 cs 43.
Taurus Cressus c 2, 9.
Terra ep. 1, 9 23; 14f, 4. cs. 5.
Tethys d 2, 21.

- Teucer** b 8, 9.
Teutonae orae b 12, 13. **Teutoni** va-
tes d 2, 53. **Teutonus** orbis b 8, 4.
Teutones c 6, 30. d 2, 6.
Teutonia d 2, 16.
Teutonicæ Musæ b 24, 1. — orae c
28, 56 d 2, 28. **Teutonicum** latus c
7, 22. — opus ep. 13, 14.
Thessalicum carmen b 1, 25.
Thetis c 6, 44.
Thomas (Aquinæ) c 21, 11.
Thracius Orpheus c 28, 57.
Thurci c 10, 102. v. Turci.
Thybris (fluvius) a 5, 163.
Thyoneus b 13, 14. c 5, 53. v Bac-
chus, Bromius, Dionysius, Euhius,
Iacchus, Lyaeus, Nysaeus.
Tigris (flumen) b 21, 20.
Titan a 9, 17. v. Apollo, Cynthius,
Delius, Phœbus, Pythius, Sol.
Tolophus, Janus b 13, t 2 12.
Treverenses viri c 26, 3.
Treveris c 16, 5; 26, t. ep. 14c, 4.
Trinacria ep. 1, 23.
Tritemius, Ioannes c 28, t 10 48.
Triton c 17, 55.
Tuberus (fluvius) c 12, 28.
Tubingensis c 24, 17.
Tucherius, Sixtus b 11, t 1.
Tulliani fontes c 1, 34.
Turci ep. 1, t. v. Thurci.
Turogus c 6, 26.
Tychtelius, Benedictus b 3, t 20.
Tyle c 6, 19.
Typhoeus ep. 1, 15.
Tyriæ portæ a 28, 16.
Ulixes c 1, 72. d 2, 37.
Ungari b 2, t. v. Panno, Pannonia.
Ungaria v. Pannonia.
Urna (sidus) cs. 77.
Ursa (sidus) a 7, 13. b 12, 20. v. Ar-
ctos, Parrhasia puella, Plaustrum —
(Ursula) c 2, 14. v. Ursella, Ursula.
Ursæ a 11, 5; 20, 3. b 2, 37. v.
Arcades, Arctoe, Plaustra.
Ursella (Ursula) c 17, 98. v. Ursa
(Ursula). Ursula.
Ursula b 29, 33. c 2, 5 23; 3, t 10;
7, t 17; 13, t 1; 27, 1. ep. 5, 12
13 27; 8, 28. v. Ursa (Ursula), Ur-
- sella.
Ursus (medicus) a 8, t 1.
- Valerus** Barbatus, Bernhardus c 23 t 1.
Valkircus, Bernardus b 12, t 1.
Valpurgis (diva) b 30, t.
Vandal c 20, 11. **Vandalus** c 6, 16.
Vangiones c 1, 61; 5, 13; 18, 2; 28,
88.
Vangionus, Rhenanus ep. 14f, t. —
Mosellanus ep. 14f, t.
Varus, Quintilius c 8, 30.
Veltæ c 6, 15. d 4, 15.
Venedes c 6, 15. d 4, 15.
Veneres a 13, 14. **Venus** a 7, 28; 9,
36; 13, 12. b 5, t; 10, 13; 12, 18
30; 13, 14; 17, 73. c 1, 86; 3, 5; 4,
38 45 51; 5, 61; 7, t 4; 17, 98; 19, 34.
d 1, 9. ep. 5, t.
Veneta (fluvius) c 20, 10.
Venetæ undæ a 14, 7. **Veneti** a 5, 33.
Venetus b 19, 2.
Venus v. Veneres.
Vergilius Maro ep. 9, 17; 12, 11.
Vervex (sidus) a 22, 17. v. Aries
Vienna b 3, 1.
Viennensis medicus et philosophus
(Benedictus Tychtelius) b 3, t.
Vigilius, Ioannes c 5, t 1.
Vilus (fluvius) b 13, 6; 29, 19.
Viminalis (collis) ep. 14b, 7.
Vinda (fluvius) c 20, 12.
Vindelici c 6, 36. campi c 8, 28.
Vindelicus a 12, t 2 24. b 18, t 2.
Virgo (sidus) a 17, 38. cs. 58. v. Eri-
gone, Icaria pueræ.
Vistula (flumen) a 5, 18 161; 8, 32;
9, 16; 13, 2; 14, 21. b 1, 5. c 5,
74; 24, 2. d 1, 17; 2, 15; 4, 18. —
Eous c 7, 20.
Vistulanus Daniscanus ep. 14b, t.
Vormaciensis episcopus s. praesul
(Ioannes Dalburgius) c 1, t; 18, t;
23, 31.
Vratislaviensis v. Fusilius Vratislavi-
ensis.
Zasius, Udalricus c 25, t 1.
Zephyri d 4, 30. **Zephyrus** a 2, 22;
8, 74; 9, 24. b 20, 14. v. Favonii,
Favonius.
-

CORRIGENDA.

<i>p.</i>	11.	<i>v.</i>	48.	<i>pro</i>	Aere	<i>corrige</i>	Aera
"	33.		18.	"	Gangen	"	Gangem
"	41.	"	38.	"	persosus	"	perosus
"	44.	"	9.	"	Te	"	Tu
"	61.	<i>sup.</i>	16.	"	doctiore	"	doctior
"	71.	"	49.	"	Hipana	"	Hispana
"	74.	<i>sup.</i>	11.	"	inertia	"	ab artibus
"	77.	"	3.	"	epigrammat enotaverat	"	epigrammate notaverat
"	93.	"	44.	"	sequimus	"	sequimur
"	107.	"	sup. 18.	"	Nyseus	"	Nysaeus
"	113.	"	2.	"	Clonia	"	Colonia
"	121.	"	29.	"	nempe o	"	nempe od
"	124.	"	27.	"	o z	"	o
"	124.	"	29.	"	furos	"	furor
"	128.	<i>inf.</i>	25.	"	maximam s	"	maximam N

Vide paginas 2. et 4. involucrit

[SAECULUM XV.]

	RM
Martius Narniensis , Galeottus, Carmina, ed. L. Juhász. 1932.	— 1.80
— De egregie, sapienter, iocose dictis ac factis regis Mathiae ad ducem Iohannem eius filium liber, ed. L. Juhász. 1934.	— 2.60
— De incognitis vulgo, edd. L. Juhász—T. Kardos. (Apparebit.)	—
— Epistolae, ed. L. Juhász. 1930.	— — — — — 1.—
— Invectivae in Franciscum Philephum, ed. L. Juhász. 1932.	— — — — — 2.50
Pannonius, Ianus , Opera, edd. I. Huszti—L. Juhász. (Excuduntur.)	
Philelfus , Franciscus, Sphortias, edd. I. Fógel—L. Juhász (Apparebit.)	
Rabenstein , Iohannes de, Dialogus, ed. B. Ryba. (Apparebit.)	
Ransanus , Petrus, Epitoma rerum Hungararum, ed. L. Juhász. (Excuditur.)	
Savonensis , Guilhelmus, Dialogus, an mortui sint lugendi an non. ed. H. Maschek. (Apparebit.)	
Seneca , Thomas, Historia Bononiensis. Qualiter Galeatus Marescotti eques ex'raxit Hannibalem Bentevolum de carceribus et reliqua per utrumque gesta. Carmen epicum, ed. I. Fógel. 1932.	3.60
Strozza , Titus Vespasianus, v. Saecula XV—XVI.	
Valagussa , Georgius, Epistolae, ed. L. Juhász. (Apparebunt.)	
Vitez de Zredna , Iohannes, Epistolae — Orationes, ed. I. Huszti. (Apparebunt.)	
Zagabriensis , Georgius, v. Barius, Nicolaus.	
Zovenzonius , Raphael, Carmina, edd. I. Fógel—L. Juhász. (Apparebunt.)	

SAECULA XV—XVI.

Andronicus Tragurinus, Mattheaus, Epithalamium in nuptias Vladislai Pannonicarum ac Boemiae regis et Annae Candaliae reginae, ed. L. Juhász. 1933.	— — — — — 1.—
Bohuslaus Hassensteinius , v. Hassensteinius baro a Lobkowicz, Bohuslaus.	
Bonfinis , Antonius de, v. Saeculum XV.	
Canterus Groningensis , Iacobus, Rosa Rosensis, ed. B. Ryba. (Apparebit.)	
Celtis Protocius , Conradus, Libri epigrammatum quinque, ed. F. Pindter. (Apparebunt.)	
— Libri odarum quattuor — Liber epodon — Carmen saeculare, ed. F. Pindter. 1937.	— — — — — 7.20
— Ludus Dianae — Rhapsodia. Ludi scenici, edd. I. Rupprich—F. Pindter. (Apparebunt.)	
— Oratio in gymnasio in Ingelstadio publice recitata. Cum carminibus ad orationem pertinentibus, ed. I. Rupprich. 1932.	— — — — — 1.30
— Quattuor libri Amorum secundum quattuor latera Germaniae — Germania generalis. Accedunt carmina aliorum ad libros Amorum pertinentia, ed. F. Pindter. 1934.	— — — — — 6.60
Fontius , Bartholomaeus, Carmina, edd. I. Fógel—L. Juhász. 1932.	2.—
— Epistolarum libri III, ed. L. Juhász. 1931.	— — — — — 4.50
Hassensteinius baro a Lobkowicz, Bohuslaus, Carmina, ed. B. Ryba. (Apparebunt.)	
— Epistolae, ed. A. Potucek. (Apparebunt.)	
— Scripta moralia — Oratio ad Argentinenses, — Memoria Alexandri de Imola, ed. B. Ryba. 1937.	— — — — — 2.50

[SAECULA XV—XVI.]

RM

Nagonius, Iohannes Michael, Carmina, ed. B. Ryba. (Apparebunt.)	
Naldis Florentinus, Naldus de, De laudibus bibliothecae libri IV ad Mathiam Corvinum Pannoniae regem, edd. L. Juhász—S. Mocarski. (Apparebunt.)	
— Elegiarum libri III ad Laurentium Medicen, ed. L. Juhász. 1934.	5.60
Piso, Iacobus, Opera, ed. L. Juhász. (Apparebunt.)	
Strozza, Titus Vespasianus, Borsias (Fragmenta) — Bucolicon liber, edd. I. Fógel—L. Juhász. 1933.	1.40
Verinus, Ugolinus, Carlias, edd. I. Fógel—L. Juhász. (Apparebit.)	
— Epigrammatum libri VII, edd. I. Fógel—L. Juhász. (Apparebunt.)	
— Panegyricon ad Ferdinandum regem et Isabellam reginam Hispaniarum de Saracene Baetidos gloria expugnatione, edd. I. Fógel—L. Juhász. 1933.	2.20
Warda, Petrus de, Epistolae, ed. B. Iványi. (Apparebunt.)	

SAECULUM XVI.

Corvinus, Elias, Ioannis Hunniadae res bellicae contra Turcas. Carmen epicum, ed. O. Sárkány. (Excuduntur.)	
Crosnensis Ruthenus, Paulus, Opera, ed. A. Kozocsá. (Apparebunt.)	
Cybeleus, Valentinus, Carmina — Declamatio de vini et aquae potoribus, utrum hi vel illi laudabiliores sint, ed. M. Révész. (Excuduntur.)	
Duditius, Andreas, Epistolae, edd. P. Costil—L. Juhász. (Apparebunt.)	
— Opera varia, edd. P. Costil—L. Juhász. (Apparebunt.)	
Illicinus, Petrus, Carmina, ed. I. Ribiczey. (Apparebunt.)	
Macedonia, Ladislaus de, Orationes II, ed. E. Szimonidesz. (Apparebunt.)	
Magius, Sebastianus, Opera, ed. M. Révész. (Apparebunt.)	
Merenda, Livius, Hercules — Seilas (Fragmenta). Ludi scenici, ed. H. Tescari. (Apparebunt.)	
Olahus, Nicolaus, Atila — Hungaria, C. Eperjessy—L. Juhász (Apparebunt.)	
— Carmina, edd. I. Fógel—L. Juhász. 1934.	2.80
Sambucus, Ioannes, Epistolae, ed. I. Gerstinger. (Apparebunt.)	
Sirmiensis, Georgius, Epistola de perdicione regni Hungarorum, edd. L. Erdélyi—L. Juhász. (Apparebunt.)	
Stretzinger, Thomas, Oratio de divo Leopoldo III. Austriae mar- chione in universitate Vindobonensi habita, ed. H. Maschek. 1934	1.—
Taurinus, Stephanus, Stauromachia, id est Servilis bellum Pannonicum libri V, ed. Z. Császár. (Excuduntur.)	
Thyraadinus, Martinus, Adhortatio bellum contra Thurcos suscipiendo ad regni Hungariae proceres, ed. Z. Császár. (Apparebit.)	

SAECULA XVI—XVII.

Istvanffy, Nicolaus, Carmina, ed. I. Holub—L. Juhász. 1935.	3.60
---	------